ЮВІЛЕЙНА КНИГА

СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

В МОНТРЕАЛІ

СУМ

1950 - 1980

ЮВІЛЕЙНА КНИГА
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
В МОНТРЕАЛІ
1950-1980

ASSOCIATION DE LA JEUNESSE UKRAINIENNE "SUM"
DU QUEBEC, INC.

UKRAINIAN YOUTH ASSOCIATION "SUM" OF QUEBEC, INC.

LIVRE - SOUVENIR

1950 - 1980

JUBILEE BOOK

MONTREAL
1980

БОГ І УКРАЇНА

Ювілейна книга Спілки Української Молоді в Монтреалі 1950 -- 1980

МОНТРЕАЛЬ
1980

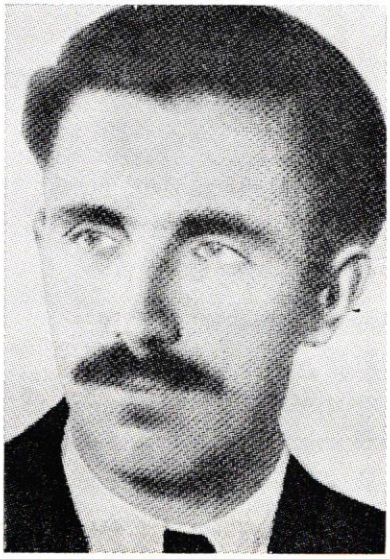
СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
Осередок ім. ген. Грицая-Перебийноса в Монтреалі

Редакційна колегія:

Матеріяли зредагували: Григорій Ощипко і Методій Кінах
Члени Ред. колегії: Степан Гарасимович і Володимир Гаврилюк

Мистецьке оформлення обкладинки:
Оксана Шульган

Друкарня Видавничої Спілки „Гомін України"
Printed by "Ukrainian Echo" Publishing Co. Ltd.
140 Bathurst Street, Toronto, Ontario, Canada M5V 2R3

Дмитро ГРИЦАЙ-ПЕРЕБИЙНІС

генерал і шеф Головного Військового Штабу УПА
1907 — 1945

ПАТРОН НАШОГО ОСЕРЕДКУ СУМ

Дмитро Грицай народився 1907 р. в селі Дорожеві Самбірського повіту. Закінчив українську гімназію в Дрогобичі, університет у Львові й старшинську школу в польському війську. Належав до УВО, а опісля до ОУН. Від 1933 р. був керівником Військової референтури Крайової Екзекутиви ОУН. В 1934—1936 і в 1939 рр. в'язень польського концтабору в Березі Картузькій. В 1940—1941 роках був членом Революційного Проводу ОУН, а від 1941 р. крайовим військовим референтом ОУН і керівником Крайового Військового Штабу ОУН. Навесні 1943 р. попав до німецької тюрми, з якої його визволила боївка ОУН. Від січня 1945 р. був шефом Штабу УПА під псевдонімом генерал Перебийніс. Восени 1945 р., з доручення УГВР і Головного Командування УПА, мав перейти чесько-німецький кордон, але попав у засідку чеської поліції. Після жахливих тортур у празькій тюрмі відібрав собі життя, не зрадивши ворогам жадної таємниці.

Слава Ісусу Христу !

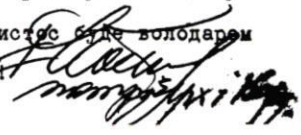
Ватикан, дня 4 липня 1980

До СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
в Монтреалі, КАНАДА.

Дорога Сумівська Молоде !

Радію разом з Вами з нагоди Вашого 30-літнього існування як активної молодечої організації в Монтреалі. За цей час Ваша Організація мала змогу виховати два молодечих покоління. Це велика праця і її овочі повинні бути свідченням про її духа й Ваші ідеали. Ви працювали, щоб наша молодь зростала в любові до Бога і до України. Це найвищі ідеали, для яких людина повинна жити. Бог - наша найвища ціль, рідний брат - це той, з яким спільно і творчо йдемо до остаточної цілі і з ним улаштовуємо тут на землі своє життя так, щоб жити гідно, свобідно, на своїй рідній Богом даній землі, сповняючи Божі заповіти. Ви це робили і за це Вам наша вдячність!

Перед Вами дальше нові відповідальні завдання. Між ними, пам'ятайте, що наша загальна підготовка до 1000-ліття хрищення України. Цій події ми стільки завдячуємо милосердному Богові. Наша молодь повинна це відчути і пережити, тому вставте у свою програму праці в день свого 30-ліття і це завдання: Приготовитись з великою вдячністю Божому Провидінню до цього нашого Ювілею, щоб ці кілька років підготовки були виповнені належним змістом у Вашій праці. Нехай вся Ваша діяльність спрямовується до думки **про вільну християнську Україну, в якій Христос буде володарем наших душ! Благословення Господнє на Вас!**

6

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ (ОУН)

Провід

Молоді подруги і друзі, дорогі земляки,
я завжди радий, коли маю змогу вітати українську молодь, її батьків й усіх, які намагаються виростити молоде українське покоління на чужині на українських патріотів, борців за ідеали української нації, яка є у боротьбі з ворогом всього людства - російським імперіялізмом, большевизмом за розвал варварської імперії і знищення комуністичної системи та відновлення Української Самостійної Соборної Держави.
Особливо у ці вирішальні часи, коли унаявнюється повне банкрутство комуністичної системи в уярмлених країнах, як виказують хоча б події у Польщі чи Афганістаті, й виходить на яву відкритий, брутальний російський імперіялізм - криза імперії і системи стає наглядною. Її рятує лише Західній світ, капіталісти і соціялісти різний мастей у вільному світі! Ніодна профспілка соціялістична, ані II. Соціялістичний Інтернаціонал з Брандтом на чолі не станули дієво в обороні робітництва в уярмлених країнах, а останньо у Польщі. Мовчить і шеф німецьких профспілок -соціяліст Феттер, який розціловувався з Шелепіном, шефом казьонних профспілок ОССР. Єдино робітники ЗСА зберігають честь нації і припиняють вивантажування імпорту з Польщі. Більшими ворогами большевизму є робітництво ЗСА, як капіталісти ЗСА. Єдино націоналісти стають в захист робітництва й усіх соціяльних верств поневолених націй проти їхніх національних і соціяльних поневолювачів - москалів, большевиків, комуністів! Грядуть великі події. Вісімдесяті роки принесуть розвал імперії! Чи молодь готова на великі бої?! Забудьмо вигоди і добробут, а готовімся вже сьогодні на вирішальні події! Жиймо великим і величнім, погорджуймо небезпекою, рискуймо життям! Що варта людське життя без служіння великій ідеї?! ГОТОВІТЬСЯ! СТАВАЙТЕ ПІД ПРАПОРИ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ОУН - ЄДИНОЇ БЕЗКОМПРОМІСОВОЇ І БЕЗСТРАШНОЇ СИЛИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ, ЯКА ВЕДЕ НАЦІЮ У БОРОТЬБІ ДО ПЕРЕМОГИ! ОУН - ДОРОГОВКАЗ Й ОРІЄНТИР ВАШ!
З нагоди 30-річного Ювілею Осередку СУМ у Монтреалі, прошу прийняти мої найкращі побажання і вітання.

СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА! СМЕРТЬ МОСКОВСЬКИМ ТИРАНАМ!

ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО

СЕРПЕНЬ 1980

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

UKRAINIAN YOUTH ASSOCIATION — UNION DE LA JEUNESSE UKRAINIENNE
VEREINIGUNG DER UKRAINISCHEN JUGEND — ASOCIACION JUVENIL UCRANIA

CENTRAL COMMITTEE — ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА

136 2-nd Ave., New York, N.Y. 10003 Mailing: P. O. Box 211 — Cooper Sta., New York, N.Y. 10003 Tel.: (212) 673-5562

ч.п. 488/80

До Ювілейного Осередку
Спілки Української Молоді
ім. ген. Грицая Перебийноса
в Монтреалі

на руки Вп. д-га Г. Ощипка,
Голови Осередку

Нью-Йорк, II-го вересня 1980

Дорогі Подруги і Друзі!

Центральна Управа Спілки Української Молоді складає Вам щирі ґратуляції з нагоди 30-літнього існування Вашого Осередку й інтенсивної діяльности у вирощуванні характерів нашої молоді та обороні українського імени. Перша горстка організаторів СУМ в Монтреалі зрозуміла, що серед тодішніх, існуючих в Монтреалі організацій не було жадної, яка би відповідала потребам свіжоприбулої молоді задивленої в потреби Воюючої України, і тим самим, вони поклали фундамент, на якому вже 30 років гартується нове покоління борців, яке зростає на взнеслих сумівських ідеалах і зобов"язаннях гідно нести прапор визвольної боротьби!

Не тільки сходини та таборування на власній Оселі "Верховина" були головними видами діяльности Вашого Осередку, але й плекання культурномистецьких вартостей, яке осягало високий рівень. Хор "Боян", танцювальний гурток "Полтава", мандолінова оркестра, оркестра "Трембіта" стали вдячними середниками плекання і поширення української національної культури серед українців та чужинців, здобуваючи тим самим признання для української культури як і високомистецькі оцінки критики.

Сумівське таборування, яке провадиться вже від майже 25-ти літ на Оселі "Верховина", українознавча освіта у Рідній Школі, випускники якої начисляються сотнями, надають українській дитині власного українського обличчя, помагають зглибити свою рідну духовість і творять запоруку існування завтрішньої когорти молоді готової перейняти авангард боротьби за священні ідеали нашої Нескореної Батьківщини України.

Самовияв та творче зростання як і пошук за власними духовими вартостями дали поштовх молодим друзям зорганізувати власний журналик "Юнацький Шлях", який приніс багатьом радість та послужив тій молоді, що запізналася з ним, форумом зацікавлення українською проблематикою.

Підсумовуючи Вашу діяльність, пророблену за 30 літ, можна сміло сказати, що зерна, посіяні першими основниками СУМ в Україні, зійшли рясним плодом у Монтреалі. Бажаємо Вам, Дорогі Подруги і Друзі, обильних успіхів на новому етапі нашої боротьби та росту

в багатогранній діяльності та надальше виховувати нашу молодь в дусі героїзму, патріотизму і непримиренности до ворожої окупації України, та перейняти світлі стяги наших славних попередників із СУМ-УВО-ОУН-УПА. Віримо, що на новому етапі, під світлими знаменами наших прапорів, на яких викарбовані наші життєві дороговкази "Бог і Україна", висліди Вашого росту помножаться кількакратно! Щасти Вам, Боже!

Честь Україні! Готов Боронити!

За УЦУ СУМ:

Е. Тановський
Голова

О. Рожка
Генеральний Секретар

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В КАНАДІ — КРАЙОВА УПРАВА
UKRAINIAN YOUTH ASS'N OF CANADA – NATIONAL EXECUTIVE
UNION DE LA JEUNESSE UKRAINIENNE DU CANADA – COMITÉ NATIONAL

83 Christie Street | Toronto 4, Ont. | Phone 537-2007

Торонто, 8.7.1980 р.

До Управи Осередку
Спілки Української Молоді
ім. ген. Грицая-Перебийноса
в Монтреалі.

Дорогі Друзі!

В цьому році промине 30-ть років з того часу, як 19 лютого 1950 р., у вашому місті відбулись збори української молоді, на котрих засновано Осередок Спілки Української Молоді в Монтреалі.

Багато праці зроблено за пройдені роки. Сьогодні треба стверджувати, що без існування Осередку СУМ, ваше місто немало б такого українського вигляду, як має воно сьогодні.

При вашому Осередку знайшли причілок сотні української молоді і українських родин зі своїми дітьми. У домівках СУМ виховуються сотні юнацтва на майбутніх громадян, котрі знають чиїх вони батьків діти. У мистецьких гуртках; хорів, оркестр, балетних, молоді члени вростають в коріння національної культури і духовости. На сумівських таборах - мужніють суспільники.

Ваш Осередок був господарем ряду Крайових вишкільних таборів, на котрих виховувалися сучасні провідники СУМ. Ваш Осередок був господарем величавих Здвигів сумівської молоді з Америки і Канади, в часі світової виставки у Монтреалі "Експо" і, Світового Злету сумівців в часі світової спортової Олімпіяди. Тому, є чим Вам гордитися.

Та коли збиретеся на ваш святковий обід, пам'ятайте, що наша мета ще неосягнута. 50-ть років тому, сучасний окупант України, жорстоко розправився з діячами СУМ в Україні. Хоч на процесі у Харкові 1930 року знайшлися тільки голова Спілки - М.Павлушков і секретар - Б.Матушевський, то у підвалах ГПУ, потаємно судили сотні тисяч української молоді за те, що молодь бажала волі Україні.

Цього року українська спільнота відмічує 30-річчя від дня геройської смерти на полі бою - з тим самим окупантом України - ген. Р.Шухевича-Чупринки, головного командира Української Повстанської Армії.

Цього року також проминає 35 років від геройської смерти шефа Штабу Головного Командування УПА - ген. Грицая-Перебийноса, якого ім'я, Ви присвоїли вашому Осередкові.

В тюрмах і на засланнях дальше караються сотні тисяч членів ОУН і бувших вояків УПА, а поруч з ними карається вже нове молодше покоління, виховане в новій дійсності, але стало на шлях боротьби за ту саму ідею, що й молодь у 20-тих роках, 40-вих, 60-тих і 80-тих. Немає розриву поколінь. Міняється лиш стійка, - ціль і мета для молоді, залишається та сама. І вона житиме вічно з молоддю, так довго, як довго житиме хоч одна українська людина.

Нехайже Ваші святкування, стануть заохотою до дальшої праці, до дальшої боротьби, аж до остаточної перемоги - до осягнення нашої мети.

Крайова Управа СУМ в Канаді, дивиться з гордістю на пророблену Вами працю та висловлюємо всім членам СУМ Вашого Осередку і членам Батьківського Комітету і Жіночої Ланки: Г Р А Т У Л Я Ц І Ї і П Р И З Н А Н Н Я!

Честь Україні! Молотов Боронити!

За Крайову Управу СУМ: М.Шепетик - Голова - М.Фіголь-секретар

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В КАНАДІ
СХІДНЯ ЄПАРХІЯ

Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada
Eastern Diocese

† *МИКОЛАЙ (Дебрин)*
~~Архієпископ Східної Єпархії~~
Торонта й

Residence:
4351 Bloor Street West, Unit 48
Etobicoke, Ontario, M9C 2A4
Phone: 622-0290

† *NIKOLAS (Debryn)*
Bishop of ~~Canada~~
Торонто

Торонто, 12.IX.1980.

До
Хвальної Спілки Української Молоді
Осередок ім. Ген. Грицая-Перебийноса
у М о н т р е а л і, Кв.

П Р И В І Т в 30-річчя!

ВШановний Пане Голово,
Хвальна Управо,
Дорога Молоде,

На Ваше звернення від 30 червня, б.р.

Широ вітаю Вас з приводу 30-тя Ювілею існування і молодечої діяльності Вашого Відділу.

Вимолюю для всіх Вас Божого Благословення і сил духа, якнайдовше піддержувати огонь рідного горіння ВІРИ й М О В И, щоб встоятись на висоті завдань Української Молоді в розсіянні по світі, в цю замр'ячену, трівожну, але рівночасно величну добу стремлінь українського народу до незалежності своєї ДЕРЖАВИ й ЦЕРКВИ.

Остаюся до всіх Вас з любов'ю у Христі Господі ,

† Микола й
М и к о л а й
АЄпископ Торонта й Сх. Єпархії УПЦК

TEL.: (416) 924-2381

EPARCHY OF TORONTO
CHANCERY OFFICE
61 GLEN EDYTH DRIVE
TORONTO, ONTARIO
M4V 2V8

9 липня 1980.

До Хвальної Управи Осередку
Спілки Української Молоді,
ім.Ґен. Грицая-Перебийноса
в Монтреалі, Квебек.

Вельмишановні й Дорогі Виховники!

З великою радістю довідуємося, що Ви відзначуєте в цьому році 30-річчя існування і праці Вашого Осередку Спілки Української Молоді, ім.ґен. Грицая- Перебийноса в Монтреалі.

Нам добре відома праця Спілки Української Молоді, основана на засадах християнської науки і любови до поневоленої нашої Батьківщини України.

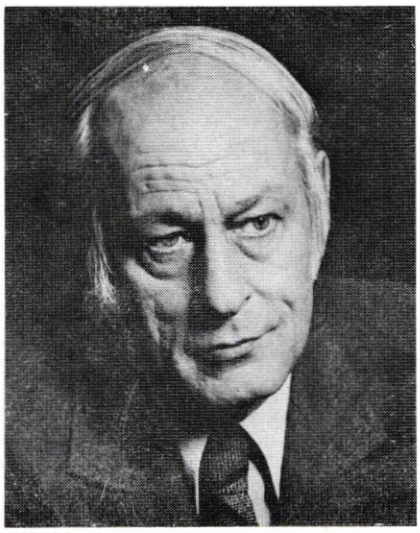
Три декади Вашої праці з нашою молоддю у Вашій місцевості - це довгий шлях відданої і безкорисної праці над формуванням світогляду, характеру й патріотизму в нашій Молоді, що без сумніву залишить у неї цей незнищимий слід Ваших послідовних і плянових зусиль.

Молимо Вселаскавого Господа, щоб і на будуче зберігав нашу молодь, зорганізовану у Вашій Організації, у Своїй Опіці, обдаровував усіх її членів добрим розсудком і світлим розумом та провадив усіх Вас дорогою Хритової науки і Божих правд.

Нехай Господь, у Своїй доброті, благословить усіх членів Вашої Організації та їх працю вінчає багатими й обильними дарами.

З цієї нагоди, 30-річчя існування й діяльности Вашого Осередку, пересилаємо Проводові, усім членам і прихильникам Вашої Організації - наше Архиєрейське Благословення і поздоровлення в Христі Господі.

Ізидор, Єпископ

Gouvernement
du Québec

Le Premier ministre

A l'occasion du trentième anniversaire de fondation de l'Association de la Jeunesse Ukrainienne du Québec, permettez-moi, au nom du gouvernement du Québec comme en mon nom personnel, d'adresser à tous les dirigeants et à tous les membres de l'Association l'hommage de mes félicitations et de ma sympathie la plus chaleureuse pour un dynamisme social et culturel dont la constance et le rayonnement enrichissent la communauté québécoise toute entière.

Un très joyeux et bon anniversaire à tous nos jeunes concitoyens ukrainiens.

Croyez-moi très cordialement vôtre,

René Lévesque

Помісна Українська Католицька Церква
"Pomisna" l'Eglise catholique ukrainienne
"Pomisna" Ukrainian Catholic Church

Митрополія українців католиків Канади.

ТОРОНТОНСЬКА ЕПАРХІЯ

МОНТРЕАЛЬСЬКИЙ ПРОТОПРЕСВИТЕРАТ
(ДЕКАНАТ)

ч. 28 - 80

Монтреаль 21. серпня 1980 р.

Слава Ісусу Христу!

До Хвальної Управи
Осередку СУМ
в Монтреалі, Кве.

Найбільше переконливим аргументом для кождого, що стоїть з боку, є успішна праця та здобуті успіхи тієї праці. А ще більшим скріпленням того аргументу є певна віддаль часу, яка ясно і означено насвітлює успіхи і переконливо говорить про них. Сьогодні з перспективи 30-ти років, як на фільмовій ленті ясно просуваються образи культурної, освітної, а перш за все виховної роботи провідних одиниць Осередку СУМ в Монтреалі. Це щорічні культурні імпрези, освітні курси навчання виховання у Рідній Школі, щорічно організовані табори виховні на рідній оселі "Верховина", багата й різноманітна програма репертуарів хору "Боян", духової орхестри "Трембіта", танцювальних, мандулінових чи театральних ансамблів приносять сьогоді тільки повне признання й подив для Управи Осередку СУМ в Монтреалі. Своїм вкладом праці Ви величаво збогатили цілість культурно-освітнього життя усієї української громади в Монтреалі та часто несли Ви їх далеко поза нашу Провінцію, а то і в другі країни.

Тому з підкресленням 30-ти літної так богатої та успішної праці в нашій Монтреальській громаді пересилаємо наші щирі ґратуляції з признанням за успіхи та молимо Всевишнього Господа, щоб благословив Вас, допомагав силами й здоровлям та помножував охочих до так потрібної і в час наш конечної праці, що Ви її вже повних 30- років провадите.

З привітом Христос Наша Сила бажаємо ще кращих успіхів в майбутньому,

Відданий в Христі

о.мітрат Іван Гаврилюк, декан.

До Ювілейного Комітету
для відзначення 30-ти ліття
Осередку СУМ в Монтреалі.

VILLE DE MONTRÉAL
CABINET DU MAIRE

MESSAGE DU MAIRE

Un 30ième anniversaire est toujours, en soi, un événement qui donne lieu à des fêtes particulières. Je me réjouis donc de marquer avec les membres de l'Association de la Jeunesse Ukrainienne du Québec une étape si importante de leur histoire.

J'attache une grande valeur au développement d'activités culturelles capables de refléter non seulement les origines françaises de notre ville, mais également le caractère international de notre population. Montréal doit beaucoup aux différents groupes ethniques qui la composent et qui lui ont donné le visage si profondément humain que nous lui connaissons.

Au nom de tous les Montréalais, j'offre mes félicitations à cette Association ukrainienne et lui souhaite le meilleur avenir possible.

Le maire de Montréal

Jean Drapeau

Octobre 1980.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ СОБОР СВЯТОЇ СОФІЇ

St. Sophie's
Ukrainian Orthodox Cathedral

Cathédrale Orthodoxe Ukrainienne
Ste-Sophie

6250 - 12th Avenue,
MONTRÉAL, QUÉ., H1X 3A5
TÉL.: 728-0545

19-го жовтня 1980 р. Б.

СЛАВА БОГУ!

До Хвальної Управи
Спілки Української Молоді,
Осередку ім. ґен.Грицая-Перебийноса,
Мотреал, Квебек.

ХВАЛЬНА УПРАВО!

Сердечно поздоровляю, як Настоятель Української Православної Соборної Громади Св. Софії в Монтреалі, з 30-річчям діяльности Ваш Осередок та всіх членів, працівників, жертводавців та прихильників, що за час 30 літ так багато спричинились до розвитку Вашого організаційного життя.

Праця для свого народу вимагає багато посвяти, відданости та саможертвенности. Потребує вона й віри - віри в Бога та в благородність служіння народові. Наш світлої пам'яти Митрополит Іларіон сильно підкреслював, що служіння народові це найвище служіння Богові. Тому належиться Вам усім признання та поздоровлення з осягненням здобутим до тепер, як рівнож побажання Божого благословення та проводу та майбутнє.

Наша праця Богові на славу, а нашому народові на користь зміцнює нашу надію на осягнення нашої цілі: свобідної України, яка даватиме повну змогу прославляти Господа та Йому постійно служити! Нехай допоможе Всевишній Вам і нам усім дочекати того блаженного дня.

З пошаною та любов'ю в Христі

Ігор Куташ

Свящ. Ігор Куташ,
Настоятель

КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

COMITE UKRAINIEN DU CANADA
SECTION DE MONTREAL
CASE POSTALE 37, STATION G
MONTREAL, QUE.

УКЛ
ВІДДІЛ У МОНТРЕАЛІ

UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE
MONTREAL BRANCH
P.O. BOX 37, STATION G
MONTREAL, QUE.

Ч: 0030,

Монтреаль,17-го жовтня 1980 року,

До:
Хвальної Управи Осередку
Спілки Української Молоді
в Монтреалі, Квебек.

Високоповажані Пані і Панове,

З приводу Святкування Вашого 30-річчя діяльности на терені Монтреалу в провінції Квебек, Монтреальський відділ Комітету Українців Канади,засилає Вам і Вашому членству свої найкращі побажання і палкі ґратуляції.

Ми свідомі про великий вклад Вашої невтомної праці на користь,не лиш Вашого Осередку, але й всієї української громади в Монтреалі та околиці. Виховання молодих кадр на свідомих українців і борців за наші права і свободу було і надалі буде прийоритетом Вашого Відділу,в чім Ви взірцево вив"язались та й повинні тим гордитись.

Ваш вклад у суспільне життя нашої громади за останніх 30 літ, є вже вписаний великими буквами в історію українства Квебеку. Ваша співпраця з монтреальським відділом Комітету Українців Канади є приміру-гідна. Тому,з вдячністю високо цінимо участь і відданість Ваших передових членів в корисній праці для добра Українського Народу.

Бажаємо Вам ще многих ювілеїв відзначувати на шляху Вашого організованого життя та обильних ласк Божих, для дальшого розвитку в праці на користь України.

За Управу Відділу:

Яр. Кульба - голова, Т. Диметришин - секретар.

Assumption of the Blessed Virgin Mary
(Ukrainian Catholic Parish)
6185 10 AVE., ROSEMOUNT
Montreal 36, P.Q. H1Y 2H5

Слава Ісусу Христу ! Дня, 11-го жовтня 1980 року.

Хвальній Організації
Спілки Української Молоді.
Осередок в Монтреалі.

Дорогі Приятелі !

Ваш Задум видати в книжковій формі пам'ятку відмічення тридцятьлітнього існування і праці Вашої вельми заслуженої організації справді добрий і похвальний.

Пам'ять про минуле найкраще зберігає написане. Завдяки друкарській техніці має змогу знайтися у всіх закутинах нашої планети. Якщо цінне і гарне - то кожне покоління буде цікавитися ним і буде знати його. Шобільше буде старатися на його основі формувати свій світогляд і свій спосіб життя.

Зміст Вашої книжки - пам'ятника має ці дані, що вдоволяють читача, зацікавленого минулим свого рідного народу. В цьому-Його малої клітини, осадженої на іншому ґрунті. Книжка має про це багатий матеріял і документації. Вона розповідає як ця клітина себе зберігала, що б не тільки жити, але й рости й розвиватися. До цього завдання творилися різні організації, а між них і Спілка Української Молоді. Про неї якраз розповідає ця книжка, написана ще самими діячами, учасниками й очевидцями, як вона творилася і розвивалася, що для своєї праці поставила мотто: "Бог і Україна". Виховувати молоді покоління на найсильніших і на найкращих началах - у вірі й любові до Бога й до свого Народу. В цьому намірі покладено багато труду і жертв. Усильна праця і Божа поміч дали бажані висліди. Наша українська спільнота існує і діє. Визнає і віддає належну честь Творцеві і Дателю життя. Зберігає надбання своїх предків і плекає та розвиває Богом дані їй таланти на їх основах.

З нагоди 30-ліття Осередку Спілки Української Молоді (СУМ) в Монтреалі з великою приємністю вітаю Вас, Його основників і членів. Молю ласкавого Бога, щоб винагородив Вас за Ваші благородні діла та щоб благословив і помагав множити їх і в майбутньому на славу Його святого Імени і на добро нашого українського Народу.

Ваш в Господі Ісусі Христі
о. митрат Ярослав Гайманович

о. митрат Ярослав Гайманович,
капелян.

Слово Голови

ДО 30-РІЧЧЯ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В МОНТРЕАЛІ

Час горіння, час світання,
О, який прекрасний час!
Криком щастя і змагання
Україна кличе нас!

О. Олесь

Ця чудова строфа нашого визначного лірика Олександра Олеся, якого недавно ми згадували з нагоди 100-річчя від народження, могла б сміло стати моттом, якщо не провідною ідеєю перших організаторів відновлення Спілки Української Молоді на чужині, а також і перших організаторів СУМ у Монтреалі. Бо ж, властиво, дві головні ідеї просвічували організаторам СУМ:

— Зберегти нашу молодь, дати їй можливості ідейного розвитку та творчого самовияву, як також вказати їй, що „час світання", час молодости, це найбільший скарб у житті людини і що потрібно її вповні використати для власного росту, для своєї майбутности. Також було ясним, що крім основних виховних середовищ, здорова молодеча організація вносить дуже багато у загальне виховання молоді.

— Другою ідеєю було — зберегти цю молодь для України, що в обіймах Другої світової війни зложила велетенські жертви та перетерпіла фізичні й духові втрати при зударі двох імперіялістичних потуг. Втрати за чужі інтереси мимоволі, але також втрати й людські жертви за свої інтереси, за свої права, за свою землю.

В час відновлення СУМ в Україні йшла завзята боротьба і опір УПА, яка саме була тоді на вершку своїх осягів, бравурних наскоків та рейдів. З одного боку барикади... молодь ставила збройний опір окупантові, а з другого боку барикади... організувалися осередки СУМ, на базі світлих ідей СВУ—СУМ з 1925—30 років. Українська людина шукала засобів, щоб життя на чужині зробити вартісним, корисним і допоміжним для тих, що остались в краю і ціною власного

життя „стояли на сторожі волі". Українська людина розбудовувала повну мережу громадського життя, скріплюючи і доповнюючи те, що вже існувало за океаном. Так відновлено СУМ та інші молодечі організації, щоб сотки тисяч молоді могли виховуватися в рідному дусі.

Для організаторів СУМ праця не була легкою, бо потрібно було творити з нічого, від самих початків. Провідники СУМ мали лише в голові дві ідеї висловлені О. Олесем, а все інше, як: організаційну структуру, провід, методи виховання, традиції, церемоніял, правильники, закони... потрібно було створити. Уся ця виховна машина вже давно існує і діє, і сотки Осередків СУМ виховують все нові й нові когорти дорослу, викарбовуючи свою програму в молодих українських душах.

***

Далекий час, великий час,
Пливуть літа рікою...

30-ть літ... Перші думки, проєкти, наради... Перші збори, а відтак — перші кроки у виховній роботі... Перше приміщення (скромненьке, але є...), купівля оселі (голий ліс з горбами і мочарами)... Але є запал, є сила, є бажання іти вперед, до мети, до вершин... І більше приміщення, і більше кімнат не спинило невтомного серця... Українська молодь мусить мати гідний дім, гідну оселю, усі потрібні засоби виховання, бо українського виховання не можна імпровізувати... Перші здобутки, перші успіхи... перший протиудар... Весна 1968... Посилена праця, подвоєна жертовність... Палає ватра, співає молодь... лопотить прапор на новому будинку...

***

...Їх не десятки, їх сотки перейшло через нашу виховну структуру... Вони вчились, таборували, втішалися шумом верховинських ялиць... вони проходили вишколи, іспити, складали приречення... „Я син/дочка великого українського народу, добровільно і з почуттям відповідальности..."

...Ви були юнаки й юначки, а сьогодні стали батьками, ви були дітьми, а стали мужніми і вповні життєвих сил... Ви є в Осередку, або не є... (але ви є)... Ви здобули професії, озброїлися знанням і досвідом... Ви розбрилися по цілому континенті... Пам'ятайте, що СУМ причинився хоч дрібкою до Вашого виховання... і пам'ятайте ще одно: людське життя міняється, як пори року..., але не міняється укра-

їнський нарід, не міняється його вічне буття і для нього ви повинні вложити свою цеголку...

***

У цьому ювілейному році, як один із ваших наступників і голова Осередку СУМ, я почуваюся до милого обов'язку зложити признання і подяку усім будівничим і піонерам нашого Осередку СУМ, що для української молоді віддали частину свого життя... Ваша праця живе, ваш труд продовжується... Уже третє покоління покладає стежки на „Верховині", відкриває Жаб'яче озеро і Хмельницьке... Оформлені Вами засади — не змінилися... Бог і Україна живуть у наших серцях...

Хай цей ювілейний рік додасть нам сил для дальшої праці і хай наснажить нашу молодь великим і світлим бажанням — продовжувати діло своїх батьків та повсякчасно сповняти наше гасло: Честь Україні — Готов боронити!

Григорій Ощипко
голова Осередку СУМ

ВСТУПНЕ СЛОВО

Ювілейні святкування якоїсь установи, чи навіть особи, дають можливість податися у минуле, зробити підсумки своєї праці та зважити свої успіхи й недоліки.

Ювілей нашого Осередку СУМ дав нам гарну нагоду зробити, чи радше доповнити історію СУМ у Монтреалі, продовжуючи працю наших попередників. Ювілейна книжечка, видана з нагоди 15-річчя у 1965 р., зробила у цьому напрямі перші кроки.

Цьогорічні святкування набирають особливого характеру з уваги на старшу ювілейну дату, довшу діяльність та переломовий, до певної міри, момент існування нашої виховної організації.

У цьому 1980 р. ми обходимо:
— 30-річчя Осередку СУМ
— 25-річчя Батьківського Комітету
— 20-річчя Жіночої Ланки.

До ювілейної дати нашого Осередку СУМ долучаються також дві наші заслужені клітини, які на протязі свого існування гармонійно доповнювали нашу виховну працю. Вони неначе батьківською і материнською рукою, допомагали у виховній праці своїми фізичними, матеріяльними і моральними вчинками.

30-річчя Осередку СУМ у Монтреалі — це величній шлях, встелений муравлиною працею і відданістю для великого і праведного діла — **виховання української молодої людини.** Це праведне діло набирає ще більшої шляхетности з уваги на те, що воно відбувається на чужині, у час, коли йде посилена акція лже-виховання української молоді на рідних землях, з метою виростити українця-раба, українця-космополіта, людину позбавлену своїх національних вартостей і моральних людських рис.

Тому СУМ на чужині, а також і наш Осередок у Монтреалі, вже 30 літ кують молоді українські душі з метою дати нашій громаді повноцінну людину, свідому своїх обов'язків щодо 1000-літньої української культури, своєї спільноти на чужині та країни свого народження. Ми стараємося виростити вільну українську людину на демократичних засадах, прив'язану до свого походження, до своєї віри, до тисячолітніх традицій великого українського народу.

Ми й наші попередники стараємося виховувати молодь на ідей-

них, чесних, моральних і свідомих українців, користуючись найбільш природними і випробуваними засобами, що дають синтезу Божого, людського і національного, схоплених у гаслі — „Бог і Україна".

Такими шляхами ми йшли 30 років та виховали сотки молодих людей на добрих членів нашої спільноти, які, тут і деінде, займають відповідальні становища у канадському житті, залишаючись при тому щирими українцями. Це наш великий моральний капітал і скромний даток для світового українства. Якщо завдяки нашій виховній праці, хоч кількадесят визначних молодих українців скажуть своє слово в обороні України, ми вважаємо, що наша праця на протязі 30-ти літ не була даремною.

Книжка, яку передаємо Тобі до рук, Дорогий Читачу, віддзеркалює нашу діяльність, наші зусилля, наш труд; вона свідчить про наші успіхи, а можливо й недоліки. Із усміхнених облич монтреальських сумівців пробивається радість і щастя, які є документами чарівних і незабутніх хвилин, проведених у СУМ.

Сподіємось, що ця книга знайде читачів серед української молоді не тільки у Монтреалі, але також і серед тих, що покинули наше місто, як також і тих, що в якийнебуть спосіб були зв'язані з нашим Осередком СУМ. Хай вона відсвіжить незабутні дні їхньої юности та дорогі хвилини, пережиті на таборах, виховних зустрічах, злетах, здвигах, прогульках і т. п.

Хочемо вірити, що ця книга стане також посібником та джерелом інформацій, фактів, досвіду та методів виховання для майбутніх поколінь. Ця книга, писана батьками, представляє наше минуле. Хай стане вона порадником у руках молоді, що творить і твориме майбутнє, за старою приповідкою: „Історія — наша найкраща вчителька".

Думаємо, що з цієї книги користатимуть майбутні виховники й провідники нашого Осередку СУМ, шукаючи у ній досвіду батьків та інспірації для своєї дії у ближчому і дальшому майбутньому. Нехай досвід минулих поколінь принесе користь сучасним виховникам української молоді.

Хай 30 літ невтомної праці і зусиль занотованих у цій книзі, стануть джерелом надхнення для виховного діла майбутніх поколінь.

Випускаємо цю книгу —

БАТЬКАМ НА СЛАВУ, СИНАМ І ДОЧКАМ — НА НАУКУ!

Редакція

На слідах наших попередників і сучасників

С. Гарасимович

ДО ІСТОРІЇ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В МОНТРЕАЛІ 1950—1980

Наприкінці п'ятої і з початком шостої декади нашого сторіччя велика хвиля еміграції залишає Европу і подається в заокеанські краї. Тисячі нових українських поселенців прибувають до Канади, а з них чимало поселюється у місті Монтреалі.

Нові люди скріпили і оживили вже існуючі релігійні і національно-громадські організації, а хоч вже у тому часі основано і нові, такі як ЛВУ, Пласт і СТ. „Україна", остало ще багато незорганізованої молоді, головно членів СУМ, які залишили свої організаційні осередки в Европі. Щоб продовжувати світлі традиції СУМ та щоб не залишити колишніх сумівців поза організаційною мережою, провідні громадські діячі рішили оснувати осередок СУМ у Монтреалі.

23 грудня 1949 р. у залі церкви св. Михаїла на Ібервіл відбулися перші сходини, на яких були присутні: проф. О. Кушнір, дир. Я. Сербин, проф. М. Андрухів, мгр. В. Бринявський, ред. В. Солонинка, А. Доманчук, П. Дубас, В. Куций та інші. У висліді переведеної наради обрано Ініціятивний комітет: голова — В. Куций, секретар — Надія Кіт, орг. реф. — А. Доманчук та член — Григорій Швець. Завданням цього комітету було: перепровадити реєстр сумівців на терені Монтреалю, приєднувати нових членів та підготовити перші основуючі збори сумівської організації.

Переборовши значні труднощі та перешкоди у початковій праці, ініціятивний комітет скликав на 19 лютого 1950 р. у приміщенні школи на вул. Берсі перші Загальні збори, якими проводив інж. П. Балагутрак, як голова, і п-на Леся Миколаїв, як секретар.

По вислуханні змістовної і актуальної доповіді проф. О. Кушніра на тему „Завдання СУМ", після звіту голови Ініціятивного комітету та по переведенні речевої дискусії, Загальні збори, у присутності 45 членів та багатьох гостей, вибрали перший Комітет Осередку СУМ із таких осіб: голова — інж. П. Балагутрак, секретар — В. Куций, члени — В. Булка, А. Доманчук, П. Дорош, В. Свобода, Емілія Собчишин та

Ірина Цуприк. До Контрольної Комісії ввійшли: Павло Дубас, мгр. Ольга Кливак та дир. Я. Сербин.

Новообраний Комітет Осередку, хоч не мав ні грошей, ні власного приміщення, приступив з великим запалом до праці. Одержавши можливість користати із домівки С.Т. „Україна" на вул. Сіті Гол, накреслено пляни діяльности та приступлено до їх реалізації. Часті сходини із доповідями та праця у гуртках самодіяльности зактивізували членство та побільшували число симпатиків і прихильників.

Зорганізовано чоловічий хор „Трембіта", що під проводом проф. Р. Нагребецького почав приготовляти репертуар до першого виступу. Хор нараховував 35 співаків, а його організатором і головою був А. Доманчук. В тому самому часі засновано і танцювальну групу, яку очолив кол. член танцювального ансамблю Чуперчука у театрі Когутяка, Степан Склярчук.

У неділю, 4 липня 1950 р., у залі парафії св. Духа на Пойнт Сейнт Чарльс відбувся вдалий дебют сумівського хору, який брав участь у програмі Свята Героїв. Це Свято ініціював СУМ при співпраці ЛВУ.

Другою, насправді імпозантною імпрезою, було відмічення 4 вересня т. р. 20 річниці судового процесу СВУ-СУМ. Почато її великою, бо 5-тисячною антикомуністичною маніфестацією вулицями Монтреалю, а закінчено академією у переповненій Плято-Гол. На програму складались: доповідь д-ра Д. Донцова та виступи артиста співака В. Тисяка і чоловічого сумівського хору „Трембіта". Головою Святкового комітету був голова Осередку інж. П. Балагутрак. Присутніми на Академії були кардинал Тіссеран і єпископ Східньої Канади Кир Ісидор Борецький.

Цими двома публічними виступами покладено моральні підвалини під молоду сумівську організацію, послідовною працею переборено труднощі та здобуто признання і симпатії української громади Монтреалю.

Про цей початковий рік діяльности О СУМ згадую дещо обширніше тому, що він перший, історичний. Про дальші роки, хоча не менше важливі, із-за недостачі місця у нашій книжечці, подаватиму тільки визначніші події та імена осіб, що були на керівних постах.

У другому році існування, під головуванням Романа Гуменюка, наш Осередок скріпив внутрішню організаційну працю, поширив культурно-освітню діяльність та нав'язав зв'язки з чужинцями. Відбуто два самостійні концерти, а хор брав участь у відмічуванні майже усіх національних річниць. В тому році прийнято офіційну назву: Осередок Спілки Української Молоді ім. генерала штабу УПА Грицая-Перебийноса.

У роках 1952, 1953 і 1954 головою Осередку був дир. Я. Сербин.

Стан членства збільшується до 160. Звернено велику увагу на впорядкування діловодства поодиноких ділянок, організовано суспільну опіку для допомоги залишенцям в Європі та держано постійний зв'язок із переходовим табором новоприбуваючих у Сант Павль. На доручення владики Кир Ісидора Борецького капеляном СУМ став о. І. Гаврилюк. При чоловічім хорі „Трембіта" зорганізовано мішаний хор. Наш Осередок відвідали: голова ЦК СУМ в Європі О. Калиник, член КК СУМ у Торонті ред. Лев Сенишин та письменник Улас Самчук.

Танцювальну групу перебирає балетмайстер Віктор Гладун, під керуванням якого основано при О СУМ дитячу балетну школу. Нав'язано контакт з театральними ансамблями Ярошевича з Торонта і Вол. Блавацького у ЗСА, які своїми виступами давали високомистецькі постановки в Монтреалі. Заходом Осередку, театр Ярошевича, при співпраці сумівського хору і балету, поставив з великим успіхом, перший раз у Монтреалі оперу „Запорожець за Дунаєм".

Передання прапора СУМ з Ляндеку (Австрія) для О СУМ у Монтреалі. 1952 р.

28 квітня 1952 р. відбулося велике сумівське свято, на програму якого зложилися: передання і перебрання прапора від кол. О СУМ з Ляндеку в Австрії, присяга сумівців та величавий концерт з участю хору і балету. В тому році основано драм. гурток, який під проводом Любомира Сливінського поставив п'єсу „В кігтях ҐПУ.", в 1953 р. „Чого шумлять дуби" і „УПА в Карпатах", а в 1955 р. „Земля і кров".

Згідно з дорученнями Централі СУМ, у січні 1953 р., О СУМ при допомозі пань мгр. Ольги Кливак і учительки Люби Левицької організує перші хлоп'ячі і дівочі гуртки сумівського юнацтва. На той час припадають початки сумівської Рідної Школи, яка у дальших роках разом з Курсами Українознавства при О СУМ виросла у поважну

виховну установу. Дитяча ялинка, Шевченківський концерт, театр, вистава „Лялька під ялинкою" та Свято матері — це перші самостійні виступи юнацтва і шкільної дітвори.

В тому ж році хор і балет О СУМ брали участь у Крайовому здвизі СУМ у Торонті та у міжнародньому концерті на Форум. Великою допомогою у виховній праці була купівля власного будинку на вул. 51 Берт, співвласниками якого стали ЛВУ і СТ. „Україна". В тому часі,

Перший мішаний хор „Трембіта", 1954 р.

з бажанням скріпити виховну ділянку праці, комітет О СУМ покликав спеціяльну комісію, завданням якої було підшукати відповідне місце під літню відпочинкову оселю. 1954 р. організовано перші вишивані вечерниці, що стали вже традиційною, щорічною сумівською імпрезою, де найкращі вишивані строї одержують нагороди.

1955 р. головою обрано Дмитра Поповича ,який всією душею віддався новонабутій сумівській оселі „Верховина", де під його проводом почато тяжкі піонерські роботи. Культ. освітня праця продовжується, — хор і балет виступають з великими успіхами. Чол. хор з Торонта дав вдалий концерт у Плято Гол. В тому році започатковано першу сумівську Маланку.

Рік 1956 був десятиріччям відновлених на чужині СУМ. У тому році наш Осередок переживав великі фінансово-організаційні труднощі. Ось як характеризує цей рік у своєму „Десятиріччі О СУМ" А. Доманчук: „В тому році наш осередок, один із частини великої сумівської родини, під проводом голови Миколи Безпальока перехо-

Танцювальна група Ю СУМ „Полтава" під керуванням балетмайстра Віктора Гладуна та опікуна В. Грицайкова. Чашу отримала на телевізійній програмі, 1963 рік.

дить твердий шлях у своїй діяльності, переборює ряд труднощів, які передше ніколи не існували. Відбувались внутрішні події, які вимагали вкладу величезної праці, треба було великої витривалости, щоб перемогти організаційні турботи і скріпити, вже здавалося розхитану віру в існування. Тверда праця і успіхи та добрі наслідки закативузували у тому році гурт сумівців, які і до сьогодні не вагаються виповняти обов'язки для добра української спільноти".

Управа Осередку рішила віддати усю свою допомогу виховній ділянці, як найголовнішій з усіх. Відкрито і посвячено оселю „Верховина", де відбулося перше таборування юнацтва, а в середмістю зорганізовано перший Батьківський Комітет, який став допоміжним і адміністраційним чинником у веденні Рідної Школи і Ю СУМ. З причини орг. труднощів перестав існувати чолов. хор „Трембіта", лебединою піснею якого був виступ на посвяченні оселі „Верховина".

Від 1957—1962 р. Осередок очолював знову дир. Я. Сербин. Вихованню юнацтва присвячено далі найбільше уваги. Духовну опіку перебрав великий приятель молоді, капелян о. Микола Марків. У всіх частинах Монтреалю основано Батьківські Комітети, що допомагали у праці з юнацтвом.

Оркестра Ю СУМ під керуванням мгр. Ст. Гарасимовича. Рік 1961.

В тому часі зорганізовано інструментально-вокальний гурток, зложений із 40 юних учасників, який впродовж трьох років успішно виступав на імпрезах та репрезентував СУМ у програмах національних свят. Хвилево відновлено діяльність чолов. хору „Трембіта", що під проводом інж. Р. Зарицького брав участь у програмі 25-річчя Братства Українців Католиків (БУК) при парафії св. Михаїла на Ібервіл. На цьому святі, яке відбулося 1957 р. в залі школи Дарсі мек Ґі, був присутній митрополит Кир Максим Германюк. Були також спроби

оснувати духову оркестру та дівочий хор при Ю СУМ. Усі ці самодіяльні гуртки працюють під сталою опікою свого організатора, рухливого культ.-освіт. референта Осередку Павла Дубаса.

Дальшими організаційними досягненнями цього періоду під головуванням дир. Я. Сербина були: 1). Оснування 1960 р. жіночої секції при О СУМ під назвою Жіноча Ланка, яка під головуванням п-і Степанії Шнурівської стає неоціненою у праці Осередку. 2). У квітні ц. р. спільно із щадничою кооперативою „Українська каса", ЛВУ і СТ. „Україна" закуплено на вул. 120 Дулут-схід шкільний будинок, теперішній „Дім Молоді", де усі організації, а головно СУМ, знайшли

Управа Осередку СУМ у 1959 р. Сидять зліва: Г. Шептицький, П. Кінах, В. Горбатюк, М. Безпальок, Марія Кінах, Ярослав Сербин — голова СУМ, П. Дубас, А. Доманчук, М. Андрухів, П. Климчук, Ф. Гук; стоять зліва: бл. п. Василь Мельниченко, Гр. Болюбаш, Ст. Склярчук, Д. Грицайків, М. Кінах, П. Кузишин, П. Суржиця, І. Блищак, бл. п. І. Марчук, П. Некига, бл. п. В. Комрянський; 2-ий ряд зліва: Гр. Лазор, бл. п. Давид Гриняк, Павло Дем'яник, бл. п. Теодор Зілінка, Ф. Безпальок, Д. Ковальчук, Ст. Сушко, О. Сидор, М. Кука

вигідні приміщення. 3). У літі 1961 р. члени Осередку та Відділ Юнацтва беруть участь у відкритті пам'ятника Т. Шевченка у Вінніпезі, а 10 грудня, у виповненій по береги залі Плято Гол, відбулося величаве юнацьке свято, присвячене Кобзареві України з добірною програмою, виконаною виключно силами юнацтва і дітей Рідної Школи ім. Т. Шевченка. 4). У тому ж 1961 р., з днем 27 жовтня, О СУМ у Монтреалі стає чартерованою організацією української молоді із провінційним засягом діяння під назвою: Спілка Української Молоді в Квебеку. 5). У 1962 р. О СУМ вступає в члени Комітету Українців Канади, відділ в Монтреалі. Першими делеґатами до КУК обрано Павла Дубаса і мґр. Зенона Горечого. 6). У квітні 1962 р. починає працю шахова ланка, що рік-річно проводить традиційні вже нині шахові змагання

за першість „Верховини", а зимою веде шаховий турнір за українську першість Монтреалю. Змагання йдуть за переходові чаші, що їх ufундували лікар д-р П. Таращук та Батьк. Комітет Ю СУМ на Роземонті. До дуже вдалих публічних шахових імпрез слід зачислити шаховий симультан із 40 шахістами, переведений у Домі Молоді проф. С. Попелем, знаним шаховим майстром із міста Фарго в ЗСА. 7). Восени ц. р. драм. гурток під режисурою артистки Марти Левицької виставив драму Старицького „Маруся Богуславка" із участю хору і сумівського балету.

Роки 1963 і 1964 проходять під головуванням Миколи Безпальока, постійного дотепер заступника голови майже у кожній управі. У цьому часі відбулися три театральні виступи у залі Монумент Нешенел: „Наталка Полтавка", „Запорожець за Дунаєм" та „Вечорниці", які підготовлено при співучасті ансамблю українських акторів з Торонта в особах Ярошевича, М. і Г. Тагаївих та інших. Брали в них участь балет Ю СУМ під проводом Віктора Гладуна та хор і оркестра під диригентурою Ростислава Куліша. В тому самому приміщенні давав свій успішний концерт чоловічий сумівський хор „Прометей" з Торонта під батутою С. Гуміниловича.

Члени О СУМ і Юнацтва СУМ беруть участь у Крайовому здвизі на „Веселці" з нагоди 15-ліття СУМ у Канаді та врочисто відсвяткovують 10-ліття нашого Відділу Юнацтва „Київ", центральною точкою якого було посвячення сумівського прапора. Слід підкреслити, що в кількох останніх роках Булава Юнацтва може похвалитися великими успіхами у своїй дуже складній і нелегкій діяльності, а яку в першу чергу завдячує послідовній і жертовній праці булавного Антона Доманчука.

У цьому останньому дворічному часі велику популярність і признання здобуває юносумівський танцювальний ансамбль „Полтава", що під проводом балетмайстра Віктора Гладуна і опікуна Дометея Грицайкова дає багато виступів, а все це у нових стильових полтавських і гуцульських строях, що їх приготовили членкині Жіночої Ланки під керівництвом знавця цієї ділянки українського мистецтва п-і Ірини Лапчак. Крім багатьох місцевих концертів, з яких найважливіші були у театральній залі Пляс дезАрт і на телевізії, де наші танцюристи здобули перше місце, вони виїжджають літаками, для розвагової обслуги військових частин, до Гус Бей на Лябрадорі та до Норт Бей в Онтаріо. Дуже вдалими були їхні виступи у минулому 1965 році в Оттаві, Ошаві і Торонті, про що писала українська тижнева преса.

З кінцем цього року основано при Орг. Визв. Фронту мішаний хор „Боян" під диригентурою проф. Романа Нагребецького. Багато старань

у цьому ділі доложили від імені О СУМ М. Безпальок, П. Дубас та інші.

Рік 1965 був під головуванням Антона Доманчука. Як подавали річні звіти, обі ділянки праці, так фінансово-організаційну, як і культ.-освітню ведено згідно з наміченим пляном.

При спільному зусиллі членства і наполегливості голови збільшено прибутки майже у всіх джерелах надходжень так, що цифру

Управа Осередку СУМ — 1965 р. Сидять зліва: П. Дем'яник, В. Горбатюк, М. Кінах, А. Доманчук — голова О СУМ, Марія Кінах, П. Дубас, В. Мельниченко; стоять зліва: П. Некига, І. Кардаш, Г. Лазор, І. Березовський, Г. Шептицький, П. Климчук, С. Сушко, П. Суржиця.

запляновано бюджету значно перевищено. Вирівняно задовження за сумівський журнал „Крилаті", зліквідовано післяплату, а на звітовий 1965 рік вислано 163 передплат. Упорядковано бібліотеку, яка начислює 812 книжок, вартости $1.600. Як минулих років, так і цього року, брано участь у імпрезах Орг. Визв. Фронту чи КУК. Крім вже традиційних, Маланки і Вишиваних вечерниць, приготовлено дуже вдалу контестову забаву із контестантками-юначками: Данею Дубас, Марійкою Дем'яник, Вірою Болюбаш, Ольгою Миколин і Марійкою Ковалик.

6 червня 1965, при участі делегатів від імені церковних і світських організацій нашого міста, святково відзначено 70-річчя народження і 45-річчя священства капеляна нашого Осередку СУМ о. Миколи Маркова. На руки Організаційного комітету цього свята надійшли

листи з архиєрейськими благословеннями для о. капеляна від наших найвищих церковних достойників на чолі з Патріярхом — кардиналом Йосифом Сліпим, архиєпископом Кир Іваном Бучком та митрополитом Канади Кир Максимом Германюком. Апостольська столиця удостоїла нашого соленізанта грамотою. Замітною на тому святі була мистецька частина, що її виконав мандоліново-гітаровий гурток ЮСУМ з Ляшін.

Присвячено багато уваги технічно-адміністраційним справам таборування, яке того ж року тривало повних 6 тижнів, як також упорядковано картотеку старшого членства, яке налічує 75 осіб.

Виховною ділянкою у річній праці юнацтва, як теж і під час таборових занять, займалася Виховна Рада та Рада Виховників під проводом головного виховника проф. О. Кушніра. Із діяльности Булави Юнацтва найбільш маркантним було те, що перший раз провадили її дружинники із булавним Іваном Березовським на чолі, а дві старші юначки — Ірина Воркевич і Даня Дубас брали участь у першому мандрівно-летючому сумівському таборі по Европі. Наприкінці 1965 р. розпочато організацію мандоліново-гітарового гуртка юнацтва у дільниці Роземонт — Ст.Мішель.

Цілорічна праця йшла під кутом конечности придбання великого, модерного сумівського дому, так потрібного для дальшої успішної діяльности нашого Осередку СУМ.

***

В рр. 1966 і 1967 головою був Павло Дубас. У великій словацькій залі відбулося величаве 15-річчя О СУМ і 5- річчя Жіночої Ланки. Доповідь виголосив д-р Матей Гута, голова КУ СУМ. Святковий комітет очолював Методій Кінах, а головою Редакційної колегії ювілейної книжечки і ведучим програмою був мгр. Степан Гарасимович. Святкове слово виголосила Стефанія Шнурівська, голова Жіночої Ланки.

Справа будови Дому Молоді поступила вперед, бо закуплено будівельну площу, а пляни будинку віддано до креслення.

Осередок відвідували визначні гості: голова ЦУ СУМ мгр. Омелян Коваль та сумівський діяч із Зах. Канади ред. Петро Башук, як теж і члени КУ СУМ. Обговорювано справи таборування та Світовий Здвиг СУМ у наступному році на „Верховині", пов'язаний із Світовою Виставою в Монтреалі, т. зв. „Експо — 67".

На „Верховині" поширено озеро та спортову площу і побудовано паланку ч. 5. В часі таборування відзначено 10-річчя оселі „Верховина", а на Володимирській гірці посвячено і закопано хрест,

де пляновано побудувати церковцю. Літо закінчено вдалим Сумівським здвигом, присвяченим 50-річчю смерти Івана Франка та 20-річчю відновлення СУМ на чужині.

***

З нагоди 100-річчя Канади, а рівночасно і 75-річчя українського поселення, у Монтреалі приходила Світова вистава „Експо 67". Використовуючи форму цієї вистави рішено підготовити „День Укр. молоді на Експо 67". Централі Українських Молодіжних Товариств створили Комітет порозуміння та почали приготовлятися до виступу.

Крайова Управа СУМ заплянувала „ Збір СУМ на оселі „Верховина", на який запрошено СУМ із ЗСА. Гаслами святкувань стали: 50-річчя Української Національної Революції та 25-річчя УПА. До команди Збору увійшли два представники нашого Осередку: голова Павло Дубас і провідний член СУМ Антін Доманчук.

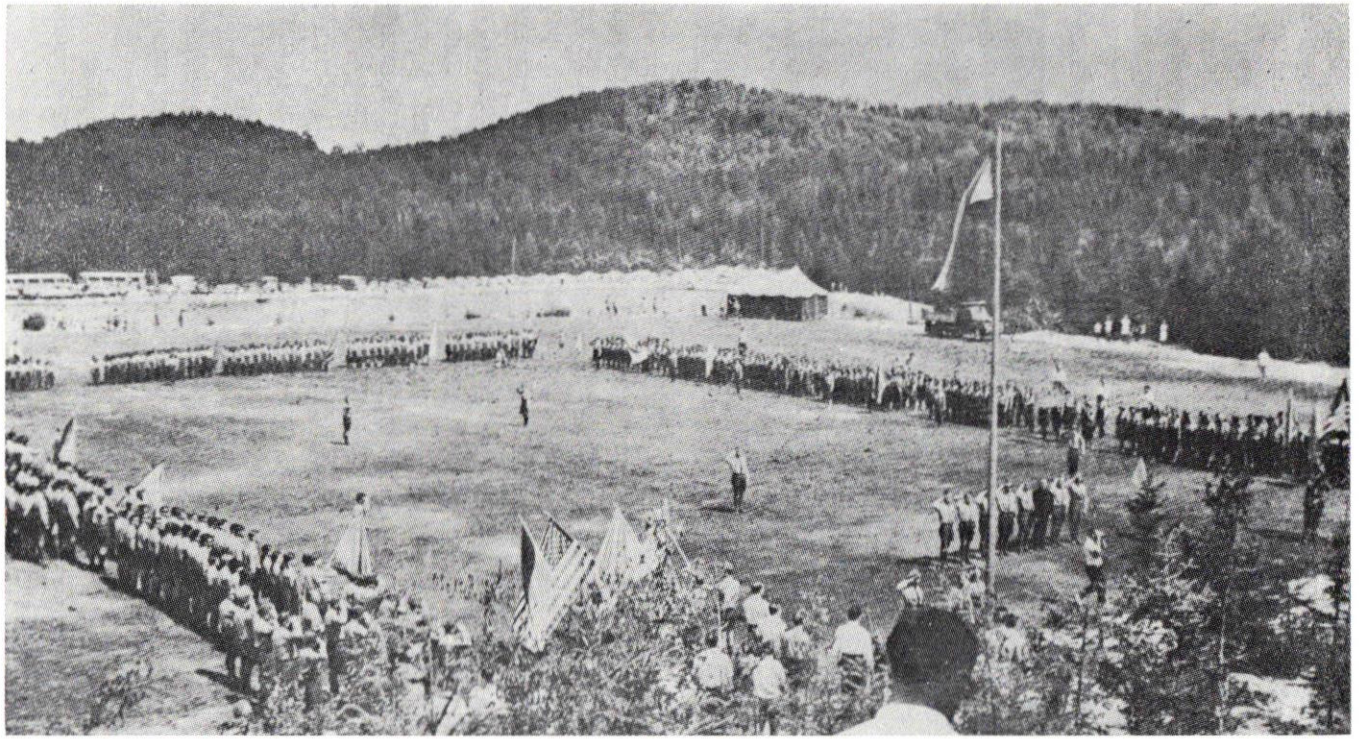
У програму „Збору СУМ" увійшли: 1) Табір Ст. юнацтва, дружинників і сеньйорів СУМ на оселі „Верховина" від 22-31. 7., 2) День Укр. Молоді на „Експо 67" 29. 7., 3) Здвиг СУМ на „Верховині" 30. 7. та 4) День Укр. Молоді у столиці Канади Оттаві 31. 7.

У таборі було 650 учасників, а у Здвизі СУМ 1 050. На Світовій Виставці юначки СУМ під проводом Онищина виконали вправи, а старше юнацтво перевело роз'яснювальну акцію під совєтським павільйоном, інформуючи відвідувачів про правдиве обличчя Москви. Підчас Українського Дня в Оттаві вмуровано пропам'ятну таблицю у входовій частині Національної бібліотеки. Молодь вітали: Ген. губернатор та прем'єр Канади.

Про цю всеукраїнську маніфестацію в часі „Експо 67" ось як висловлюється Антін Доманчук: „До величних днів треба зарахувати 1967 рік, коли наша оселя„Верховина" була заповнена на протязі двох тижнів сумівською молоддю із усіх просторів Канади і ЗСА. Тут відбувався Великий Збір нашого молодого покоління, яке демонструвало молодість української людини у вільному світі. Ми пишались і гордились ними і їхнім виступом, ми радувались маршуючими колонами юних хлопців і дівчат, ми подивляли їхню поставу в обороні поневоленої України. Ці дні незабутні для учасників Сумівського Здвигу, це незатерте переживання їхніх батьків і всієї нашої спільноти".

У цьому нелегкому ділі годі когось вирізнювати. Це завдання з честю виконала наша велика сумівська організація, а в тому і усі члени нашого Осередку, Булави, Жіночої Ланки і Батьківського Комітету.

У 1968 і 1969 рр. головою Осередку був Петро Кінах.

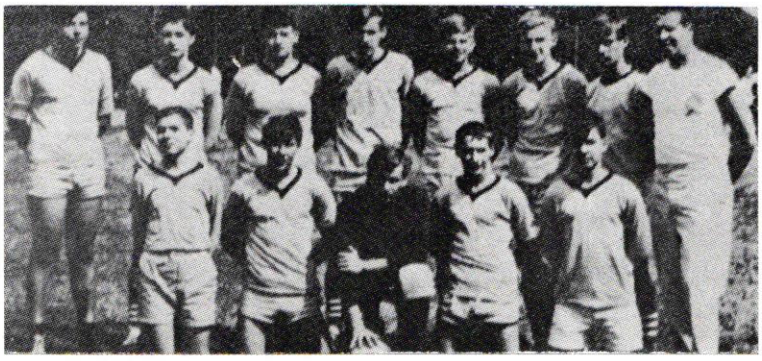

„Збір СУМ" на „Верховині" 1967 р. Піднесення прапорів.

Комітет Будови Дому приняв у принципі багато разів змінювані пляни дому та вибрав комісію плянування збірки.

У лютому відбулися основуючі збори духової оркестри із дир. Ростиславом Кулішем та опікуном С. Андрусяком.

Перешкодою у виховній праці є брак відповідного приміщення для так великого числа юнацтва (278 юнаків і юначок), брак досвідчених виховників та слабе заінтересування батьків виховними справами. У звітах підкреслено велику ініціятиву Кошової старшини, яка під проводом Володимира Купльовського активізувала юне членство різними формами діяльности, як фото-клюб, видавання газетки і інше.

Спортова дружина копаного м'яча

Дуже успішно розвивалося спортове життя. Старше юнацтво і дружинники, під проводом спортового референта Федора Безпальока та при фаховій допомозі проф. Юрія Бучацького і спорт. ентузіяста Володимира Гірняка у винаймленій залі на Роземонті, від весни до пізної осені вправляли руханку та легкоатлетику. Створено 4 команди копаного м'яча, 3 команди відбиванки і одну команду кошиківки. У протоколах є обширні звіти із цієї діяльности, у якій відповідальними за ці спортові гуртки були: Петро Гупалівський, Мирон Стефанюк, Юрій Данилків, Іван Шафранський, Микола Чобич, Мирон Фіголь, Ярослав Зілінка, Славко Дубас, Петро Дзюба і Євген Ріжок. З великим успіхом відбулася на „Верховині" спортова олімпіяда. Грали дві сумівські команди копаного м'яча.

Усі клітини Осередку, з прапорами, брали участь у привітанні, Службі Божій, зустрічі і пращанні нашого патріярха Йосифа Сліпого.

На ширших сходинах членства виголосили реферати, проф. Люба Жук про „Музику 20 ст." і о. проф. М. Кушнірик про „Різдвяні звичаї".

Переведено реорганізацію групи „Полтава", де обов'язки інструктора перебрав Йосиф Станішевський, під опікою Івана Коваля, а по ньому її керівником став Степан Склярчук.

Манд.-гітаровий гурток дав у цьому році 15 виступів. На Сумівському Здвизі головну доповідь дав член КУ СУМ Антін Доманчук.

Весною 1968 р. на „Верховині" довершено злочинний підпал, від якого згоріли головний і адміністраційний будинки. На згарищах відправив св. Літургію о. Сергій Ґар. Помимо всього таборування відбулося.

***

В 1968 році створено окрему референтуру „Верховини". У вересні почато будову першого згорілого будинку, тому головство від П. Кінака перебрав дружинник Ігор Шнурівський. Родина Шнурівських закупила трачку для СУМ, до різання дерева. Багато сумівців та наших приятелів працювало тяжко коло будови.

Про Світовий Конґрес СУМ звітував Григорій Ощипко. Головними питаннями були: ідейні заложення нашої Спілки, реакція сучасної молоді та справи дружинників.

Існують і діють усі спортові команди, які були минулого року, а команда Бан-там здобула „Челендж Кап". Спортовими референтами були Євген Ріжок і Ярослав Данилків.

На ширших сходинах доповідав мґр. Т. Буйняк, голова КУ СУМ, на тему: „Молодь і ми". Наш Осередок відвідали з концертом Сумівські ансамблі з Торонта, а хор „Боян" і танц. група „Полтава" виступали в Торонті.

Управа СУМ була ініціятором ширших сходин молодіжних організацій Монтреалю, де вибрано спільний провід. Молодь СУМ допомагала у збірці на енциклопедію українознавства.

Сумівська молодь, з прапорами, взяла участь у Службі Божій, яку відправив владика Ісидор з нагоди святкувань 40-річчя ОУН та 10-річчя смерти сл. п. Степана Бандери. Святкову доповідь виголосив проф. І. Вовчук. СУМ допомагав в організуванні опери „Анна Ярославна".

У 1969 р. помер о. проф. М. Кушнірик, великий приятель СУМ. Батьківський Комітет, у порозумінні з Управою і родиною Померлого заклав шкільну бібліотеку ім. о. Кушнірика.

На „Верховині", у м. червні, відбувалися пленарні наради Осередку, разом з підрядними клітинами. Вислід нарад успішний, належить їх продовжувати для стимулювання активности членства. Святкову доповідь на Сумівському Здвизі виголосив інж. З. Янковський з Оттави.

***

Довгу каденцію у праці О СУМ мав Ігор Шнурівський, який був головою через 3 роки (1971-73). У 1970р. створено нову референ-

туру зовнішніх зв'язків, яка під проводом Григорія Шевця проявляла успішну діяльність. Напрямні для неї накреслив Антін Доманчук. Сумівці-студенти були рушійною силою усіх акцій СУСК, а наші члени Ольга Купльовська та Ігор Пришляк вложили дуже багато праці у підготовку і переведення Світового Конгресу Українських Студентів.

На „Верховині" посвячено новозбудований дім та святково відзначено 20-річчя Осередку і 10-річчя Жіночої Ланки.

Наприкінці 1969 р. і в 1970 р. вийшло 4 числа юносумівської газетки „Юнацький шлях". Про історію цього журналу подав цікавий звіт один з її рекантерів Ігор Осаківський.

На мандрівний табір до Вінніпегу поїхало з Монтреалю 17 учасників.

***

З причини уступлення дотеперішнього Комітету Будови Дому Молоді, цей обов'язок перебрав на себе О СУМ і створив новий Комітет. На „Верховині" почато будову мешкального будинку на 20 кімнат.

При співпраці бібліотеки Осередку приготовлено на Загальні Збори виставку сумівських видань, книжок і преси, як також перегляд фотознимок із сумівського життя. Відбуто панель на тему „Культобмін", це був проєкт дружинників. Панелістами були: Роман Сербин, Володимир Купльовський, Марійка Чолій і Степан Андрусяк. Взято участь у Крайовому З'їзді та у демонстрації за звільнення Валентина Мороза. На авторськім вечорі АДУК, друж. Орест Свобода, Рома Гупалівська, Наталя Шептицька і Анна Ластовецька читали вірші поета Володимира Гаврилюка. У дружинників замічується брак сумівського духу. Відчувається брак домівки.

Обширний звіт подала булавна Рома Гупалівська. Коли обговорювано недоліки у виховних справах Булави. Обвинувачуючи виховників у неналежитому сповнюванні своїх обов'язків, вона сказала: „Пам'ятаймо, що виховання молоді це наша ціль і якщо у тій ділянці є в нас недомагання, то це відповідальність кожного члена, бо виховання молоді це наш обов'язок".

Восени відбулося посвячення інструментів духової оркестри „Трембіта" з доповіддю мґр. В. Кардаша з Торонта. На Крайовій контестовій забаві наша юначка Рома Лазор вийшла першою княжною.

***

На зборах Осередку булавна Рома Гупалівська представила обширний писаний звіт за 1972 р. Подаючи успіхи і недоліки у виховній праці з юнацтвом, закінчила цей звіт словами Сверстюка про шляхетну дорогу у праці, щоб сили нам на цій дорозі не забракло.

В часі дискусії виринула думка, щоб молодих виховників в часах іспитів заступили члени або членкині Батьківського Комітету або Жіночої Ланки.

Після закінчення таборування відбувся Сумівський Здвиг, на якому доповідь виголосила дружинниця Анна Ластовецька. В цім сезоні почав працювати відмолоджений хор „Боян", але за те переживає кризу танцювальна група „Полтава".

Осередок і Булава брали зорганізовану участь у відміченню 40-річчя голоду в Україні та 30-річчя Української Повстанської Армії.

*

Закінчуючи у грудні 1973 р. свою трирічну працю на становищі голови Осередку, Ігор Шнурівський у своєму звіті сказав: „Останні роки були для мене школою організаційного життя. Я пізнав, що громадська праця не легка, але вона дає людині душевне задоволення". Коли пропозиція сумівців, щоб майбутній Дім Української Молоді був спільним домом усіх українських молодіжних організацій нашого міста, не увінчалася успіхом, то голова Осередку закликав до з'єднання усіх сил, щоб побудувати таки сумівський дім, бо будинок на вул. Дулут вже продано.

На зборах відбулася вичерпна дискусія про труднощі у виховній ділянці, але літнє таборування юнацтва на „Верховині" відбулося. Крім інших робіт, побудовано там ще цементовану трибуну.

Сумівські ансамблі дали весняний концерт п. н. „Чар пісні" і зимовий „Метелиця". Спортове життя репрезентувала команда копаного м'яча „Стріла", яка розіграла 18 змагань і здобула у своїй групі 3-тє місце.

Головою нашого Осередку у 1974 і 1975 рр. був Володимир Антонів.

5 травня 1974 р. відбулося врочисте посвячення площі під будову Дому Молоді, а 30 вересня, Будівельна референтура під головством Івана Коваля, розпочала його будову. З браку власної домівки сумівські ансамблі відбували свої зайняття по церковних залях, а засідання переводились у приватніх домах і в бюрах.

Того року не працювала бібліотека, як теж перестала виходити газетка „Юнацький шлях", а виховна праця натрапляла на різні труднощі з браку приміщень. Рома Гупалівська, крім сповнювання обов'язків головного виховника на таборі „Веселка" під Торонтом, була призначена суспільним працівником нашого Осередку при КУ СУМ. Вона нав'язала контакти із різними молодіжними організаціями, англійськими й інших етнічних груп.

У спортовій ділянці була активною команда коп. м'яча „Стріла" та дівоча команда відбиванки під опікою Івана Безпальока. У спортовому таборі на „Веселці" взяло участь около 30 наших юначок і юнаків, любителів спорту. За допомогою наших футболістів, зорганізована на тому таборі репрезентація СУМ Канадаи, здобула перше місце на змаганнях копаного м'яча, влаштованих УСЦАК на оселі СУМ в Елленвіл.

Окрім інших виступів, культ.-освітня референтура зорганізувала поїздку наших ансамблів до Ст. Кетеринс, де тамтешній Осередок прийняв монтреальців дружньо і гостинно.

У 1975 р. мрія про здвигнення Сумівського Дому Молоді стала дійсністю. Відкриття і посвячення дому відбулося у 9 червня.

На Загальних Зборах була цікава інформація Антона Доманчука про перебіг I і II частини збіркової акції на фонд будови, яка проходила 20 місяців і принесла від 914 жертводавців суму $333.385. Третя частина збіркової акції буде призначена тільки на сплату гіпотечних позик у висоті $119,00.

З огляду на малу кількість молодого юнацтва, число дітей так

В час Олімпійського здвигу на „Верховині" 1976 р. група сумівців з Монтреалю відбула „олімпійський рейд" на роверах з Монтреалю на „Верховину", себто около 40 миль. Зправа о. митр. Ярослав Гайманович, капелян Осередку СУМ

у Народній Школі, як і на Курсах Українознавства значно зменшилося.

В тому році проявляється активність старшого юнацтва на зовнішньому відтинку, у протестаційній акції в обороні українських політичних в'язнів, що відбувалося разом з іншими молодіжними організаціями Монтреалю і Торонта. Присвячено також доволі часу, щоб розв'язати питання активности 125 дружинників, які вийшли із 6-ти випусків. Деяким, за словами А. Доманчука, не досмаку ідейні заложення і виховна програма СУМ, інші знову хотіли б бачити у ній тільки розвагово-пописову діяльність. Однак вони мусять зрозуміти, що завдяки саме тим ідейним заложенням нашої Спілки вона задержує свою живучість і силу у вільному світі.

У дискусії обговорювано питання, як пристосувати „Верховину" до наступного Олімпійського року, щоб ми могли успішно вив'язатися із нашого відповідального завдання, як господаря Світового злету СУМ. В ділянці культ.-освітній пороблено початкові заходи для організування ансамблю бандуристів. Гостями нашого Осередку були сумівські ансамблі: хор „Гомін", симф. оркестра і танц. група „Веселка" із Ст. Катеринс.

Журнал „Крилаті" мав 103 передплатників, а „Авангард" 34 і 30 в кольпортажі. Розпродано около 80 альбомів 25-річчя СУМ у Канаді та 149 примірників книжки „Родина — перша школа".

***

Головою Сумівської організації у 1976 і 77 рр. був д-р Роман Сеньків, який виріс у юнацьких рядах нашого Осередку.

За його словами, 1976 рік був надзвичайним роком, відзначеним рядом спеціяльних проєктів. Відсвятковано 25-річчя нашої Спілки та 15-річчя Жіночої Ланки, відбулася Світова літня Олімпіяда в Монтреалі, Олімпійський світовий злет Сумівців на „Верховині", був Український павільйон у Домі Молоді, а заразом багата діяльність на господарсько-фінансовому відтинку, як тяглість розпочатих дій з минулих років. Між іншими: впорядковано діяльність адміністрації Дому, продовжувано збірковy акію на сплату довгу, впроваджено звичай відбувати річний бенкет з прибутком на Дім Молоді, основано харитативний фонд та пороблено заходи за звільнення Дому від надмірних податків.

У Домі Молоді відбулися дві важливі зустрічі, одна з п-ні Славою Стецько, а друга з їх Блаженством патріярхом кардиналом Йосифом Сліпим.

„Важливою проблемою у вихованні є мова — говорить у звіті головна виховниця Оля Фармус, — якою певна частина юнацтва не

добре володіє і не може висловитись на сходинах, а виховники також не все служать прикладом". Замість ройових сходин відбувалися сходини коша з цікавими доповідями д-ра Р. Олійника-Рахманного про „Прикмети доброго провідника" і про „Українські організації Канади", д-ра Романа Сенькова про „Початок світу в теорії українського науковця" та Олі Фармус про „Авдіологію та глухих". Гурток юнацької газетки видає неперіодично газетку „Стежі молоді".

Сумівська команда копаного м'яча „Стріла" розіграла 22 змагань і поміж 11 іншими командами зайняла 5-те місце. Вона була єдиною, де змагуни були однієї національности і за те від Проводу Ліги дістала похвалу, як приклад для інших. Запрошена майором міста на бенкет, „Стріла" залишила по собі у Лідзі добре ім'я, як українська спортова команда. Спортовим референтом був Федір Безпальок.

За пляном голови Осередку впроваджено нову структуру в організацію Управи Осередку. Створено 4 основні сектори, очолені заступниками голови, які одночасно творили керівне тіло Осередку — Екзекутиву. Згідно з прийняттям цієї форми, кількість засідань Управи та сходин усього членства зменшиться, а сходини Екзекутиви будуть частіше.

У цьому Олімпійському році, XXI літньої Олімпіяди в Монтреалі, на „Верховині" приходив 10-тиденний злет СУМ з Канади, ЗСА і Европи, числом понад 600 учасників. Дім Української Молоді, під назвою „Пляс Українієн", став центром українського життя в Монтреалі.

У великій залі, де була „Гостинниця Жіночої Ланки", відбувалися виступи сумівських ансамблів, — у малій був кіоск з виставкою українського мистецтва, а у спортовій — розваговий клюб „Гамалія". На другім поверсі працювало олімпійське інформаційне бюро Українського Олімпійського Комітету, а у кімнаті „Валентина Мороза" активісти, в сорочках з написом „Свобода Україні" та із синьоживтими прапорами, організували на олімпійськім терені протисовєтські демонстрації. 24 липня, на спортивній площі в Ст. Леонард, відбувся **День Укр. Молоді** з багатою програмою.

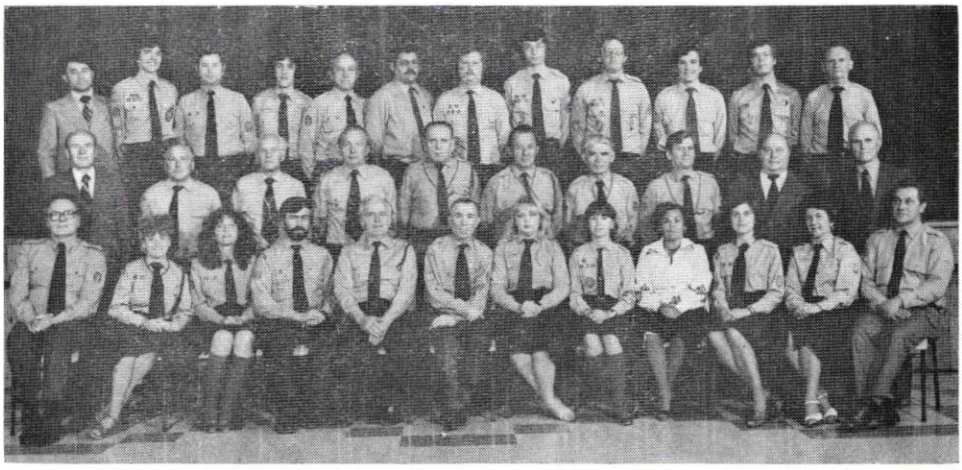
Около 300 сумівців, враз із духовою оркестрою „Батурин" з Торонта, поїхали на Олімпійський стадіон. Оркестра грала, а молодь співала. В тому часі стягнено із щогли совєтський прапор та спалено його під грімкий спів „Не пора, не пора". Олімпійські святкування закінчено Здвигом Сумівської Молоді на „Верховині".

Українські протимосковські протести широко розголошували радіо, телевізія і преса, підкреслювали, що СССР не дозволяє Україні виступати самостійно на Олімпіяді, як окрема держава. На станції

СФМБ, на хвилях 1410, 15 хвилинні радіопрограми Українського Олімпійського Комітету провадив сумівець Степан Андрусяк з Монтреалю. Рік цей залишився пам'ятним у серцях всієї української молоді, а сумівської зокрема.

***

В останніх роках дату Загальних зборів перенесено з місяця грудня на початок лютого, бо в січні відбуваються ще кілька важливих імпрез, як традиційна „Маланка" і „Кутя", які управа плянує заздалегідь і повинна б їх закінчити.

Управа Осередку СУМ, 1980 р. Сидять зліва: М. Білик, Катруся Мазепа, Анна Гарасимович, Ю. Гарасимович, Г. Швець, Г. Ощипко, голова, Рома Бейба, Анна Ребізант, Марія Шафранська, Оксана Штик, Віра Блищак, Ф. Безпальок; стоять у другому ряді: М. Коцур, М. Бородайлюк, А. Доманчук, В. Блищак, В. Горбатюк, І. Блищак, П. Климчук, Г. Болюбаш, Ф. Гук, П. Кузишин; стоять у третьому ряді зліва: Б. Головацький, М. Швець, Б. Павлівський, І. Безпальок, С. Пастернак, І. Шафранський, П. Бородайлюк, Е. Чолій, Р. Блищак, Ю. Кулицький, З. Доманчук, П. Слободян.

В лютому 1978 р. головою Осередку вибрано Григорія Ощипка і він залишився на цьому пості аж до кінця 1980 р. Нововибраний голова, дякуючи за вибір, з'ясував напрямні праці:

„Наступний рік повинен бути роком виховної праці, тому що великі питання (будова дому) і великі імпрези крайового маштабу уже за нами. Тому треба вглибитися у навчально-виховну роботу".

На самому початку каденції рішено повернутися назад до традиційної системи праці управи, а систему секторів використовувати лише відповідно до потреби.

Гол. виховниця Стефанія Шнурівська опрацювала виховну програму, а відтак літом і таборову програму та була постійно в контакті з Булавою Юнацтва, подаючи їй свої поради.

Звернено особливу увагу на організацію дружинників. Орг. референт А. Доманчук присвячував тій справі багато уваги, у висліді чого

Булава Юнацтва СУМ, 1980 р. Сидять зліва: Оксана Штик, Анна Гарасимович, Іван Шафранський, булавний, Дарка Томащук, Катруся Мазепа, Іван Блищак; стоять зліва: Петро Блищак, Михась Швець, Маріян Швець, Богдан Чолій, Зенон Доманчук.

створено Референтуру дружинників з Пилипом Бородайлюком у проводі. Не забуто також і про молодих сеньйорів та їх оформлення. Наш Осередок був мабуть першим, що зробив формальне переведення старших дружинників у сеньйори на своєму здвизі, вручуючи около двом десяткам бронзові краватки.

Провадження літніх таборів перебрали на себе активні дружинники і з цього діла вони добре вив'язуються, затримуючи традиційну форму. 1978 рік був переломовим щодо кількости таборовиків, яких число змаліло до пів сотні, з уваги на брак дітей, але вже у двох останніх роках число таборовиків почало зростати, поповняючись дітьми молодих подруж.

Кіш старшого юнацтва підготовив дуже вдалий вечір самодіяльности, на якому проявили себе молоді сумівські таланти. Вечір — частинно гумористичний, частинно поважний, — зробив на всіх гарне враження.

Виповняючи бажання Центральної Управи СУМ щодо вишколу дружинників та семінарів Інституту суспільно-політичної освіти, зорганізовано, в порозумінні з Батьківським Комітетом, семінари з вибраних питань українознавства. Ці семінари поставлено на вищому

Відділ дружинників в 1980 р. Голова П. Бородайлюк.

рівні, як шкільні курси українознавства, які кожний учасник мав закінчені, з метою дати дружинникам основи глибших проблем української дійсности. Душею організації тих семінарів був І. Коваль, який зорганізував слухачів, а викладачами були: о. д-р Ігор Мончак — Питання помісности УКЦеркви; д-р Роман Олійник — Вибрані питання з історії України; мгр. Орест Павлів — Вибрані питання з української літератури; мгр. Григорій Ощипко — Розвиток суспільно-політичної думки 19 і 20-го віків. Семінари закінчило 18 учасників, в тому деяка кількість пластунів, хоч вписаних було понад 30.

Усвоєму річному звіті Г. Ощипко вказав на теперішні проблеми:

„Каденція минулого року була успішна, але у нас, як і по інших Осередках, є свої проблеми. Це включення дорослої молоді у працю Осередку; це втримання дальшої діяльности; це заступство тих, що

Осередок СУМ в 1980 р. Голова Г. Ощипко.

покинули, або покинуть наші ряди; це служба й оборона інтересів нашого народу. За чверть століття СУМ виховав тисячі молоді на добрих українців, але тих, що хочуть нести тягар громадської праці, дуже мало. Тому нашим завданням є поставити міст поміж попередньою і сучасною генераціями".

В 1978—79 рр. осягнено особливо похвальне діло, а саме сплату позики за Дім Молоді. Причинився до того А. Доманчук, як голова адміністрації дому. Будучи відповідальним за збірку від часу побудови дому, він за три роки вложив багато праці, щоб це діло допровадити до кінця. Формальне спалення документу позики відбулося на бенкеті 25 жовтня 1980 р.

Булавним Юнацтва в 1978 р. був Іван Блищак, а в 1979—80 рр. Іван Шафранський, який сповняв також функції гол. виховника на таборах, будучи таборовиком „з крови і кости". В тих роках слід також підкреслити вдалі здвиги сумівської молоді на „Верховині". Хоч юнацтва тепер менше, як колись, але традиційна форма здвигів з усім церемоніялом задержується, щоб молоде покоління до неї привчалось і її перебирало. Доповідачами на здвигах були: 1978 — д-р Р. Сеньків, 1979 — Андрій Бандера з Торонта, 1980 — Роман Зварич з Нью-Йорку. Літні табори проходили успішно завдяки таким молодим виховницям, як: Оксана Штик, Анна Гарасимович, Катруся Мазепа, Віра Павлівська. Дещо слабше вдавалися Свята весни, головно через брак підготови спортової частини.

В 1979 р. гарні успіхи занотувала культ.-освітня референтура з Ромою Бейбою у проводі. Референтка, разом з Вірою Блищак, перевели реорганізацію і доповнення хору „Боян", який мав деякий застій. Згадані подруги проявили свої організаційні здібності, вписуючи до хору понад 100 членів, переважно молоді. Таким чином у хорі „Боян" зібрався весь „цвіт і краса" монтреальської громади. Перший концерт відновленого хору відбувся 1 червня 1980 р. та пройшов з гарним успіхом, до чого причинилися також нові сукні та нові строї хористів.

Уся праця цього року відбувається під знаком 30-річного ювілею Осередку. На всіх імпрезах пригадувано значення ювілейних імпрез. Пороблено заходи для відновлення та доповнення одностроїв членства, включно з накриттям голови та усіми відзнаками. Дуже активним в цьому році був орг. референт Ф. Безпальок. Вже в місяці лютому вибрано Ювілейний комітет з Григорієм Шевцем (батьком) у проводі. Жіноча Ланка та Батьківський Комітет долучилися до свят-

кування, відзначуючи свої річниці, так що ювілейні святкування обіймають:

— 30-річчя Осередку СУМ.
— 25-річчя Батьківського Комітету.
— 20-річчя Жіночої Ланки.

Дати святкувань визначено на кінець листопада і початок грудня з такими головними імпрезами:

— 30 листопада: самодіяльний попис юнацтва.
— 30 листопада: -
— 7 грудня: виставка сумівських видань, фотоальбомів, відзнак, показ фільмів, прозірок і т. п.
— 6 грудня: великий концерт сумівських ансамблів.
— 7 грудня: ювілейний бенкет з участю представників Центральної і Крайових Управ СУМ та громадських організацій.

***

Ми подали головні фрагменти з історії нашого Осередку за 30 літ. Очевидно, що лише зариси цієї великої виховної роботи, якої ніхто не в силі зміряти фізичними одиницями. Це величезні зусилля, великий запал, подивугідна жеровність для святого діла — виховання української молоді на чужині в рамках одного Осередку. Правда, одного із більших Осередків, але все таки одного.

Наш Осередок завжди займав місце першунів. Він оснувався один із перших у Канаді, скоро набув власну оселю, тут основано І Відділ Юнатва „Київ", він має свою трубну оркестру, симпатичний Дім Молоді і інше.

На протязі 30-ти років його організатори і керівники не змарнували часу, не закопали талантів, навпаки, вони росли при цій праці, набирали досвіду, стаючи повноцінними громадянами.

У цьому ювілейному році ми з надією дивимося в майбутнє, бо передаємо молодшому поколінню добропоставлену виховну молодіжну організацію з великим виховним досвідом, з великою традицією, з твердими і виправданими ідейними заложеннями. Хочемо вірити, що молоді руки продовжуватимуть наш труд, плекатимуть наші сумівські традиції, нестимуть дальше наші несплямлені прапори і

будуть вірити у наші ідеали та будуть на них виховувати власних дітей.

Джерела:

1. „Десятиріччя О СУМ у Монтреалі 1950—1960" та інші записки в опрацюванні А. Доманчука.
2. „15-річчя Осередку Спілки Української Молоді в Монтреалі 1950—1965" в опрацюванні М. Кінаха.
3. Протоколи Загальних зборів Осередку СУМ та звіти референтів за роки 1961—1980.
4. „25-річчя СУМ Канади", вид. КУ СУМ.

Ювілейний Комітет. Сидять зліва: Н. Кузишин, М. Шафранська, Г. Ощипко, Г. Швець, голова, М. Кінах, О. Блищак, М. Кінах; стоять зліва: С. Пастернак, Ю. Гарасимович, Р. Бейба, І. Блищак, Б. Чолій, Ф. Гук.

На щаблі відповідальности

ГОЛОВИ ОСЕРЕДКУ СУМ 1950—1980

Петро БАЛАГУТРАК	1950
Роман ГУМЕНЮК	1951
Ярослав СЕРБИН	1952—1954
Дмитро ПОПОВИЧ	1955
Микола БЕЗПАЛЬОК	1956
Ярослав СЕРБИН	1957—1962
Микола БЕЗПАЛЬОК	1963—1964
Антін ДОМАНЧУК	1965
Павло ДУБАС	1966—1967
Петро КІНАХ	1968—1970
Ігор ШНУРІВСЬКИЙ	1971—1973
Володимир АНТОНІВ	1974—1975
Роман СЕНЬКІВ	1976—1977
Григорій ОЩИПКО	1978—1980

ДЕЩО З МИНУЛОГО СУМІВСЬКИХ ЛЮБИТЕЛІВ СЦЕНИ

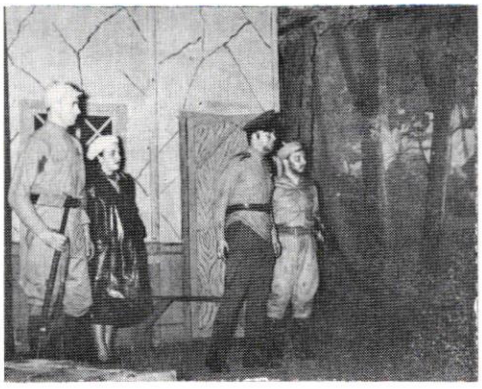
Хвиля воєнного лихоліття, яке чорно-брунатною чумою позначилося на тілі Европи, вихлюпнула на береги Канади багато мандрівників війни, яким пощасло знайти нарешті тихий притулок на канадській землі. Але в серцях своїх вони несли не тільки прагнення влаштуватися на новій землі, але й навики та уподобання, які вклали у ті серця незабутні роки життя на рідній землі, злиденність таборових буднів, але й бажання жити повноцінним життям людей й українців. Серед тих недобитків було багато юних і палких патріотів, величезна частина яких гуртувалася і росла в лавах Спілки Української Молоді. От саме про ту частину тих палких молодих людей, яким доля судила пов'язати своє життя із Монтреалем, я й хочу сказати кілька слів.

Кожний початок, як мовили старі римляни, тяжкий. Не без труднощів доводилося і сумівській молоді пускати своє коріння у чужий грунт. Та, кажуть старі люди, що Бог не без милости, а козак не без долі. Ця народна приказка, мабуть таки, найкраще підходить саме до тієї післявоєнної еміграції, а в першу чергу до сумівської молоді. Милість свою Господь виявив до нас, тоді ще молодих і завзятих, тим, що дав снаги, сили і непохитної віри в наших попередників, які звели свої церкви, побудували народні домівки і вже налагодили своє життя на канадській землі ще до нашого приїзду сюди. Післявоєнні іміграпти не мусили починати все спочатку, бо основи українського життя вже були покладені. Нашим попередникам бракувало (від тоді проминуло понад 30-ть років) того, чого бракує сьогодні нам — свіжої, як кажуть, крови, яка б з новою силою забурхала в жилах українців Канади. Частково тією свіжою кров'ю стала сумівська молодь, яка включилася в тодішнє життя українців Монтреалю. Особливо це стало помітно на сценах різних суспільно-громадських організацій та церковних парафій, на які почала виходити сумівська молодь, не зрікаючись своєї вірности сумівській присязі, тобто залишаючись завжди сумівською своїм духом і своїми прагненнями.

Таким чином, сумівських любителів сцени можна було (через брак власної домівки) бачити на сцені парафії Св. Михаїла, у парафії Святої Софії, в „Просвіті" і частково в Українському Національному Об'єднанні. Як у самому Монтреалі, так і в Ляшінах, сумівці допомагали одні одним. Так, наприклад, саме за участю сумівської молоді

Монтреалю, було показано на сцені парафії Св. Михаїла на Ібервіль вистави „Мати — наймичка" і „Бондарівна". Це були, так би мовити, перші віти нового дерева, яке помолоділо завдяки сумівської молоді.

Згодом сумівська молодь Монтреалю оформилася в рамках власного Осередку Спілки Української Молоді і з того часу починає діяти, самостійно. Не забуваючи про наших театральних клясиків, сумівські любителі сцени ввели у свій репертуар постановки уже новочасних п'єс, у яких відзеркалювалося роки боротьби за державність на рідній землі у лавах, тепер уже легендарної, а колись діючої, Української Повстанської Армії. Із п'єс цього нового репертуару слід згадати

Знімка зі сценки „УПА" в Карпатах

„УПА в Карпатах" і „Чого шумлять дуби", а з клясичних — „Марусю Богуславку". Підкреслюю, що ці вистави сумівці підготували вже власними силами. Крім того, сумівці любителі театру показали виставу „Прокурор Дальський" та одноактівку „Дівчина під ялинкою". Остання особливо успішно показувалася на сценах Монтреалю.

При цьому, очевидно, слід згадати і тих, хто або керував підготовкою цих вистав чи допомагав сумівцям у підготовці. Мабуть таки, найбільше праці віддала сумівській молоді Марта Левицька. Крім неї, немало потрудилися й більше досвідчені друзі, як: Любомир Сливинський, Стефан Склярчук, а вже згодом, Борис Дніпровий і Євгенія Чайка.

Не можна також не згадати і про участь сумівських любителів сцени у виставах, що їх давали в Монтреалі, за організаційною підтримкою СУМ, різні театральні колективи. Це насамперед участь сумівців у виставах, що їх показували в Монтреалі такі корифеї українського народнього театру, якими по праву були уже покійні Григорій Ярошевич-Манько та Михайло Тагаїв. Так, наприклад, завдяки сумівській молоді, в Монтреалі вперше побачила світло рампи славна

Хор „Трембіта" у „Запорожці за Дунаєм"

опера „Запорожець за Дунаєм", оркестровку якої зробив монтреалець Ростислав Куліш, а масові сцени виконували сумівський хор і балет, якими керували Роман Нагребецький і Віктор Гладун. Без участи сумівців не обійшлося і при виставі „Хмари" в постановці того колективу, як теж у виставі „Трьома шляхами", яка пройшла з особливо великим успіхом. Осередок СУМ виконував обов'язки адміністратора і для театрального ансамблю Володимира Блавацького, який декілька разів бував у Монтреалі. Незатерте враження залишила у монтреальців вистава того ансамблю „Прийшов інспектор", у головній ролі якої виступав сам Блавацький.

Сумівці Монтреалю мали і своїх декораторів, без яких не обійшовся б ніякий театральний колектив. Особливо велику заслугу мають в цьому ділі такі наші мистці, як: Богдан Білашевський, Іван Блищак і Володимир Мазепа. Саме вони художньо і декоративно оформлювали безліч сумівських інсценізацій.

Саме собою зрозуміло, що цим далеко не вичерпується уся живучість театрального життя монтреальських сумівців. Про це можна сказати б ще більше, однак я висказав лише те, що закарбувалося у моїй пам'яті за довгих тридцять років, зовсім не маючи претенсій до того, що цю тему, вичерпано. Можливо, що я дещо й не згадав чи призабув, але не мав при тому злої волі. Просто порох років прикрив у пам'яті деякі події, які, можливо, варті згадки і кращого пера.

В. Ф. Гук

І-ИЙ ВІДДІЛ ЮНАЦТВА СУМ „КИЇВ"

На порозі четвертого десятиріччя існування і діяльности нашого Осередку СУМ на терені Монтреалю є необхідним приглянутися довголітній праці над здійсненнями основної мети Спілки Української Молоді, а саме: виховування молодого покоління у релігійно-національному дусі для служби Богові і Україні. Майбутність нації залежить від свідомости молодого покоління. Молоді люди, народжені поза межами рідного краю, виростають серед чужого оточення, дуже часто наражені на шкідливі впливи матеріялізму, аморальности, атеїзму та загрози асиміляції. Ідейні та світоглядові заложення СУМ мають за завдання зберегти українську молодь від шкідливих впливів, виховуючи її на здорових моральних засадах. На протязі 27-ми років понад три сотні юнацтва і молоді виховалися в рядах Ю СУМ. За той час Осередок був свідком 8-ох випусків юнацтва, що переходили до дружинників, складаючи приречення стати повноцінними членами нашої організації та української спільноти. Це поважні досягнення Ю СУМ на виховному відтинку.

***

Початки праці з юнацтвом в Осередку сягають 1953 р. В той час Управа Осередку, очолена Ярославом Сербином, не маючи конкретних вказівок, приступила до виховної праці з дітьми після власних плянів. В скорому часі організується балетна школа під проводом Віктора Гладуна, до якої вписано 15 дітей у віці від 6 до 12 років. З часом це число збільшилося до 21. Під наглядом референтки юнацтва Ольги Кливак плянуються цікаві зайняття і поволі починається виховна робота. До п'яти місяців влаштовано перший юнацький концерт під назвою „Діти дітям", дохід з якого вислано для наших дітей в Німеччині. Ця початкова праця становила підготовку до другого етапу, себто організаційного оформлення.

В осені 1953 р. нова референтка юнацтва Люба Лецька організує перші два юнацькі гуртки, з хлопців і дівчат ,які стають основою для дальшого розвитку Відділу. До кінця січня 1954 р. прийнято в члени 34 дітей, а в місяці травні це число зросло до 47. Тому, що монтреальський Відділ був одним із перших у Канаді, Крайовий Комітет, який

наділював числа і назви, надав йому горде ім'я: І-ий Відділ Юнацтва СУМ „Київ" у Монтреалі.

В скорому часі діяльність Відділу розгортається. Організується Рідна Школа, ведуться курси народніх танків, самодіяльні гуртки та починаються плянові щотижневі сходини юнацтва, як також молодь дає перші свої виступи.

Управа Осередку, будучи свідомою, що у виховній праці з молоддю важливе місце займають літні табори, застановляється над

Перший юнацький виховно-відпочинковий табір на „Верховині", 1956 р.

пляном закупу площі під таборування. До здійснення цього пляну приходить у 1955 р., за головства Дмитра Поповича. Тоді то закуплено теперішню оселю у Сен Теодор і розпочато підготовку до першого табору. В скорому часі закипіла праця над впорядкуванням і розбудовою оселі, щоб таки ще того літа відбути перший юнацький табір. Однак завдання було завелике і табір відложено до наступного року.

В міжчасі референтуру юнацтва перебрала Марія Ничик, яка перепровадила перші юнацькі іспити. Ці іспити склали 5 юнаків і 6 юначок. В тому часі Осередок виконував багато праці на зовнішньому відтинку, але рішив зосередити свої зусилля на виховній ділянці. Під

наглядом референта Зенома Горячого, Відділ юнацтва, що нараховував 74 членів, переорганізовано в нові гуртки за віковими групами. Влаштовано перший раз „Тиждень Юного Сумівця" та розпочато плянування літнього табору. Перший виховно-відпочинковий табір на оселі „Верховина" під назвою „Юнацька Січ" почався 15 липня 1956 р. і тривав два тижні. Командантом цього табору був Володимир Мазепа на перший тиждень, а Зенон Гарячий на другий тиждень. Заступником була Марія Кінах. Табір нараховував 57 учасників. Це був початок безперервного ланцюга верховинських таборів, які тривають до сьогодні, залишаючи прекрасні спомини молодости.

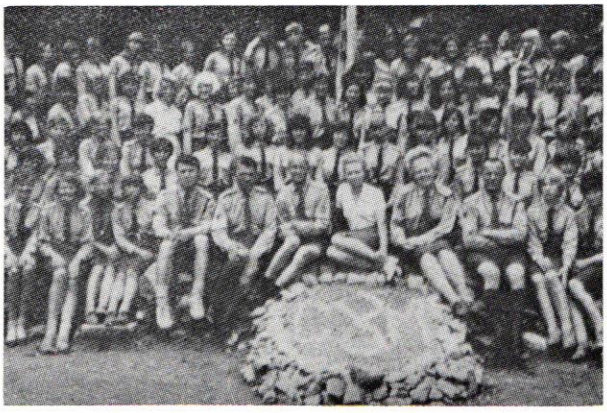
Від осені 1956 р. до весни 1958 р. референтуру юнацтва очолює Марія Кінах, яка розвиває працю, організуючи штаб виховників та співпрацюючи з Батьківськими Комітетами. В 1957 р. Відділ одержує власний прапор і юнацтво складає першу присягу.

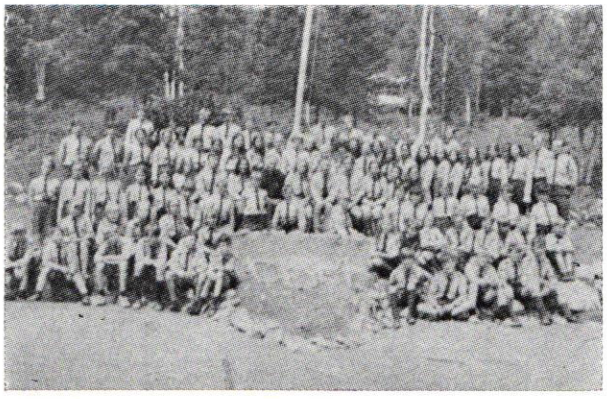
Дост. Ярослав Стецько серед української молоді на „Верховині" в 1964 р. Зліва: Ярослав Сербин, голова Осередку СУМ, зправа д-р Богдан Стебельський

1958 р. був початком великого пожвавлення праці Відділу Ю СУМ. Душею Відділу стає Антін Доманчук, який залишився на цьому пості аж до 1964 р. Впродовж цих років Відділ незвичайно збільшився: 1958 — 100 членів, 1959 — 204 члени, до сягаючи найбільшого числа в 1964 р. — 280 членів. Ціле місто вкрилося сіткою юнацьких гуртків. Виховний склад поширився до 17 виховників і 7 впорядників. Завдяки незмінности референтури юнацтва певні зайняття і способи праці увійшли у виховну програму і набрали традиційного характеру. Кожного року відбувається Місяць Юного Сумівця, різдвяна коляда, самодіяльні пописи, розвагові імпрези, як також переправаджуються юнацькі іспити та влаштовуються літні табори.

В 1960 р. зорганізовано першу юнацьку самоуправу Відділу, яку очолив юнак Юра Гарасимович. Включення юнацтва у керівну працю посилило зацікавлення і співпрацю, як також творчу ініціятиву та суспільну виробленість. Від того часу молодь самостійно підготовляє

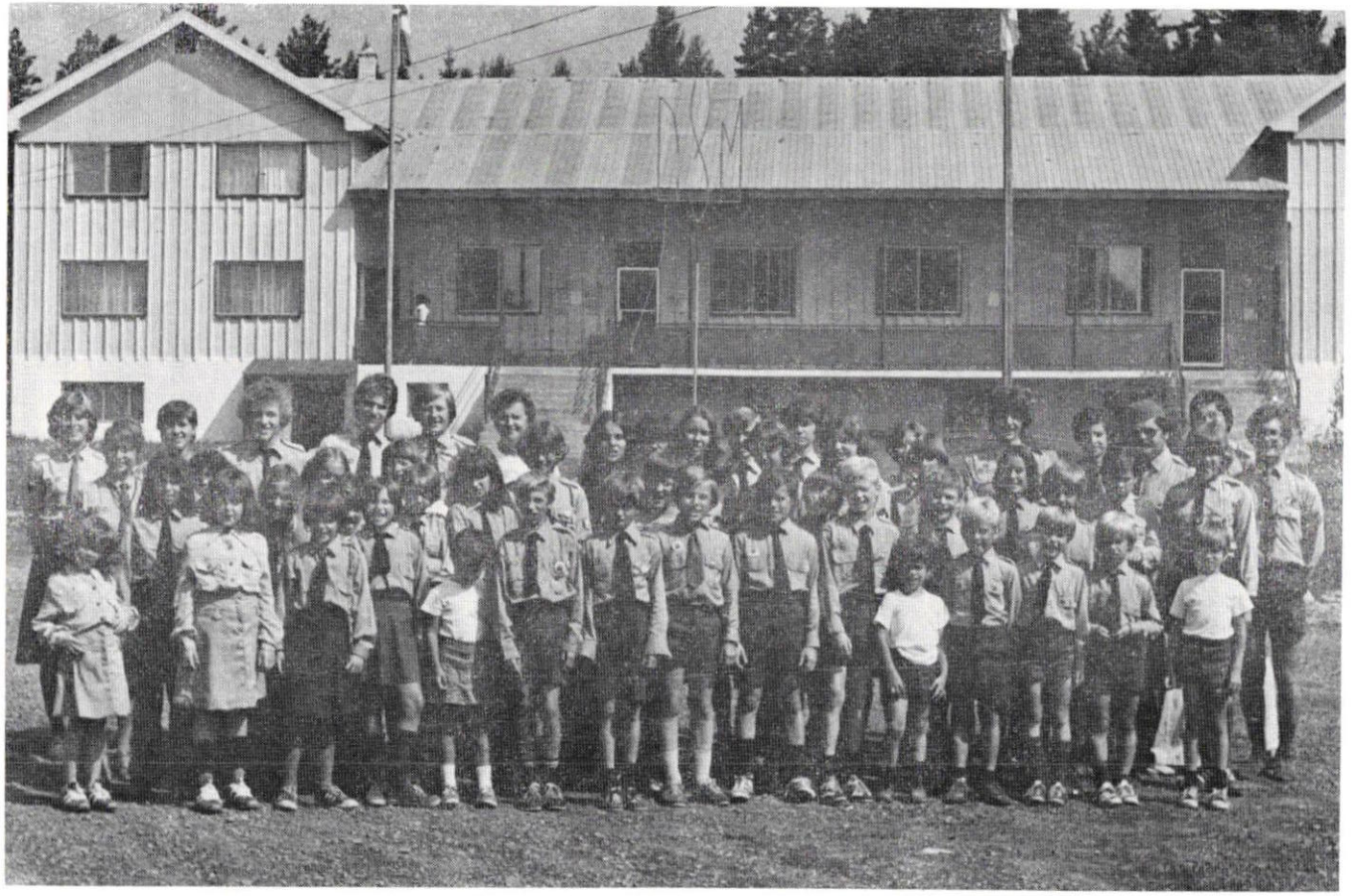
Учасники вишкільного табору Схід. Канади на „Верховині", 1965 р.

Виховно-відпочинковий табір на оселі „Верховина" 1970 р. Комендант — Г. Ощипко, гол. виховниця — Марія Чолій

юнацькі імпрези та свята, входить до складу команди таборів та влаштовує власні табори.

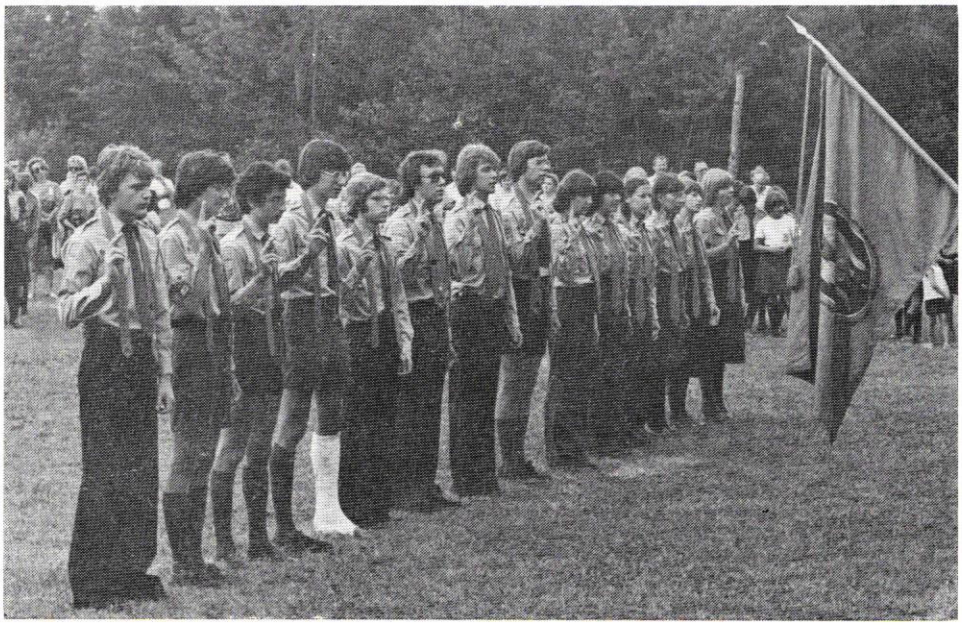
Літом 1961 р. Відділ юнацтва бере участь у відкритті пам'ятника Тараса Шевченка у Вінніпезі, як рівнож поширено музичну самодіяльність створенням інструментально-вокального гуртка під керівниц-

Учасники і команда табору „Червона калина" ім. Є. Коновальця на „Верховині" в 1978 р.
Комендант Зенон Доманчук, крайній зправа

твом мгр. С. Гарасимовича. Нараховуючи 40 юних учасників цей ансамбль Ю СУМ успішно виступає протягом трьох років на різних громадських імпрезах. 10 грудня 1961 р., у виповненій залі Плято-Гол, відбулося величаве юнацьке свято Т. Шевченка, виконане виключно силами юнацтва і дітвори Рідної Школи.

В 1961—62 рр. організаційна структура Відділу була достосована до нового Правильника Ю СУМ. Відділ поділено на Кіш старшого юнацтва і Станицю молодшого юнацтва, а керівництво Відділу стає Булавою. Продовж 1962-3 рр. багато уваги приділено старшому юнацтві, напередодні важливої події — першого випуску дружинників.

Складення приречення в час переходу юнацтва до дружинників на сумівському Здвизі на „Верховині" в 1978 р.

Поверх 30 осіб зложили урочисте „Приречення" в десяту річницю існування Відділу Ю СУМ.

Почавши з 1964 р. провід Відділу перебирають дружинники. В 1965 р. булавним стає Іван Березовський, а в 1966 р. на цей пост вибрано Наталку Бейбу. Нові провідники добре вив'язуються із своїх завдань та пристосовуються до вироблених методів праці. Теоретичною виховною ділянкою займається Рада виховників під проводом проф. Омеляна Кушніра.

На початку 1965 р. розпочато організацію мандоліново-гітарового

Гуртка у дільницях Роземонт — Ст. Мішель під проводом мгр. С. Герасимовича. Цей гурток успішно виступав продовж п'яти років, репрезентував Осередок на різних громадських імпрезах. Одночасно діяв також юнацький хор під проводом Марійки Чолій.

В 1967 р., з нагоди століття Канади, юнацтво Відділу взяло участь у великому Злеті сумівської молоді Канади і Америки, що відбувся на нашій оселі „Верховина" від 22 до 31 липня. Учасники Злету заманіфестували українську присутність на світовому форумі під час дня української молоді на Світовій виставі „Експо 67" у Монтреалі.

1968 рік видвигнув музичний аспект виховання. В тому році було зорганізовано духову оркестру „Трембіта". В скорому часі оркестра стала репрезентативною одиницею Осередку СУМ. Осередок приділив також увагу фізичному вихованню молоді. В роках 1967-69 існували три юнацькі футбольні команди, які грали у монтреальській лізі. Дівоча команда кошиківки проіснувала лише два роки, але це було гарне зусилля наших юначок.

Між роками 1965—72 загальний стан юнацтва затримався майже на тому самому рівні, около дві сотні членів. Новий провід Булави, який очолили дружинники Орест Свобода, Рома Рупалівська, Зенон Андрусишин та Роман Дзюба, поширив діяльність булави та поробив певні зміни, пристосовуючись до нових умов. В 1970 р. започатковано новий самодіяльний гурток, що об'єднав ентузіястів видавничого діла. Булава почала видавати юнацьку газетку, під назвою „Юнацький шлях", а відтак „Стежі молоді". Ця газетка, видавана силами самого юнацтва, з малими перервами, проіснувала до 1978 р.

В 1973 р. продано сумівський дім при вул. Дулют і Відділ юнацтва залишився без сталого приміщення, що відбилося на виховній праці. Сходини Роїв відбувалися по приватних мешканнях, чи церквах. Вся увага Осередку була спрямована на будову нового Дому Молоді, а виховна праця відійшла на другий плян.

З нагоди 25-річчя СУМ у Канаді у 1973 р. на оселі „Верховина" відбувся перший зимовий табір для старшого юнацтва і дружинників, яким займалася Крайова Управа СУМ.

В 1974—75 рр. булавний Михайло Шепетик намагався посилити виховну програму різного рода проєктами для старшого юнацтва. Це мало своє виправдання.

З відкриттям нового Дому Молоді в червні 1975 р. Осередок СУМ завершив одно із великих досягнень. Нові проблеми, як сплата дому, підготовка до 25-річчя Осередку, до Світового Злету з нагоди Олімпійських ігрищ у Монтреалі, до Крайового З'їзду СУМ натискали на молоду Управу, очолювану д-р Романом Сеньківим, так що тяжко було посилити виховну працю. В міжчасі Булаву перебрали наймо-

Команда виховно-відпочинкового табору на „Верховині" в 1979 р. З низу вгору: Дарка Томащук — вправодниця, Анна Ребізант — писар, Іван Шафранський — гол. виховник, Євген Чолій — комендант, Богдан Безпальок — спорт. реф., Оля Штурин — медсестра.

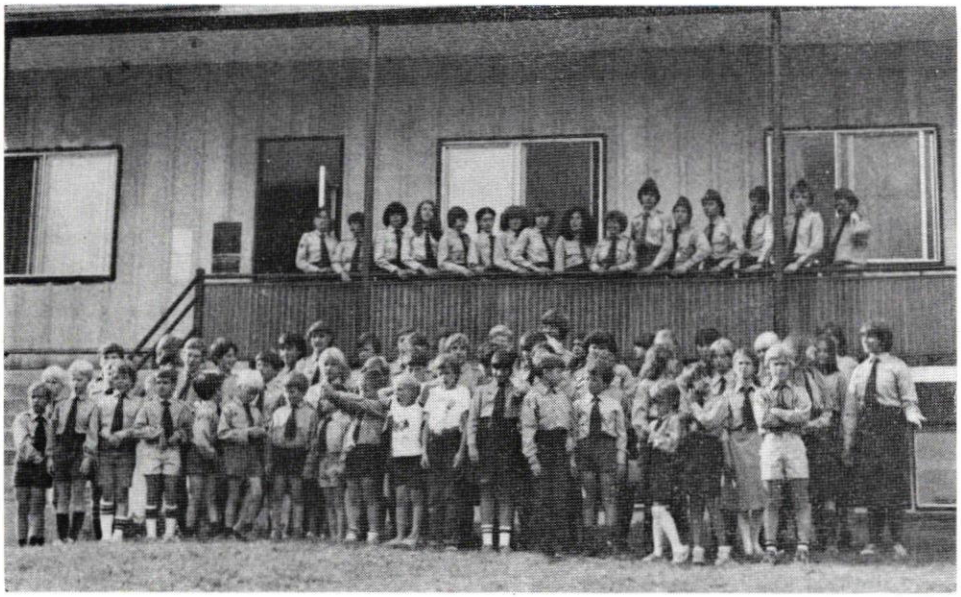
лодші дружинники, не маючи опіки старших досвідчених виховників.

В 1976 р. Булавні Анна Кардаш та Юрій Кулицький, а в 1977 р. Петро Гуменний старалися втримувати працю та вив'язатися із положених на них завдань. Було звернено увагу на зацікавлення юнацтва своєю організацією.

З огляду на сім випусків дружинників Відділ юнацтва значно зменшився, нараховуючи лише 115 членів. В 1978—79 рр. Управа Осе-

редку поробила нові заходи, щоб посилити виховну працю. Під опікою булавного Івана Блищака та гол. виховниці Стефанії Шнурівської, виховна праця до повної міри устабілізувалася, але чисельно Відділ не збільшився з огляду на брак дітей.

Цього року Булаву юнацтва очолює Іван Шафранський, а головною виховницею є Анна Гарасимович. У старшому юнацтві нараховується 52 члени, а в молодшому 37, разом 89. На останньому літньому

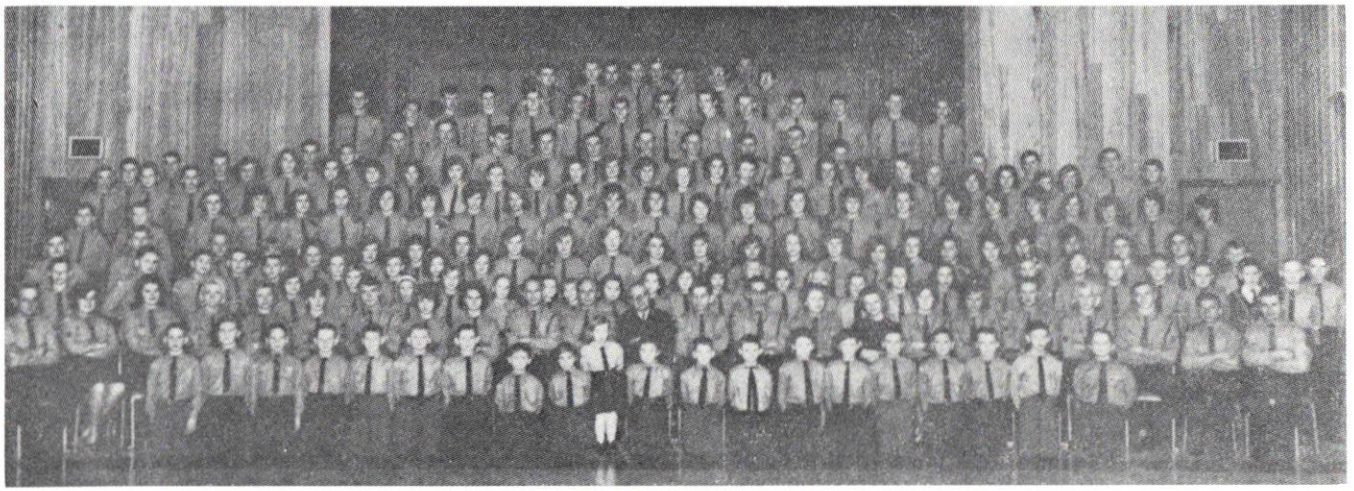
Виховно-відпочинковий табір на оселі „Верховина" в 1980 р.
Комендант: Катруся Мазепа, гол. виховник: Іван Шафранський

таборі, який провадили виключно дружинники, зорганізовано один рій юнацтва, із дітей що вперше прийшли на табір. Від двох років кількість дітей на таборі починає зростати, а тим самим і Відділ юнацтва буде мати нових членів.

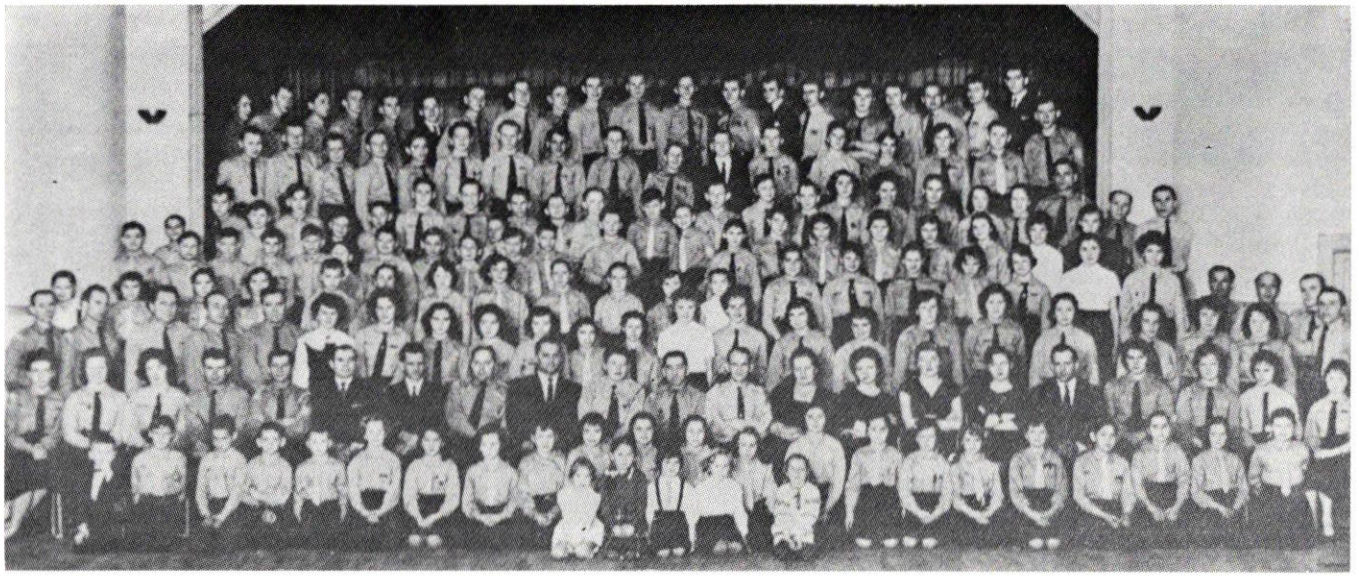
В наступних роках відповідальність за виховання нашої молоді переберуть на себе дружинники. Від них буде залежати як вони будуть працювати і переводити в життя та використовувати нагромаджений виховний досвід продовж 30 літ. Пророблена праця не пішла на марно. Молоде покоління вже стоїть на поготові провадити дальше боротьбу за душі української молоді.

Петро Гуменний

НАШІ ФОТОСТОРІНКИ...

1-ий Відділ Ю СУМ „Київ", 1964 р.

Десятиріччя Відділу Ю СУМ „Київ" ч. 1 у Монтреалі, 1963 р.

Відкриття сумівського табору на „Верховині" 1978 р. Зліва: Іван Шафранський, Анна Ребізант, Оксана Штик, Віра Павлівська, Катерина Мазепа, Григорій Ощипко, Стефанія Шнурівська, Зенон Доманчук

Піднесення прапора на таборі... Чи вже на вершку щогли?

Виховно-відпочинковий табір на „Верховині в 1979 р. Комендант Євген Чолій

РІДНА ШКОЛА

ім. Т. Шевченка при Осередку СУМ

Цього року Осередок Спілки Української Молоді в Монтреалі відзначує своє 30-річчя. Це більше, як срібний ювілей; це більше, як час дорастання однієї генерації за 25 років. Це майже третина століття впертої і наполегливої праці над „різьбленням молодих душ", як це ми звикли афористично висловлювати. І все те для цього, щоб продовжувало битися українське серце, щоб палала українська любов, щоб росло, цвіло й могутніло українське життя.

І для цієї великої ідеї — жодні зусилля недаремні, жодні труди не безвартісні, жодні заходи не пусті. Ці підставові правди дуже добре розуміли й розуміють усі наші організаційні клітини, а головно вчителі та допоміжні чинники Рідної Школи — Батьківський Комітет і Шкільна референтура.

На жаль, наш 30-річний ювілей приходиться нам відзначувати без нашої Рідної Школи, яка проіснувала 25 років, себто від 1954 до 1979 р., коли то, з огляду на дуже малу кількість дітей, ми були змушені злучити її з Рідною Школою ім. митр. Шептицького, яку й так, на протязі 20-ти років, відвідувало поважне число сумівської молоді.

Підписаний, був останнім директором сумівської школи і переходив, разом з вчителями та членами Шкільної референтури і Батьківського Комітету, усі труднощі кінцевого етапу. Він був рівночасно й головою Осередку СУМ в той час і тому це рішення тяжіло ще важчим каменем на його серці. Але до виховної і навчальної справи не можна підходити з сантиментальною міркою, ані тим більше під кутом інтересів однієї молодіжної організації, хоч на цьому нам усім дуже залежало. Треба було також думати про добро нашої молоді і брати до уваги те, в яких шкільних обставинах вони більше скористають і більше винесуть у життя з української школи. Кожна наша школа мусить мати якнайбільше прикмет нормальної державної школи, бо це впливає на загальну атмосферу навчання та успіхів у школі. Процес зменшення дітей був притаманний не лише

Учні та вчителі Рідної Школи ім. Т. Шевченка при Осередку СУМ з нагоди закінчення шкільного 1957 року.

українській громаді. В останні роки замкнено десятки французьких та англійських шкіл з огляду на менший приріст дітей.

Але 25-річне існування Рідної Школи при Осередку СУМ заслуговує вповні на те, щоб у цьому ювілейному збірнику розглянено значення і користь школи для СУМ та української спільноти взагалі.

Підписаний навчав у нашій Рідній Школі літературу від 1971 р., що становить лише одну третю частину її існування і тому мусить покористуватися досвідом і даними вчителів і директорів, які довше

Учителі, абітурієнти зі своїми асистами Курсів Українознавства міста Монтреалю в 1973 р.

в ній працювали, або були обзнайомлені з її проблемами. Дуже корисною під цим оглядом для нас є стаття проф. М. Андрухова, довголітнього директора нашої школи, у ювілейній книжці Рідної Школи (1954—1974), яка появилася в 1974 р. за редакцією М. Кінаха. За даними цієї статті виходить, що на протязі перших 7 років школа постійно зростала з року-на-рік, а від 1961 р. число учнів устабілізувалося, щоб відтак почати спадати. Причини зменшення дітей нам усім добре відомі, а головними з них були такі:

— Розселення наших людей із середмістя, де була зорганізована й примішена школа, в інші дільниці міста (Розмонт, Сен-Мішель, Сен-Леонард).
— Демографічна структура української громади, яка через війну, не мала заповнених певних річників, а також
— Заслаба національна свідомість і брак зрозуміння важливости своєї школи та рідної мови.

Перша причина не принесла нам, як громаді, великої втрати, бо якщо діти пішли до іншої української школи, то це означало поменшення в сумівській школі, але збільшення в іншій українській школі.

Перший випуск Курсів українознавства за рік 1969-70

Щодо другої причини ми були безсильні, бо у „великому ісході" із рідних земель вийшли або дуже малі діти з батьками, або такі, що вже самі могли давати собі раду в житті.

За те остання причина, себто байдужність частини української громади до рідної школи — непростима. На жаль, серед теперішнього покоління, вона буде продовжуватися і ставати чим більше дошкульною. Процес асиміляції і відчуження від рідного ґрунту буде надальше руйнувати наш національний організм з утратою для української визвольної справи.

Повертаючися до справи Рідної Школи, відмітимо, що її потреба виникла з прибуттям до Монтреалю більшого числа українських поселенців з Европи в повоєнних роках. У згаданій уже статті зазначено, що „за початок школи слід уважати навчання української

мови, що його вела вчителька Люба Левицька, та курси історії, географії і релігії та рідного обряду, які являли собою частину програми навчання сумівського юнацтва. Ці курси відбувалися кожної суботи при вулиці Рой. Вели їх сл. п. В. Тарновецький та о. І. Гаврилюк. Так було протягом двох років. Щойно 1954—55 навчального року розпочато повне навчання за програмою вечірних шкіл у приміщенні при вулиці Берґ, 51".

Один з найбільших випусків Курсів українознавства нашої школи в 1973 р., 33 абітурієнти

Зі статистичних даних зустрічаємо такі:

— У роках 1954—55 школу відвідувало 47 дітей.
— У роках 1958—62 навчалося вже 179 дітей і працювало 7 вчителів.
— У 1962 р. школу перенесено до новонабутого сумівського дому на вулиці Дулют ч. 120.

— У роках 1959-60 засновано філію Рідної Школи при вулиці Белер, бо наші люди почали чисельно пересилюватися із середмістя. Багато дітей, з огляду на віддаль, вписалося до школи ім. митр. Шептицького на Розмонті. В той час школа нараховувала 80 учнів у середмісті та 40 у філії.
— У 1960 р. зорганізовано перший рік Курсів Українознавства, які відвідувало 41 курсантів, що мали закінчену 7-му клясу народньої школи.
— У 1964 р. були випущені перші абітурієнти Курсів Українознавства в числі 13 осіб.
— У роках 1974—75 школа нараховувала 75 учнів.
— У 1977 р. число учнів спало до 39.
— Восени 1979 р., перед початком шкільного року, школа могла рахувати на не цілих три десятки дітей в народній школі і на курсах разом.

Очевидно, з організаційних та педагогічних оглядів, не було вказаним продовжувати навчання, принаймні трьох кляс народньої школи та двох кляс курсів злученими. Після наради з учителями та управою Осередку СУМ рішено, щоб школу злучити з Рідною Школою ім. митр. Шептицького. Треба також відмітити, що садочок не давав жодних надій на те, щоб за деякий час школа могла поповнитися новими дітьми.

Доповнюючи дані згаданої ювілейної книжки Рідної Школи, зазначимо, що за 25 років в ній **навчали такі учителі:**

Ірина Боднар, Олександер Гафтар, Ольга Гуменюк, Марія Давидович, Ярослав Двожак, Марія Кінах, Марія Кисіль, Люба Левицька, Ґеня Суржиця, Володимир Тарновецький, Леся Феник-Бережницька, Ірина Цепух, Марія Чолій, Оксана Лебідь, Євгенія Чайка-Дніпрова, Мирослава Кінах, Наталя Шептицька, Рома Гупалівська, Рома Кочержук, Поліна Смолинець, Люба Костик. **На курсах вчили:** д-р Юрій Левицький, мгр. Степан Маєр, Омелян Кушнір, Іван Шафранський, Марта Левицька, Микола Андрухів, Оля Гуменюк, Євген Біляк, Лев Гусин, Ярослава Максимків, Григорій Ощипко, Зенон Горечий, Надя Чижевська, Леся Томащук-Митко.

Релігії навчали такі отці: Іван Гаврилюк, Микола Марків, Сергій Ґар, Степан Колянківський, Ярослав Гайманович, Антін Породько, Ігор Мончак.

Функцію директорів школи виконували:

Володимир Тарновецький	1954—58
Ярослав Двожак	1959—61
Омелян Кушнір	1962—68
Лев Гусин	1969—70
Емануїл Глуховецький	1971—72
Микола Андрухів	1972—77
Григорій Ощипко	1978—79

Рідна школа **була приміщена:**

— Домівка на вулиці Бегг ч. 51	1954—62
— Сумівський дім на вул. Дулют Схід ч. 120	1962—73
— Державна школа Альфонс Дежарден Філія на 36 Авеню ч. 6755	1973—77
— Державна школа Альфонс Дежарден на вул. Лемей ч. 6600	1977—78
— Державна школа Стелля Маріс на вул. Бельшас ч. 3955	1978—79

Допоміжну та адміністративну працю в школі провадила **Шкільна референтура** (в останніх 10-ти роках), яку очолювали: Іван Коваль, Методій Кінах, Євген Ріжок. Дуже багато праці для школи вложили члени референтури: Володимир Ґоляш, Іван Чверинко, Петро Климчук та інші.

Через Рідну Школу ім. Т. Шевченка перейшло 715 учнів. В народній школі діти мінялися, а на курсах була більша стабільність. Список абітурієнтів Курсів Українознавства містимо при кінці цієї статті. За 16 років існування Курсів Українознавства їх закінчило 171 учасників. Багато з них займають сьогодні поважні пости в канадському житті і є професорами, вчителями, архітектами, адміністраторами, фармацевтами, а також співаками, малярами, диригентами і ін.

Рідна Школа провадила також жваву культурно-освітню діяльність, що доповнювало українську атмосферу та створювало глибоке пережиття в рідному середовищі. Кожного року відкриття та закінчення шкільного року починалося Службою Божою, знайомством опікунів кляс з учнями, вписами, а на закінчення роздаванням дарунків, нагород і свідоцтв. Щороку відзначали ми свято Т. Шевченка — у своїй школі, як свято свого патрона, а також брали участь у загальній академії Т. Шевченка усіх Рідних Шкіл міста Монтреалю під патронатом КУК.

Найкращі спомини залишили матуральні вечори, які в остан-

Останній випуск Курсів українознавства 1979 р.

ніх роках відбувалися спільно для всіх наших шкіл Монтреалю. Ці вечори витворили особливу церемонію, як представлення абітурієнтів, роздача матуральних свідоцтв та нагород, відкриття табльо, відповідні промови представників нашого організованого життя. Вечори кінчалися танцювальною забавою під звуки наших оркестр.

Дуже зворушливими були часто заключні слова представників абітурієнтів, в яких вони ділилися своїми думками про шкільні переживання на протязі 11-ти років. Ось слова Ольги Гаргай, абітурієнтки нашої школи, на матуральному вечорі в 1974 р.:

> „Я горда, що закінчила Курси Українознавства. Впродовж 11-ти років я відвідувала українську Рідну Школу. Треба було посвятити весь свій час. Це було тяжко, але щойно тепер я відчуваю скільки я скористала... Я не думаю, що хтось з моїх подруг і друзів хотів би закінчити цей день матури з думкою, що Україна й українознавство мене більше не обходить.. Коли хтось спитає якої ми національности, то ми відповідаємо: я українець, я українка".

25-тирічне існування Рідної Школи при Осередку СУМ у Монтреалі — це величезний вклад праці у виховання української молоді поза межами батьківщини. Це подивугідні зусилля українських вчителів і громадських працівників та батьків для вельми щедрого діла, яке поетично окреслюємо як „боротьба за душу української дитини". Немає, мабуть, шляхетнішого труду, як навчально-виховна справа, бо вона продовжує життя української спільноти поза Україною, згідно з духовими інтересами нашого народу, що вже тисячу літ стоїть на сторожі християнської культури „на грані двох світів", і який, вступаючи на поріг атомової ери, твердо й непохитно змагається на „рідній несвоїй землі" за краще завтра. А „краще завтра" принесе свідома, у Рідній Школі вихована і національною візією перейнята, українська молодь.

Григорій Ощипко

Список

абітурієнтів та учасників 4-го Курсу Українознавства (якщо деякі не зложили матурального іспиту) Рідної Школи ім. Т. Шевченка при Осередку СУМ у Монтреалі в роках 1963—1979.

1963/64: Ірка Воркевич, Анна Кулицька, Орест Цап, Марійка Магулішин, Оля Гребеник, Андрій Гарасимович, Оксана Боднар, Оля Шептицька, Іван Шафранський, Лариса Гук, Марійка Ганич, Ярослав Грицаків, Мирон Фіголь.

1964/65: Марійка Ардан, Зіновій Боднар, Анна Гриняк, Марійка Суржиця, Оля Фармус, Марійка Демяник, Йосиф Чабан.

1965/66: Ярослав Зілінка, Тарас Кінах, Володимир Поправа.

1966/67: Леся Андрухів, Володимир Борис, Дарія Керик, Мирослава Кінах, Марійка Корабель, Ірка Курилишин, Володимир Остапчук, Ольга Солонишна, Дарія Чобич, Марійка Луківська, Іван Паска, Оля Сотська.

1967/68: Дарія Шульган, Оксана Шульган, Оля Васьків, Володимир Васьків, Ірина Кінах, Мирослава Карпишин, Богдан Гребеник, Володимир Голяш, Юрко Котик, Ярослав Воркевич.

1968/69: Марійка Боратинська, Ірка Крайник, Оля Матвієнко, Галя Музика, Геня Керик, Оля Янів.

1969/70: Ігор Гупалівський, Люба Голяш, Зенон Доманчук, Іван Іванило, Анна Кардаш, Роман Карпишин, Оля Корабель, Роман Коцур, Марія Кривяк, Леся Філійович, Оксана Чверенко, Юлія Цап, Ігор Шульган, Оксана Андрухів, Петро Кушнір.

1970/71: Володимир Біленський, Степан Василечко, Ніна Горонович, Степан Грицайків, Ліза Гусин, Галина Ґамрат, Роман Дзюба, Михайло Добровольський, Галина Ковалик, Лев Кураш, Ірина Кушельник, Михайло Кушнір, Орися Кушнір, Леся Миколинська, Андрій Несторук, Ірина Поправа, Роман Свобода, Петро Солонишний, Зіновій Хома, Рома Кучержук, Мирослава Чобич.

1971/72: Петруся Білик, Рома Білик, Пилип Бородайлюк, Соня Гаврилюк, Зеня Кінах, Любомир Лазор, Ліда Топчан, Богдан Цап, Ігор Цап, Наталка Гавриляк, Дарія Ганич, Ірина Ґавура, Тарас Доманчук, Ірина Зілінка, Ірина Карпишин.

1972/73: Іван Безпальок, Ірка Боратинська, Христина Ганич, Петро Кардаш, Ліда Кузишин, Олесь Кураш, Орест Іванило, Наталія Мартиняк, Василь Називальський, Богдан Соловій, Роман Солонишин, Ольга Топчан, Богдан Паска, Орест Цап, Михайло Слободян, Орест Бабяк, Сузанна Бородайлюк, Богдан Болюбаш, Леся Дідусь, Леся Зінко, Люба Зінко, Люба Ковальчук, Данило Кука, Юрій Кулицький, Марко Паска, Марія Фармус, Ігор Хухра, Роман Цап, Богдан Чверенко, Галина Шафранська, Даня Шило, Микола Шило.

1973/74: Тереса Біленька, Оля Гаргай, Марійка Ґамрат, Наталка Косик, Наталка Турко.

1974/75: Ольга Катола, Петро Кузишин, Леся Самсон, Людмила Чабан, Наталка Шемелинець.

1975/76: Петро Біленький, Андрій Гуменюк, Стефа Лютак, Ірина Мартиняк, Анна Туцька, Марійка Шульган.

1976/77: Ірка Безпальок, Роман Блищак, Олеся Коваль, Діяна Карпишин, Іван Кушнір, Стефа Лютак, Галя Поцюрко, Маркіян Швець, Михайло Щербанюк.

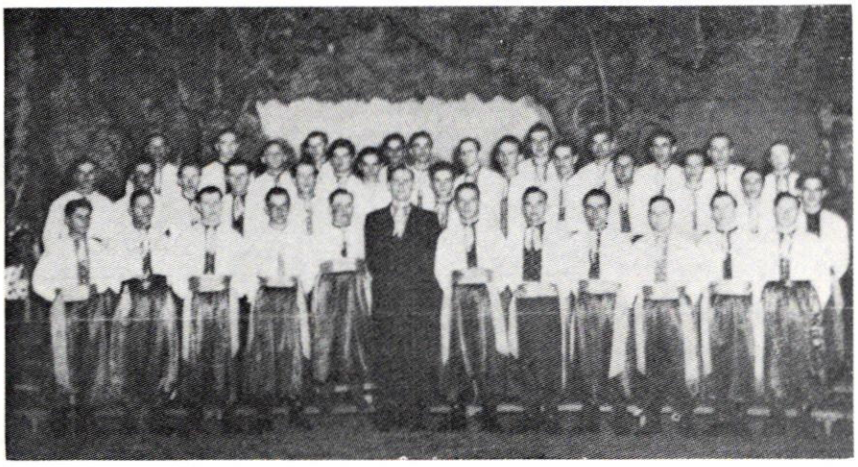
1977/78: Орися Крив'як, Оксана Кузишин, Юрко Несторук, Наталка Прихідна, Григорій Швець.

1978/79: Богдан Безпальок, Петро Блищак, Роман Ґоляш, Петро Зінько, Володимир Усик, Михась Швець.

Разом за роки 1964/79 — 171 курсантів.

У ДРУЖБІ З ПІСНЕЮ І ТАНКОМ

Пісня — це давня супутниця кожного народу, а зокрема українського. Вона, як це підкреслив один із сучасних українських мучеників за українську правду, не лише грайливо радісна, але й журливо сумна. Українська пісня — це мати української свідомости, бо від неї віє життьовою правдою, вона породжує надії, зміцнює українця духово у найгрізніші й найхолодніші хвилини життя. Одним словом, пісня українська — це душа народу, а тому зовсім не дивно, що багато творів великого Шевченка стали народніми піснями. Стали ними саме завдяки тому, що якраз Шевченко вклав у них саму сутність, саму душу народу і показав їх усьому, як кажуть, мирові хрищеному. Це саме стосується й українського народнього танку. У

Чоловічий хор „Трембіта" під керівн. проф. Романа Нагребецького. 1952 р.

ньому також відкривається перед глядачами душа народу, його заповітні мрії, життєрадісність і неласкавість долі. Різниця, хіба, полягає в тому, що пісня говорить мовою і звуком, а танок барвистістю кольорів і різноманітністю рухів. Пісня й танок — це рідні сестри. І якраз так трактує їх український народ, а в тому й сумівська громада. Так було, так є і так воно, мабуть, буде. Тож немає нічого дивного у тому, що цими двома видами однієї і тієї ж душі народньої палко захоплювалася молодь, організована в лавах Спілки Української Молоді.

Монтреальські сумівці у цьому не пасли задніх. Отож і хочеться сказати кілька слів про цей аспект сумівської діяльности. Сказати так, як підказує пам'ять, потьмарена, безсумнівно, тридцятирічною давністю.

Свій спомин ми почали з того, що згадали у першу чергу про пісню. Воно, очевидно, так і було, бо пісня жила в душі кожного сумівця чи сумівки великого Монтреалю. Однак першим прославлювачем сумівського й українського імени в Монтреалі судилося стати танкові. Ще 1949 року Степан Склярчук організував танцювальну групу. Під його керівництвом вона добилася показних успіхів. Барвистість одягу, життерадісність і смуток, що супроводжувалися відпо-

Хор „Боян" при ОУВФронту в 1964-1972 рр. під управою Ростислава Куліша

відними мелодіями, як і різноманітність рухів захоплювали не лише українців, але й чужинців. Особливо широкого розголосу надано було гостинному виступові тієї групи у місті Шербруці, що було однією із цеглинок тієї будівлі, яку ми звикли називати популяризацією української культури.

Багато ширших рамок надано танцювальному ансамблеві Монтреальського осередку СУМ, тоді коли з Бельгії до Монтреалю прибув балетмайстер та хореограф Віктор Гладун. Він взяв на себе керівництво цією мистецькою одиницею, до якої прибували свіжі сили. Доповнений ансамбль танку назвали „Полтава". У репертуар ансамблю включено, крім народніх танків, ще й клясичні, що стало можливим завдяки тому, що Віктор Гладун відкрив балетну школу.

Само собою ясно, що починати працю ширшого розмаху було не

так легко. Основною перешкодою було те, що бракувало музики для окремих танків. Саме тут сумівським друзям танку стали в пригоді відомі й менше відомі музики, як от Люба Жук, Зоя Солодуха, Ірина Воркевич, Орися Бродович.

Наполеглива праця дала свої наслідки і „Полтава" стала одним із найкращих танцювальних ансамблів не лише в Монтреалі, але й у всій Канаді. Слава прийшла якось сама собою. Але так лише здавалося сторонньому, а насправді дорога до чужомовної сцени і до телестудій була скроплена рясним потом керівника і танцюристів. Віктора Гладуна любили й шанували не лише сумівці, з якими була зв'язана його доля, але й увесь український і неукраїнський Монтреаль, а навіть увесь Квебек. Цю свою пошану до талановитого мистця українці Монтреалю продемонстрували тоді, коли Віктор надумав виїхати до Торонта, де він свого часу керував сумівською балетною школою. Однак і після виїзду Гладуна тоді вже сильний танцювальний ансамбль існував далі, як існує й сьогодні. До слави, здобутої, як ми сказали, клопіткою працею і зрошеною солоним потом, немало додала ще й оркестра під орудою Олександра Шеремети.

Після виїзду Віктора Гладуна, танцювальним ансамблем „Полтава" позмінно керували Володимир Корсавенко, Степан Склярчук, Андрій Гарасимович, а з наймолодших — І. Кісь і О. Цап. Ніяк не можна при цьому не згадати й імени Деметія Грицайкова, який у справу адміністраційного керівництва ансамблю вкладав увесь свій вільний час і чимало грошей, віддаючи йому всю свою душу, із лагідною усмішкою і невідступною діловитістю.

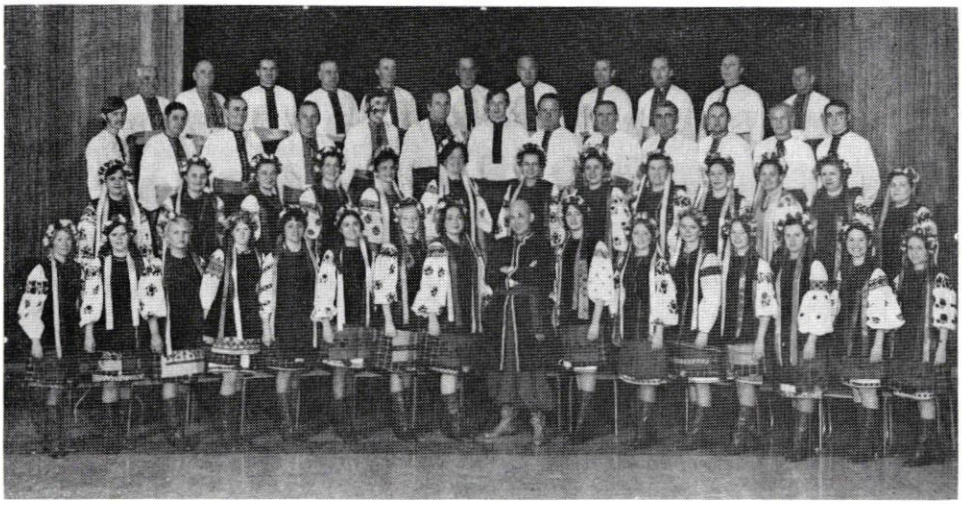
***

Та не всіх наділив Господь здібностями танцюриства. Ті, кому Бог не дав цього таланту, мали потяг до пісні. І подружилися пісня з танком, а носіями тієї дружби були монтреальські сумівці. В 1950 році, завдяки друзям Доманчукові, Гукові і Бейбі зорганізовано перший чоловічий хор, який названо „Трембітою". На диригента цього сумівського ансамблю, що нарахував 35 співаків, запрошено проф. Романа Нагребецького, загальновідомого диригента в Монтреалі. Перший успішний виступ хору відбувся на Святі героїв 4 липня 1950 р., а відтак хор часто виступав зі самостійними концертами та робив виїзди поза Монтреаль, включно з Торонтом. Колядки і щедрівки хору „Трембіта" награно на магнітофонну плівку і таким чином спів монтреальських сумівців лунає також в Україні, завдяки українському відділові „Голосу Канади".

В 1954 р. хор доповнено та переорганізовано на мішаний і тоді хор взяв участь в опері „Запорожець за Дунаєм" у постановці театру „Заграва" з Торонта під керівництвом п. Ярошевича.

Та немає нічого постійного. Так склалося, що проф. Нагребецькому запропоновано працю на університеті у Галіфаксі і він мусів виїхати. СУМ намагався за всяку ціну зберегти уже готовий мистецький ансамбль, запрошуючи декількох диригентів, однак у роботі хору дійшло до тимчасового застою.

В 1964 р. опіку над хором перебирають Організації УВФронту і переіменовують його з „Трембіти" на „Боян" і під цією назвою він існує до сьогодні. На диригента відновленого хору запрошено маестра Ростислава Куліша, фахового диригента і композитора, молоду, енер-

Мішаний хор „Боян" під диригентурою Ростислава Куліша, 1972 р.

гійну та повну запалу людину. Основи хору вже були створені, а новий диригент їх закріпив, поширив і розбудував, вкладаючи в цю одиницю відчуття свого мистецького духа.

Хор „Боян" переходить знову під опіку Осередку СУМ в 1972 р., поповняючись при тому новими співаками переважно з рядів молоді. Треба сказати, що сумівський хор „Боян" залишається єдиним хором на всю Канаду й Америку, що взявся за постановку „Вечорниць" Нищинського та доконав свого діла. Цю оперету записано в супроводі професійної оркестри на магнітофонну стрічку для передачі в Україну через „Голос Канади". Особливо декілька разів передавано знамениту „Молитву". Цей успіх можна сміло назвати тріюмфом хору „Боян" та монтреальських сумівців. Крім того, хор дає річні концерти в Монтреалі та робить виїзди до Торонта, Оттави, Судбур, Ст. Катеринс та інших місцевостей.

Хор „Боян" в 1980 р. Диригент Р. Куліш.

При цьому слід завважити, що без щиро відданих українській пісні адміністраторів, чи управителів не проіснувала б жодна мистецька група. І тут із вдячністю слід спом'янути таких любителів пісні, як Любомир Сливинський, Степан Склярчук і працьовитих Зенона Мандзія, Антона Доманчука, Віру Блищак, Володимира Любку, І. Романишина та Рому Гупалівську.

Із мистецтвом сумівських ансамблів Монтреалю мали змогу познайомитись українці Торонта, учасники свят на „Союзівці", вояки американських збройних сил на базі Гуз Бей та ветерани канадських збройних сил у своїй лікарні біля Монтреалю і інші.

На світовій виставі „Експо 67" хор мав кілька виступів і тисячі туристів могли почути красу нашої пісні. Також з нагоди Світової Олімпіяди в Монтреалі в 1976 р. хор співав на відкритій площі та брав участь у Світовому злеті СУМ на „Верховині" того ж року. Одними із незабутніх виступів хору „Боян" були, без сумніву, вже згадувані „Вечерниці" з симфонічною оркестрою та кантата „Чигирин", виконана в 1969 р., до якої оркестровий супровід написав Ростислав Куліш, який має за собою багато музичних обрібок та „Симфонічну поему".

За час свого існування хор випустив дві пластинки з народніми піснями і колядами та „Вечерниці" Ніщинського.

У 1978 р. хор мав деякий застій, бо потребував „свіжої крови". Але українська молодь любить співати, тому хор переорганізовано в 1979 р. з майже виключно молодих сил. До цієї нелегкої організаційної праці причинилися передовсім Рома Бейба та Віра Блищак. Хор нараховує 110 членів, з яких у 90 відсотках це молоді ентузіясти української пісні, які наполегливо вивчають новий репертуар. Хор „Боян", разом з оркестрою „Трембіта", дали літом 1980 р. успішний річний концерт та добре пописалися на сумівському Здвизі на „Верховині", як теж на академії в честь 30-тої річниці смерти ген. Тараса Чупринки.

В цьому ювілейному році відновлений хор „Боян" придбав нові народні строї, які так дуже підходять до лиця молодим личкам. Саме тепер хор „Боян" спішно готується до великого концерту з нагоди 30-річчя Осередку СУМ, який відбудеться 6 грудня 1980 р.

Пісня і танок — нерозривні друзі сумівської молоді знаходять нових ентузіястів, бо „козацькому роду немає переводу" — говорить наша народня приповідка.

С. Склярчук, В. Ф. Гук, Віра Блищак

ТРУБНА ОРКЕСТРА „ТРЕМБІТА"

Організація трубної оркестри в Монтреалі почалася від „Експо 67". В тому часі на Оселі СУМ „Верховина" відбувся Зліт Юнацтва Америки і Канади. Виступ трубної оркестри „Батурин" з Торонта був поштовхом до організації подібної одиниці при Осередку СУМ в Монтреалі. Від того часу при організації оркестри почали працювати члени управи Батьківського Комітету, а саме: Микола Андрусяк культ-освітній референт, Коцур Мирон і Ярослав Гуменний. Микола Андрусяк порозумівся із Ростиславом Кулішем, диригентом хору „Боян", і він радо погодився бути диригентом оркестри, якщо така одиниця буде зорганізована. Почалися вписи охочих юнаків і юначок та старших до оркестри, а Микола Андрусяк, Ростислав Куліш і Ярослав Гуменний почали розшукуватися за інструментами. Вони вдалися до бл. п. о. Миколи Кушнірика, пароха церкви св. Михаїла, де колись існувала трубна оркестра і там знайшли кілька інструментів, що стали підставою для оркестри СУМ, а решту бракуючих інструментів випозичили у склепі музичних інструментів, з умовою, що кожний інструмент, як буде закуплений, то будуть враховані гроші за випозичення. Це була велика фінансова полегша для Батьківського Комітету, який в тому часі не мав відповідних фондів.

10 лютого 1968 р. відбулося спільне засідання Осередку і Батьківського Комітету, на якому створено Комітет оркестри. До Управи увійшли: Микола Андрусяк — голова, Ростислав Куліш — диригент, Ярослав Гуменний, бл. п. Михайло Василечко, Володимир Голяш. Від Осередку СУМ були приділені члени управи: Петро Кінах — голова О. СУМ, Методій Кінах, мгр. Стефан Гарасимович — диригент мандолінової оркестри і Петро Кушнір — голова Б. К. Усі члени Комітету докладали зусиль, щоб якнайскоріше почалися проби оркестри. 23 лютого 1968 році відбулася перша проба із 30 заінтересованими любителями музики, як також ширше засідання батьків, що привели своїх дітей на першу пробу. Після загальної дискусії рішено, що кожний батько купує своїй дитині інструмент, який залишається власністю оркестри, якщо даний грач перестане грати в оркестрі, або вплачують по $100 від дитини на закуплення інструментів, які залишаються власністю оркестри. Так почалися проби і наполеглива праця диригента Ростислава Куліша.

Першими, що вписалися до оркестри були: Филип Бородайлюк, Іван Безпальок, С. Біда, Володимир Антонів, Зенон Мандзій, Іван Кучарський, С. Василечко, Богдан Катола, Левко Кураш, Ігор Осаківський, Петро Кука, Олесь Кураш, Петро Кардаш, Д. Кука, Б. Коштубайда, А. Несторук, Орест Гуменний, З. Парфенюк, З. Романцишин, О. Чверенко, Д. Голяш, Л. Зінко, І. Зиндра, Е. Зельман, Е. Малиновський, І. Цап, Б. Чверенко і Степан Грицайків.

Перший виступ оркестри відбувся того самого року на сумівському здвизі на оселі „Верховина". У програмі були дві точки: „Чижику, чижику" і „Казав мені батько". Цей вдалий виступ публіка приняла з великим ентузіязмом.

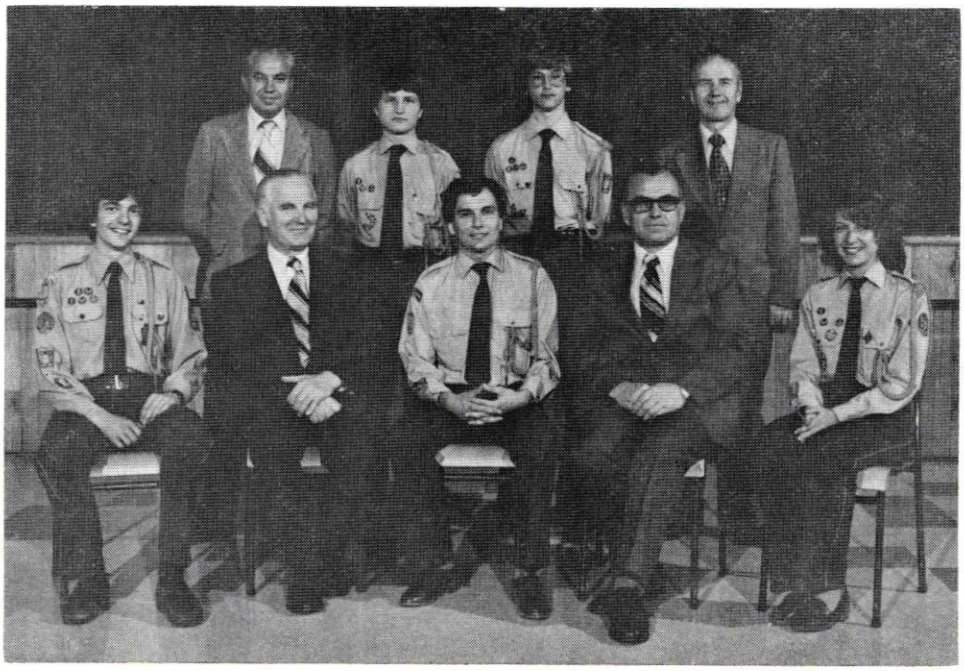
Музичні інструменти були досить дорогі, а Комітет оркестри не мав стільки грошей щоб їх закупити, тому звернувся до людей доброї волі за збіркою на закуплення інструментів. Громадянство дуже щедро відгукнулося на заклик і в короткому часі зібрано $1.700. Найбільші суми вплатили: панство Михайло і Стефанія Шнурівські — $500, фірма опалової оливи „Ватра" — $200, Павло Дубас — $100.

У 1969 році оркестра мала 11 виступів; деякі з них були самостійні, а інші були спільні разом із хором „Боян". Відтак запляновано імпрезу посвячення інструментів, яка відбулася 29 листопада 1970 року. З цієї нагоди Комітет посвячення інструментів випустив „Пропам'ятну однодневку посвячення інструментів духової оркестри СУМ „Трембіта", 29 листопада 1970". У тій книжці є багато матеріялу про початки і розвиток нашої оркестри. Головну доповідь виголосив мгр. Василь Кардаш, диригент оркестри „Батурин" з Торонта. При кінці промови він висловив признання сумівській громаді за організацію такої коштовної одиниці, як трубна оркестра „Трембіта". Належить згадати, що на посвячення інструментів всі члени оркестри мали доповнені сумівські однострої, до чого причинилися: Ярослав Гуменний і бл. п. Теодор Зілінка. Після посвячення інструментів, праця в оркестрі провадилася нормально. Проби відбувалися два рази в тиждень, ноти до українських пісень аранжував сам диригент.

Від 1968 по 1980 рр. через вишкіл оркестри перейшло 626 членів. За цей час оркестра мала 105 різних виступів, з яких важливіші були: Еленвіл, Союзівка, Албані ЗСА. Ст. Кетеринс, Судбури, Оттава, Канада та місцеві виступи.

Читачеві може здаватися, що у нашій оркестрі все було добре і не було критичних моментів. На превеликий жаль, вони були. В 1977 році виглядало, що замкнеться остання сторінка за нашою

оркестрою. В тому році зрезигнували 17 заавансованих членів оркестри, а найбільшим ударом було те, що диригент оркестри Ростислав Куліш зрікся із свого посту. В тому критичному моменті Комітет оркестри морально не заломився, а взявся до ще більш посиленої праці. Опорожнене місце диригента Комітет рішив обсадити многонадійним членом оркестри Юрієм Кулицьким, студентом музики на Мек Гіл університеті в Монтреалі. Юрій Кулицький почав свою працю дуже обережно; він поробив певні зміни в складі оркестри,

Управа Комітету оркестри „Трембіта", 1980 рік. Сидять зліва: Маркіян Швець, Іван Коваль, Юрій Кулицький — диригент, Петро Кушнір — голова Комітету, Даня Мандзій — секретар; стоять зліва: Павло Дорош, Тарас Петринець, Тарас Парфенюкі Мирон Коцур

як також заложив школу для практичного вивчення гри на інструменті і читання нот. На осінній сезон музична школа буде мати два відділи, початковий і заавансований, які згодом перейдуть до оркестри. Школу від цього року буде провадити сам диригент Юрій Кулицький.

Духова оркестра дуже коштовна одиниця. Цілий час потрібно заміни зужитих інструментів на нові, потрібна направа інструментів, а це тягне за собою великі видатки. З допомогою приходять нам наші

Оркестра „Трембіта", 1980 р. Сидять зліва: Е. Чолій, І. Кушнір, М. Щербанюк, З. Білинський, А. Туцька, Ю. Кулицький — диригент, Д. Мандзій, Н. Прихідна, Б. Чолій, М. Швець, Ю. Сапливий; перший ряд, стоять зліва: П. Кузишин, Г. Швець, Р. Мазепа, Т. Парфенюк, Б. Романів, В. Усик, Е. Мавдрик, Д. Кука, М. Швець; другий ряд зліва: П. Кука, Т. Петринець, Б. Безпальок, Ф. Бородайлюк, П. Гуменний, В. Славич, Р. Блищак, Б. Паска, П. Кісіль; неприсутні: С. Бородайлюк, Е. Гук, Н. Вітковська, Р. Голяш

добродії, вони такі: Осередок СУМ $1.400, Батьківський Комітет Ю. СУМ $2.700, Українська народна Каса $1.000, Брацтво вояків УНА $300, Парафія св. Василія Великого в Ляшін $600, Парафія Успіння Божої Матері на Роземонті $175, Парафія св. Духа на Пойнт $175, Деканат У.К. Церкви $100, Роман Осип і бл. п. Віра з нагоди 25-літнього ювілею подружжя $25, Рома Цап з вінчання $100, Василь Петринець і Магдалина із 25-літнього ювілею подружжя $30, бл. п. Лукас Ванько, посмертний запис $5.000, бл. п. Петро Поліґач зі збірки на нев'янучий вінок $160, бл. п. Степан Хома, зі збірки на нев'янучий вінок $170.

В цьому ювілейному році оркестра зробила цілий ряд вдалих виступів, з яких найбільше в час літнього сезону, а саме: на концерті Осередку СУМ, на французькому святі св. Івана Хрестителя, на Святі Весни, на здвизі СУМ на оселі „Верховина", на здвизі СУМ Америки в Елленвіл, на академії у 30-річчя смерти ген. Т. Чупринки. При кожному виступі впадає в очі справність і рішучість диригента Юрія Кулицького, добра дисципліна та зіграність оркестри. В останніх роках рівень оркестри значно піднісся.

Тепер Комітет приготовляє нові однострої для членів оркестри. Усталений однострій включає: сумівські штани і сорочки та білі блюзки і бронзові краватки. Однострої повинні бути готові на ювілейний концерт Осередку.

За час існування оркестри, себто від 1967 до кінця 1980 р., оркестрою опікувалися наступні члени СУМ і Батьківського Комітету: Микола Андрусяк, Ярослав Гуменний, бл. п. Володимир Ґоляш, Михайло Василечко, Іван Кардаш, Зенон Мандзій, Павло Дорош, Мирон Коцур, бл. п. Степан Хома, Іван Чверенко, Михайло Поправа, Іван Коваль, Петро Кушнір і Андрій Гарасимович. Для вирізнення слід назвати таких членів: Микола Андрусяк — організатор оркестри, Володимир Антонів — 9 років членом оркестри, в тому 5 років головою Комітету, Павло Дорош — 10 років (5 років головою Комітету і 5 років касир), і Мирон Коцур — 1 рік голова Комітету і 7 літ господар оркестри.

Клонимо наші голови перед тими, що від нас відійшли: бл. п. Степан Хома, довголітній член оркестри, бл. п. Любомир Лазор, член оркестри, відійшов у вічність на 25-ій весні свого життя і бл. п. Володимир Ґоляш, довголітній член управи Комітету оркестри.

Мирон Коцур

ДО ІСТОРІЇ ПОБУДОВИ ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

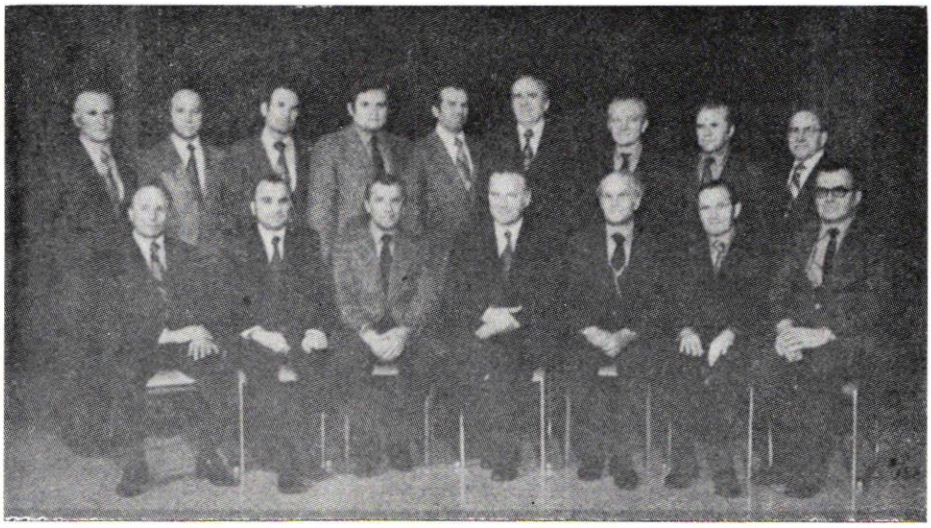
Основуючі збори Осередку Спілки Української Молоді у Монтреалі відбулися у приміщеннях державної школи на вул. Берсі, на початку 1950 р. Згуртована молодь у новій Спілці розвинула широку культурно-освітню працю, а вже у 1953 р. розпочала виховну програму з доростаючим юнацтвом.

Українська людина з природи тяготіє до власного кутка, де почувається вільним господарем. Крім того, самі умовини праці заставили управу Осередку, вже прикінці 1953 р., закупити спільно з управою ЛВУ та Спортовим товариством „Україна" перший дім на вул. Бегг, 51. Але широкорозгорнена праця Осередку СУМ і інших організацій вимагала більшого приміщення. У 1960 р. Організації УВФронту, спільно з Українською Народньою Касою, закупили більший дім на вул. Дулют Схід, 120. Тоді здавалося, що на довгі роки справа дому розв'язана. Але життя поступає вперед і приносить нові проблеми. В тому часі українська громада, підбудувавши себе матеріяльно, почала переноситися у нові дільниці, передовсім на Роземонт, Ст. Леонарднард і Ст. Мішель.

Першими, що почали відчувати потребу приміщень для праці з юнацтвом в околиці Роземонт, була управа і членство Батьківського Комітету. Тому в 1959 р. управа Батьківського Комітету, за ініціятивою Іллі Ґольденберґа, закупила малу площу із старим домиком на вул. Белер, яку у скорому часі виплачено. Відтак управа Осередку СУМ докупила ще три площі з думкою побудувати там великий дім з вигідними приміщеннями для сумівської праці. З браку фондів тяжко було приступати до будови дому. Багато часу пройшло на роздумуваннях і плянуваннях. У 1956 р. обставини змінилися. Трапилася нагода закупити велику площу у гарному центральному місці на вул. Бобієн і Ст. Мішель, поблизу двох українських церков. В той час до співпраці включилися також інші організації УВФ, але СУМ найбільше відчував потребу простірних приміщень. Він став рушієм у плянуванні побудови дому та поносив тягар сплати нової площі.

Спочатку зродилася думка побудови великого репрезентативного

українського дому. Покликано Будівельний комітет під головуванням Петра Кінаха, а величаві пляни виготовив архітект Радослав Жук. Наступними головами Будівельного комітету були: Михайло Білик, а опісля Микола Андрухів. В тому часі інж. Сумик з Торонта виготовив другі пляни будови, яких також не вдалося зреалізувати. Багато часу і грошей витрачено на плянування та дискусії і вкінці, восени 1971 р., комітет себе розв'язав, а відповідальність за сплату площі та податків перебрав на себе Осередок СУМ. В той час здавалося, що гарячі мрії побудувати просторий дім ніколи не здійсняться. Однак не всі так думали. Одним, що думав інакше був Антін Доманчук, сумівський діяч, трудовик і виховник. В ньому палав той вогонь щирого бажання за всяку ціну побудувати сумівський дім. Він почав переговорювати з поодинокими людьми, а опісля, організуючи сходини для цієї цілі, переконався, що сумівський актив і прихильники зацікавлені побудовою дому і готові понести фінансові таягарі. Він розпочав організувати будівельну референтуру від імені Осередку СУМ. 2 березня 1973 р. на засіданні Осередку покликано до життя Будівельну референтуру під головуванням Івана Коваля. Референтура була відповідальна перед управою і Контрольною комісією Осередку СУМ.

Будівельна референтура Дому Української Молоді. Зліва — сидять: Микола Безпальок, інж. Ярослав Чолій, Володимир Антонів, Іван Коваль — голова референтури, Антін Доманчук, Василь Березовський, Петро Кушнір. Стоять — зліва: Павло Кузишин, Степан Пастернак, Григорій Шептицький, Ігор Шнурівський, Іван Чверенко, Григорій Швець, Павло Дубас, Володимир Дмитрів, Василь Вальків.

Всі члени Будівельної референтури взялися з завзяттям до праці, щоб якнайкраще вив'язатися з цього обов'язку. Провірено можливості побудови дому, запотребування Осередку СУМ і інших організацій УВФ та УНКаси і приступлено до плянування.

В тому часі Будівельна референтура звернулася до місцевого Відділу КУК з пропозицією, щоб також і інші організації включилися до спільної будови. На посередника зголосився д-р Б. Волянський, який по трьох місяцях праці заявив, що жодна із складових організацій КУК не заінтересована у спільній будові дому. Таким чином Референтура переконалася, що тягар будови дому буде виключно на її плечах. Референтура будови старалася інформувати членство СУМ та все зацікавлене громадянство про проробленy працю і це створювало атмосферу довір'я до проводу будови, а рівночасно додавало заохоти до дальшої праці.

Будівельна референтура розпочала свою працю у незвичайно тяжкий час. Інфляція грошей, неймовірний зріст цін та непевність завтрішнього дня найбільше утруднювали плянування на довшу мету. Напр. якщо цього року ціна за якийсь дім виносила $180 тисяч, то в наступному році ціни зросли до $460 тисяч. Однак члени референтури тим не зражувалися. Задивлені у свій плян, вони постепенно прямували до мети. Кружляли також голоси, щоб закинути будову нового дому і купити стару школу, але референтура піддержувала плян будови дому на власній площі.

Крок-за-кроком йшла підготова до будови. Виготовлено нові будівельні пляни, які зробив молодий студент і дружинник СУМ Петро Кушнір, сьогодні інж. архітект у Ванкувері. Він майже безплатно виготовив прелімінарні плячи, які вповні використано у дальшій розробці. Після виготовлення планів, до Будівельної референтури включилися всі ніші організації УВФронту. На фахового дорадника будови запрошено інж. Василя Дмитрука. З парі з будівельними планами проходила підготова збирання фондів. На ширших сходинах 10 лютого 1974 р. Будівельна референтура перебрала виплачену площу і готівку в сумі $664,33.

В час закінчення планів управа Осередку СУМ у порозумінні з управами ЛУВ та УНКаси, продала дім на вул. Дулют, 120 за суму $53 тисячі. Належність СУМ, ЛВУ і С.Т. „Україна" перенесено на банкове конто будови дому, куди згодом долучено також належність УНКаси, враз із існуючим там фондом будови дому в сумі $50 тисяч.

Головним пляновиком і рушієм збірки фондів на будову дому був Антін Доманчук, при співпраці Миколи Безпальока і Павла Дубаса, до яких опісля долучився Василь Вальків. Плян збірки розпрацьовано в той спосіб, що Монтреаль поділено на 19 дільниць і до кож-

ної прикріплено збірщика. Збіркову акцію поділено на три етапи. Першу акцію переведено перед початком будови дому між членством ОУВФ і близькими прихильниками. Вона принесла $91 тисяч готівки і $31 тисяч зобов'язань. Разом це становило підставовий фонд $180 тисяч для започаткування будови дому. Другу акцію переведено в часі будови дому між українським громадянством міста Монтреалю та околиць, яка принесла $105 тисяч готівки. В тому часі започатковано також оказійні збірки з нагоди різних родинних імпрез, а також на похоронах у формі „замість квітів на могилу", що принесло поважну суму грошей. В ході будови управа Осередку СУМ, як правний власник, одержала гіпотечну позику в УНКасі в сумі $50 тисяч і головну позику в Українській Народній Помочі на суму $90 тисяч на знижений відсоток 8%. Третю збіркову акцію ведено від посвячення дому до закінчення сплачення позик в УНКасі і УНПомочі, яку закінчено при кінці 1978 р. Уся збіркова акція вимагала солідної підготови і плянування, як також багато зусиль.

Коли всі формальності будови були підготовані, ширші сходини організації УВФронту 16. 9. 1974 р. одноголосно уповноважили Осередок СУМ підписати будівельну умову з фірмою Ґастон Шампу, а 30. 9. 1974 р. розпочато будову дому.

Основним завданням Будівельної референтури було збудувати найбільш солідний, просторий і вигідний дім за найнижчу ціну. Тому контракт будови віддано на базі "cost plus", себто заплачено контракторові за його працю і відповідальність, а референтура задержала собі можливість підбору субконтракторів, закуплення матеріялу по найнижчих цінах та всі пертрактації будови. У всіх цих справах вона мала останнє слово. Це дало можливість використати працю та добру волю членів і прихильників СУМ, які є фахівцями різних ділянок будови. Ними були: Василь Микулинський, Осип Юрчишин, Павло Кузишин, Павло Ґавура, Володимир Блищак, Іван Блищак, Ярослав Гуменний, Володимир Любка, Павло Демяник, Михайло Кука. Під їхнім фаховим проводом кілька десятків наших працівників вечорами, суботами і неділями виконали дуже багато відповідальної праці, як напр. всі залізні сходи і поруччя, деревообрібка, велика частина електричних інсталяцій, малювання цілого дому, покриття підлоги і багато інших робіт. Завдяки цій даровій праці вдалося заощадити кількадесять тисяч долярів на коштах будови. Кожний із цих працівників мав щире бажання покласти власними руками свою цеголку під будову дому для виховних цілей сумівської молоді.

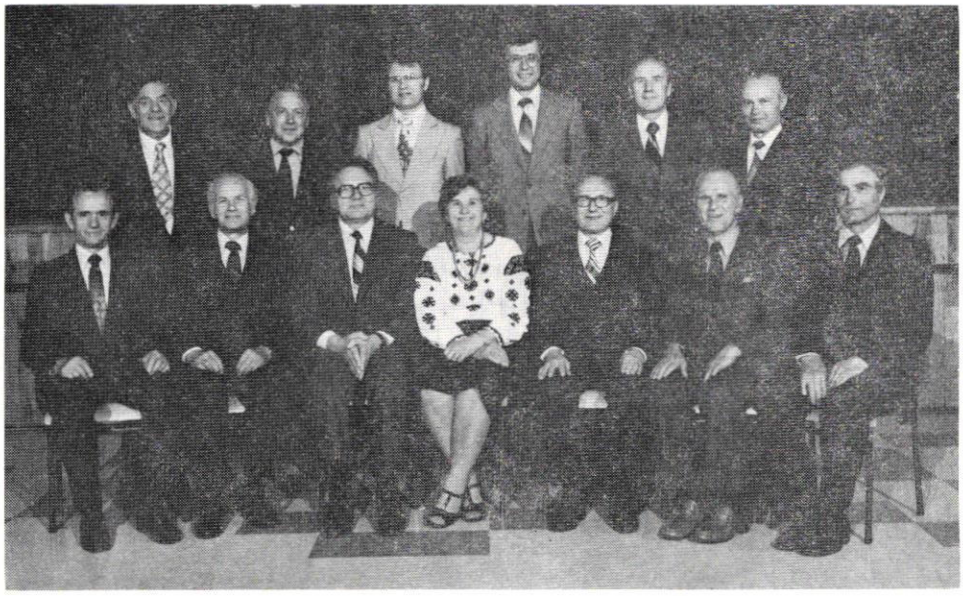
В ході будови допомагали також і жінки, а в першу чергу пані зорганізовані у Жіночій Ланці і Об'єднанні Жінок ЛВУ. Вони своєю

Дім Української Молоді в Монтреалі. 1975 р.

невтомною працею зібрали поважну суму грошей на будову дому, а також приготовляли перекуски й обіди для працюючих мужчин. Члени Жіночої Ланки влаштовували також вечірки по приватних домах, з чого зібрали фонди на кухонне устаткування.

Крім того, слід згадати таких осіб, що допомогли при влаштуванні дому: Петро Кушнір подарував і заінсталював електрично-автоматичну годинникову систему в цілому домі, а панство Марія й Осип Кулицькі безкоштовно виготовили модерні заслони на всі вікна. Спостерігаючи щиру працю при будові дому великого числа членів і прихильників СУМ, терен будови можна б було порівняти до великого муравлиська, де кожний працює для спільної будівлі. Кожний

Адміністрація Дому Молоді, 1980 р. Сидять зліва: Я. Гуменний, А. Доманчук, М. Білик, Наталка Кузишин, М. Безпальок, голова, П. Кузишин, В. Микулинський; стоять зліва: А. Хухра, М. Бородайлюк, М. Фіголь, Ю. Штик, М. Коцур, П. Некига; неприсутні: В. Дмитрів, М. Кука.

робітник старався якнайкраще виконати свою працю, щоби будова мала естетичний вигляд та була готова на визначений день посвячення і відкриття.

У неділю, 8 червня 1975 р., відбулося посвячення і відкриття нового дому, якому дано назву ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ. Посвячення довершили українські православні і католицькі священики у присутності запрошених гостей, представників молодіжних та гро-

мадських організацій та великого числа українського громадянства. Дім Української Молоді став гордістю всієї української громади міста Монтреалю.

В час понад дворічної праці Будівельної референтури, з різних причин, заходили персональні зміни, але кінцевий склад осіб, себто тих, що найбільше напрацювалися при будові дому, був наступний:

Іван Коваль — голова, Петро Кузишин — заступник, Григорій Швець — секретар, Василь Березовський — фінансовий секретар, Петро Кушнір — будівельні плани, інж. Ярослав Чолій — керівник, інж. Василь Дмитрук — технічний дорадник. Керівники збірки фондів: Антін Доманчук, Микола Безпальок, Павло Дубас, Василь Вальків. Ігор Блищак — фінансовий дорадник, Ігор Пришляк — правний дорадник. **Члени:** Володимир Антонів, Володимир Дмитрів, Степан Пастернак, Григорій Шептицький, Ігор Шнурівський, Іван Чверинко.

Для ведення адміністрації та утримання дому створено управу Дому Молоді, яка складається з представників організацій УВФронту. Першу управу очолював Ігор Шнурівський. Відтак 4 роки провадив управою Дому Антін Доманчук, на 1980 р. обрано Миколу Безпальока.

Закінчуючи цю коротку інформацію про будову Дому Української Молоді, хочу ствердити, що це був найбільший здобуток ОУВФ, а зокрема Спілки Української Молоді. Не завжди праця при будові проходила дуже легко. Були також різні трудні проблеми до розв'язання. Однак з настановою довершити велике діло все переборено і сьогодні приємно згадувати навіть найтрудніші хвилини.

Друзі і Подруги! Будьте горді, що Ви перевели у дійсність так довго плекану мрію. Ви збудували ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ!

Іван Коваль

***

Подяка управи Осередку СУМ: Управа Осередку СУМ почувається до приємного обов'язку зложити д. Іванові КОВАЛЕВІ щиру подяку та гратуляції за успішне завершення будови Дому Української Молоді та за солідне сповнювання обов'язків голови Будівельної референтури.

О Д А

(Тим, що будують)

Юнацька ґвардіє народу,
Ви ті, що на чолі ісходу
Заробітчанських наших мас,
Ви наших днів іконостас.

Над вами соняшна ікона
Національного закону
Ряхтить промінням виноградним
Помноженим стократно.

Звівся шляхетний символ праці
Скромним оцим палацом
Нашої рідної хати —
Вівтар трудів, жертв і посвяти.

Юнацька ґвардіє народу,
Ви, що звели оцю господу,
Ваш труд-маяк майбутнім родам —
І вам присвячена ця ода.

Володимир Гаврилюк
8. 6. 75.

СУМІВСЬКА ОСЕЛЯ ВЕРХОВИНА

Верховино, світку ти наш,
Гей як у тебе тут мило!

Проминуло 25 років, як ця пісня лунає і розносить українську мелодію по верхах „Спокійних Гір" у Ст. Теодор, де розбудувалася Оселя СУМ „Верховина". Майже уся монтреальська громада, а головно молодь, знає теперішню нашу Верховину, але 25 років тому вигляд оселі був інший. Історія розбудови оселі „Верховина" була така:

Із заснуванням Відділу Юнацтва СУМ, для продовження виховної праці з юнацтвом у літньому часі, виникла потреба своєї власної оселі. Група ентузіястів-сумівців, за головування Д. Поповича, підшукала кусок землі — „фарму", около 80 акрів, у Ст. Теодор. Вони заложили свої гроші і весною 1955 р. закупили цю фарму. Тому що гориста околиця нагадує наше рідне Підкарпаття, цю землю названо „Верховина". І так „Верховина" стала другою сумівською оселею в Канаді. Літом того ж року приступлено до будови будинку для таборування. Будовою провадив будівничий П. Кінах. Перший будинок був поверховий. На низу — великі кімнати для таборовиків, їдальня, кухня, магазини і умивальня. На поверсі були кімнати: для таборової Команди, лікарня та таборової обслуги, а навкруги вигідна галерія, де у дощову погоду відбувалися заняття із таборовиками.

Ціле літо до пізньої осені і так звані „вікенди" кипіла жвава робота при будові. Сумівці, батьки і наші прихильники, по 40-50 чоловік разом присвячували увесь свій вільний час від праці для будови. Від вчасного ранку до пізньої ночі стукали молотки і скрипіли пилки, а вечором підчас відпочинку розносилася по лісі наша рідна пісня, закріплюючись на мініятурній Україні. З початком липня 1956 р. відбулося величаве посвячення оселі і будинку і перше приречення Юнацтва Спілки Української Молоді, а тиждень пізніше по-

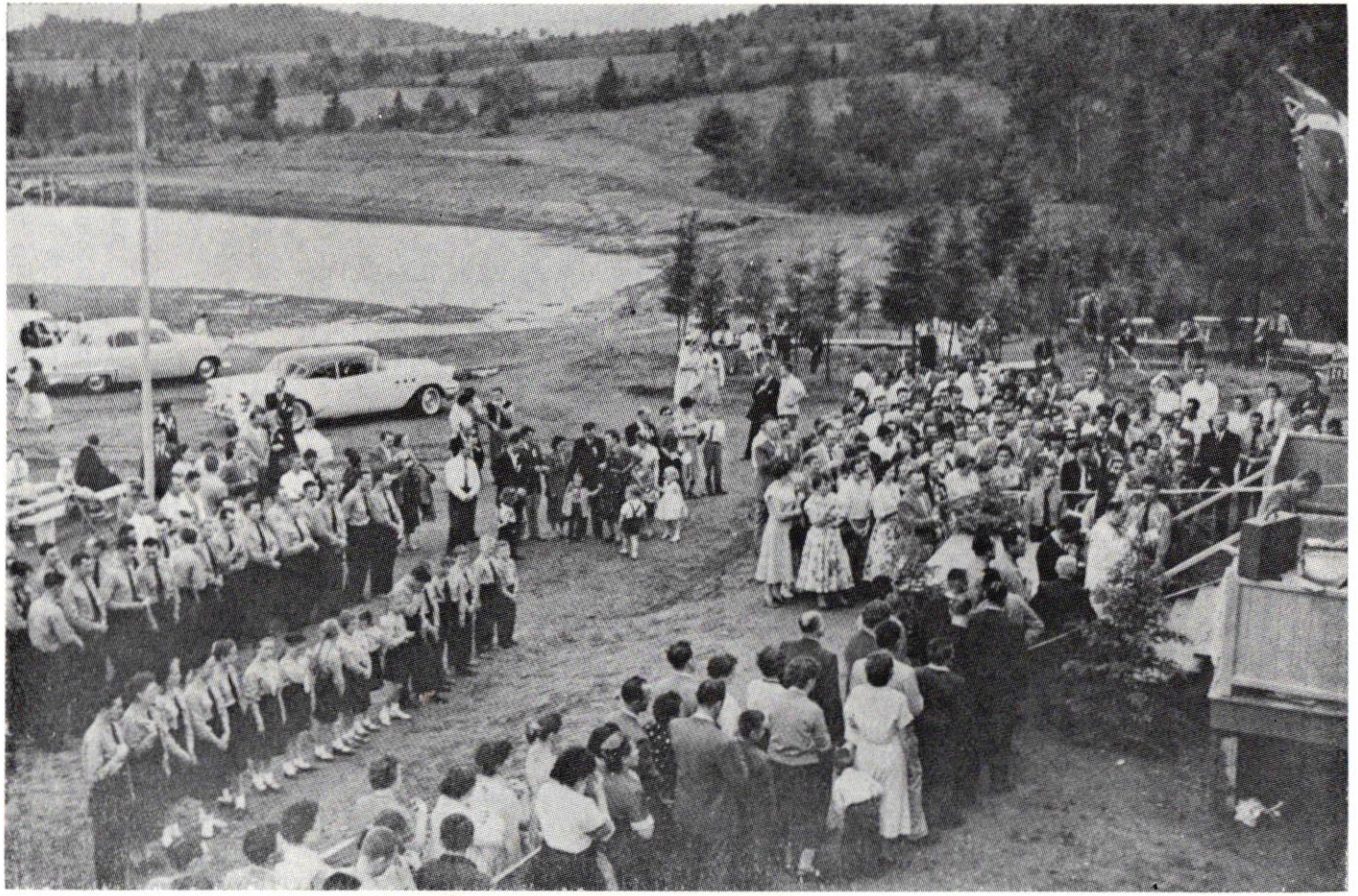
Головний будинок підступно спалений 24 червня 1968 р.

чався перший сумівський табір „Молода Січ". Нестружені сумівці і батьки віддали до диспозиції табору вигідний будинок із улаштуванням, маленьке озерце і криницю зі смачною джерельною водою. Через два роки користувалися ми великим першим будинком для таборування. Приплив молоді до Відділу юнацтва заставив Осередок СУМ та батьків до розбудови оселі. В 1958 р. рішено перенести табір за „потічок" та розпочато будову паланок, а опісля другий великий будинок, у якому приміщувалася велика їдальня, кухня, таборова канцелярія, лікарня, а на поверсі кімнати для таборового персоналу.

В тому часі, по сусідськи — за межею, закуплено ще 120 акрів землі і так наша „Верховина" побільшилася та стала для української громади місцем літнього відпочинку, — тому що перший великий будинок поділено на кімнати, які винаймалися на літний час. Щоб придбати фонди Управа Осередку рішила продавати ділки землі на яких сумівці і симпатики будували свої хати. Так повстало маленьке українське село, а тим самим Оселя „Верховина" живе круглий Божий рік, бо власники хат приїжджають до своїх домів у вільні дні та свята. Зимою Юнацтво СУМ відбуває свої виховно-розвагові табори та семінарі.

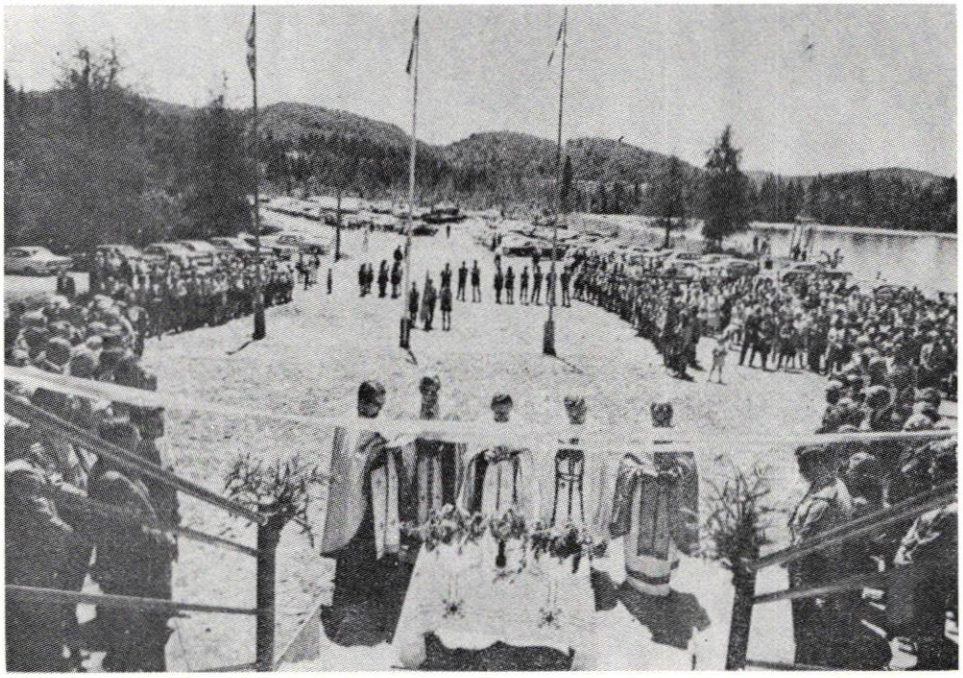
На нашій чудовій Верховині відбувалися, крім виховно-відпочинкових таборів, також вишкільні табори організовані КУ СУМ. На вишкільні табори приїзджало старше юнацтво з Онтаріо та Монтреалю. Такі табори були дуже корисні у виховній праці. Спільне співжиття закріплювало дружбу юнацтва зі своїми ровесниками СУМ з інших міст широкої Канади. В 1967 р. „Верховина" вітала і була господарем, Злету старшоюнацтва СУМ ЗСА і Канади з нагоди Світової виставки „Людина і її Світ — Експо 67". Біля тисячі сумівців протягом 10 днів перебувало на оселі. На великій спортивній площі відбувалася підготовка вправ на „Український День на Експо 67". Сумівська молодь була поділена на підтабори дівочий і хлоп'ячий. Дівочий підтабір замешкав у таборі „за потічком", а хлоп'ячий за хатами на горбку під шатрами.

В 1976 р. на „Верховині" вдруге відбувся Світовий Злет СУМ. В тому часі ми вітали сумівців майже з цілого світу. Світовий Злет СУМ відбувся у тому самому часі, що й XXI Світова Олімпіяда в Монтреалі. Весело і гамірно було в тому часі на оселі. Українська пісня кожного вечора лунала по таборі та розносилася по верхах „Спокійних Гір'. Крім гарних і веселих хвилин наша оселя „Верховина" пережила велике горе. Із 23 на 24 червня 1968 року невідома злобна рука підпалила оба великі будинки, які згоріли до тла в тому

Акт посвячення оселі „Верховина" 4 липня 1956 р.

самому часі. Завдяки мешканцям села Ст. Теодор і пожежній сторожі, які гасили цілу ніч, вогонь не поширився на паланки, будинки і ліс. Ми, монтреальські сумівці, понесли велику матеріяльну шкоду, але морально не заломилися. Велика шкода ще більше зцементувала наше окруження та заставила нас до ще більшої праці. Заплянований табір відбувся, монтреальська громада була з нами. Ми знали, що нас не опустять без помочі. На місці першого будинку Управа Осередку СУМ і комітет Верховини рішили збудувати новий будинок, який до року був готовий, завдяки жертвенній праці сумівців, симпатиків та при матеріяльній допомозі української громади великого

Посвячення новозбудованого будинку на „Верховині" 28 червня 1970 р.

Монтреалю. В новому будинку приміщено кухню і їдальню для табору, велику залю для імпрез та занять у дощові дні та 9 кімнат для працівників у таборі і на оселі.
гарним пам'ятником у тисячоліття Хрищення України.

На сьогоднішній день на оселі є 5 паланок для таборування, в яких може приміститися сотня таборовиків і таборова команда. Великий, повище згаданий, будинок є огріваний і в ньому приміщується юнацтво в часі зимових таборів. Крім того збудовано другий

† Єп. Кир Ісидор Борецький на оселі „Верховина" в час Олімпійського злету СУМ у 1976 р. Зліва Ярослав Заяць, голова КУ СУМ Канади

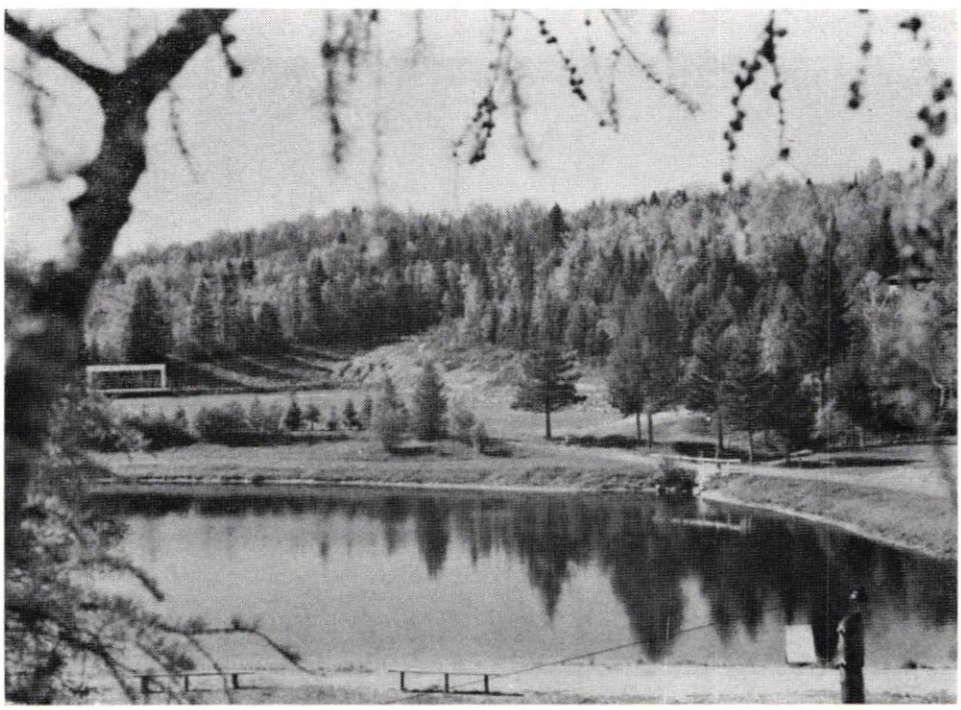
Церемонія переходу молодих дружинників до сеньйорів на „Верховині" 1978 р. Церемонію переводять: Г. Ощипко, голова Осередку СУМ, А. Доманчук — орг. референт

великий будинок із 12-ма кімнатами і 4-ма кухнями, які винаймаються літом. Оселя нараховує також 19 приватних хат.

З перших років таборування на Оселі остались назви як: Озеро Хмельницьке, Чигиринський Камінь, Жаб'яче Озеро та Пороги-Ненаситець. Ці назви й остануться доки буде існувати оселя Верховина. Плянується ще збудувати Капличку-церковцю в гуцульському стилі, на яку збирає фонди Жіноча Ланка при О. СУМ. Ця церковця стане гарним пам'ятником у 1,000-ліття хрещення України.

Від самого початку побудови оселі, ціле літо кожньої неділі віправляються Службі Божі. Наші душпастирі монтреальського Католицького Деканату дбають про духову опіку таборовиків і жителів оселі. Вітали м ина нашій Верховині нашого улюбленого Владику Кир Ісидора Борецького на Світовому Злеті СУМ 1967 р.

За 25 років сотні молоді і старшого юнацтва відбуло на Оселі сумівські табори і напевно в багатьох з них запалала іскра любови до свого народу, своєї Батьківщини і сумівської організації. Доказом того є це, що останніми роками до таборів прийшли діти перших

„Верховино, світку ти наш"...

таборовиків, а адміністрацію і команду перебрала молода сумівська зміна.

На оселі Верховина відбуваються щорічно Здвиги СУМ, фестини, літні забави, як також імпрези Організацій Укр. Визвольного Фронту.

В цьому році на оселі урочисто відмічено 25-те таборування, яке підготовила молода Команда табору з сумівцями, нашою надійною зміною. Сумівська оселя Верховина, завдяки близькому положенню від Монтреалю і добрій комунікації, втішається великою популярністю. Люблять і гордяться нею сумівці — сеньйори, а передовсім молодь, старше і молодше юнацтво, яке на ній виростало і таборувало.

Оселя потребує догляду та утримання і це діло сповняють наші сеньйори, згуртовані у Референтурі Верховини. Останніх 3 роки референтом є д. Б. Лісовський, а попередньо були П. Кузишин, І. Коваль. Багато праці вкладають брати Блищаки та багато інших любителів Верховини, яких тяжко було б усіх перерахувати.

Цю коротку статтю про сумівську Оселю Верховина присвячую 25-літтю Оселі і таборування. Присвячую її усім неструдженим будівничим і працівникам Оселі на чолі з незаступним Данилом Ковальчуком, як також усім виховникам таборів та усім тим, хто хоч короткий час перебував на цьому куску української Верховини біля Монтреалю.

Марія Кінах

МАНДОЛІНОВО — ГІТАРОВИЙ ГУРТОК Ю СУМ

У книжечці, виданій з нагоди 15-річчя нашого Осередку, є така коротенька згадка:

„У рр. 1958—62 зорганізовано інструментально-вокальний гурток, зложений із 40 юних учасників, який впродовж останіх трьох років виступав успішно на сумівських імпрезах та репрезентував СУМ у програмах національних свят, організованих Комітетом Українців Канади в Монтреалі".

Коли там теж поглянемо і на знімку з тих часів, то дійсно побачимо приємну для ока, імпозантну мандоліново-гітарову групу, яка у 1961 р. брала участь у відзначенні 100-річчя смерти нашого пророка Тараса Шевченка. Цього року, у 30-річчя нашого Осередку, згідно з бажанням Редакційної колегії, постараюся про ту розвагово-виховну групу дещо більше написати.

Рушієм та організатором цього гуртка був дуже активний у тому часі культурно-освітній референт Осередку Павло Дубас, якому допомагали Антін Доманчук, Ярослав Гуменний та інші. Він скликав батьків і молодь, привіз понад 20 інструментів, розприділив їх поміж дівчат і хлопців, а до мене сказав:

„Коли ваших четверо дітей можуть так гарно грати, то як долучимо до них ще тридцятку юнацтва, тоді СУМ буде мати гарну струнну оркестру".

І так сталося. Заохочена сумівська молодь взялася пильно до праці і по кількамісячному навчанні, кромі музичних вправ, грала також народні, стрілецькі, повстанські та сумівські пісні. Ми почали виступати на пописах сумівської самодіяльности, а пізніше у програмах національних свят, як також на імпрезах інших організацій. Це був вже неабиякий успіх. Та на цьому ми не могли зупинитися. Моїм бажанням було, щоб сумівське юнацтво не тільки грало, але щоб, пізнавши історію і слова наших пісень, полюбило їх та співало у супроводі своїх власних інструментів. Щоб стати більше цікавою і сценічно ефективною групою, ми будували програми виступів на взір ансамблів музики, пісні і живого слова, вирощуючи з-поміж учасників солістів-співаків, декляматорів та рецитаторів.

Ці пісні заспівували обдаровані голосом та відвагою юначки та юнаки: Даня Дубас, Андрій та Оксана Гарасимович, Даня Мандзій, Христя Ганич, Оксана Щульган, Петро Кардаш, Оксана Штихно, Маруся Пацула, Іванка Паска, Левко Кураш, Степан Білоган, Ольга Янів та інші. Декламаторами були: Оля Купльовська, Ліда Топчан, Дарка Ганич, Оксана Гарасимович, Ганя Кардаш, Олеся Коваль, Даня Мандзій, Анна Туцька, Дарка Шульган, Ірина Кушільник, Ірина Кінах та Роман Мазепа. Прозу читали: Марія Гарасимович, Оксана Шульган, Марійка Михалик та Іван Шафранський .

На окрему згадку заслуговує мандоліново-гітаровий гурток на Ляшінах. Постав він за ініціятивою Івана Кардаша, голови Батьківського комітету Ю СУМ. Кромі інших, брало у ньому участь троє дітей із співучої родини Михаликів: Марійка, Дарка і Михась. Через кілька років це вокальне тріо було прикрасою наших виступів не тільки в Ляшінах, але і в інших дільницях Монтреалю. Тут треба подати, що зайняття тих гуртків відбувалися у сумівських домівках на вул. Берr, Дулют і Белєр, в церковних залях на Пойнті і Роземонті, а в Ляшінах у залі Просвіти та в приватному домі панства Михаликів. Гуртком на Роземонті опікувалися друзі Іван Коваль і Зенон Мандзій. Створено також мандоліново-гітаровий гурток у Лясаль, де почала з великим успіхом виступати здібна гітаристка та з приємним і звучним голосом солістка Христина Коваль.

За час свого існування ця мистецька одиниця дала понад 100 виступів із програмами, присвяченими різним святковим роковинам. Брала також участь в Українських днях на „Експо—67", на Олімпіяді та на виставці „Людина і її світ". За ці виступи сумівської молоді наспіло багато подяк, а в пресі появилося чимало рецензій. В одній із них пишуть так: „Атракційною точкою вечора був виступ сумівської мандолінової оркестри під проводом мґр. Степана Гарасимовича. Це вже заавансована мистецька одиниця, яка чистотою гри, інтерпретацією пісень, зіграністю та справжньою дисципліною робить на слухача приємне враження та змушує його піддаватися благородним тонам, що їх із мандолін і гітар видобувають юні пальці".

Оце в короткому опис зайнять та праці цього струнно-вокального гуртка, що майже по 15-річній діяльності перестав існувати при Ю СУМ, щоб дати місце більш інструментально скомплікованій групі, якою стала духова оркестра „Трембіта".

С. Г.

20-РІЧЧЯ ЖІНОЧОЇ ЛАНКИ ІМ. ЛЮДМИЛИ СТАРИЦЬКОЇ-ЧЕРНЯХІВСЬКОЇ

Десять років після заснування Осередку СУМ та зі зростом Відділу Юнацтва, рішено заснувати Жіночу Ланку для зактивізування матерей сумівської молоді та прихильному юнацтву жіноцтва. Для цієї цілі було створено підготовчий комітет, який очолила п-і Стефанія Шнурівська. У грудні 1960 р. на вул. Дулют у домівці СУМ відбулися основуючі Загальні Збори Жіночої Ланки. На Загальних Зборах схвалено правильник Жіночої Ланки та затверджено патронку, якою стала Людмила Старицька-Черняхівська, героїня 1930-тих років, член СВУ і СУМ в Україні. На основуючих Загальних Зборах вибрано першу управу Ж. Л. із п-і Стефанією Шнурівською у проводі. На Загальних Зборах було 35 присутніх пань, які стали тривкою підставою нашої жіночої сумівської вітки. Головною метою і завданням управи і членства є: допомога у виховній праці юнацтва, плекання рідного обряду і мови, наших релігійних і національних традицій, вивчення і популяризування нашого народнього мистецтва та здобуття фондів для виховної праці Осередку СУМ. Перших п'ять років під вмілим проводом голови пані Шнурівської закріпилася намічена праця, а свідоме і патріотичне жіноцтво, не жаліючи ні часу, ні грошей, виконує солідно взяті на себе обов'язки.

Членство нашої Ланки в скорому часі побільшується так, що Ланка стає найчисленішою жіночою організацією. Сьогодні начисляємо біля 200 членкинь. Від самого початку заснування аж по сьогоднішній день в часі Різдвяних і Великодніх свят влаштовуються заходом Ланки традиційні Свят-Вечери та Свячене при великій участі українського громадянства з відповідною програмою, підготованою учнями Рідної Школи і юнацтва СУМ.

Підготовка бенкетів, обідів чи ніших прийнять також належить до засягу Ланки. При Жіночій Ланці влаштовувано різні курси для вивчення нашого народнього мистецтва. Осінню та зимою під проводом пані Ірини Лапчак відбувалися курси вишивання, на яких пані — членкині вивчали різні стіби нашої української вишивки. Під час великоднього посту писарки пані: Мадай, Яж, Слободян навчали техніку писання писанок. Пані , які керували курсами, терпливо та з ентузіязмом ділилися своїм досвідом і знанням з учасницями курсів.

У час міжнародніх днів при середніх школах і університетах членкині радо допомагали українським студентам влаштовувати виставки народнього мистецтва, як також готували українські страви до буфетів.

Багато часу і труду присвятили членкині при пошиттю стильових строїв для танцювального гуртка „Полтава" при Осередку та хору „Боян". Красою стильових строїв милувалися всі, хто бачив виступи наших ансамблів. Для здобуття фондів від самого початку влаштовуються виставки українського народнього мистецтва та „базарі" з домашнім і традиційним печивом. Все печиво дароване членкинями. Багато за цей час напекли наші пані.

Управа і членкині Жіночої Ланки, посередині 6-та зліва пані Стефанія Шнурівська

Великим успіхом втішалися покази мод під гаслом „Пристосування української вишивки до сучасного вбрання". Рік-річно влаштовуємо „Вишивані вечорниці", на яких за найкращі вишивані сукні, чоловічі сорочки, блюзки жюрі нагороджує нагородами. Цим способом стараємося популяризувати нашу вишивку, застосовану до одягу, та заохочувати молодь до ношення вишиваних речей. Від самого початку рік-річно самостійно, або спільно з жіночими організаціями відмічуємо Свято української жінки-героїні. На сходинах з рефератом і відповідною програмою, в якій бере участь юнацтво СУМ, ми віддаємо шану і низько клонимо голови перед жінками-героїнями, які в обороні батьківщини України віддали своє життя, або караються

по далеких таборах каторги чи заслання за волю нескореної України.

Для кращого контакту з членством кілька разів до року відбуваються ширші сходини з членством, на яких обговорюються біжучі справи й імпрези Жіночої Ланки Осередку. Від самого заснування Жіночої Ланки наше членство перебрало багато праці від Осередку СУМ, чим частинно відтяжило управу Осередку і Булаву Юнацтва.

Крім внутрішньої діяльности, ми беремо активну участь і на зовнішньому відтинку громадської праці нашого міста. Кожнорічно наші членкині є членами „Бальового Комітету КУК" для відмічення державности і соборности України та спільної імпрези, влаштовуваної прихильницями СФУЖО. Багато часу і труду присвячено в 1967 р. на „EXPO 1967" в час Українського тижня, де з нагоди світової виставки „Людина і її світ" тисячі чужинців з усього світу подивляли наше українське мистецтво та нашу вишивку на показі історичного і сучасного одягу. Через цілий тиждень тисячі летючок про Україну знайомили чужинців про нашу боротьбу за право на самостійність України.

Перша виставка українського нар. мистецтва, влаштована Жіночою Ланкою 1961 р.

Виставка молодіжної преси

В часі XXI-ої Світової Олімпіяди в Домі Української Молоді через десять днів пані членкині провадили харчівню, в якій переважно наші гості-відвідувачі Олімпіяди мали нагоду з'їсти смачні страви.

Через 25 років у час таборування на сумівській оселі „Верховина" веденням кухні займалися матері таборовиків, а від заснування Ланки ці обов'язки перебрали на себе наші членкині.

В роках 1967 та 1976, коли на нашій „Верховині" відбувався „Зліт СУМ", наші членкині мали важке завдання, тому, що в тому

часі тисячі ротів харчувалося на оселі. Від ранку до пізньої ночі без перестанку варилася їжа, а пані „грілися" біля кухонь. Спасибі Вам за це матері-членкині, що виправдали покладене на вас завдання і довір'я нашої організації.

До маркантних моментів у внутрішній праці Ланки належить час будови нового дому Української Молоді на вул. Бобієн. Коли чоловіки працювали при будові і викінченню будинку, членкині власним коштом готували обіди для всіх працюючих. Опинившись „без даху над головою", засідання і сходини відбувалися по приватних домах членства. В тому часі влаштовувалися так звані „культурні

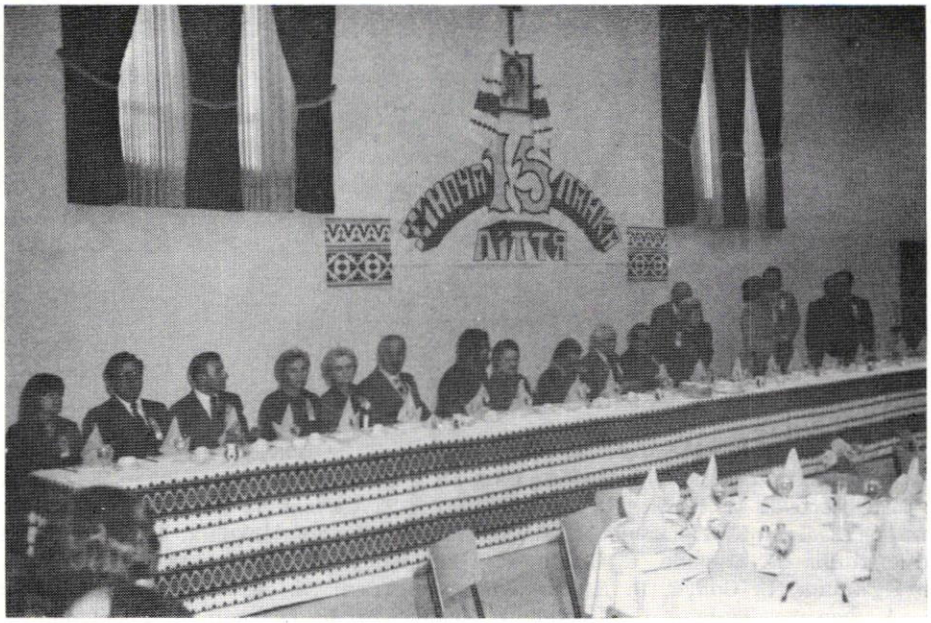

Управа і членкині Жіночої Ланки в 1965 році, у п'ятиліття від заснування. Сидять зліва: В. Воркевич, Н. Мельник, М. Коваль, Н. Гук, І. Лапчак — голова, С. Шнурівська, М. Кінах, А. Яж, С. Коцур, Т. Склярчук, Н. Антонів; стоять, 1-ий ряд зліва: К. Гольденберґ, Е. Кушіль, Е. Влащук, Кирик, П. Гриняк, М. Романишин, М. Сеньків, С. Бейба, Р. Гольденберґ, В. Роман, М. Шафранська, Н. Кузишин, С. Солук, В. Дубас; 2-ий ряд зліва: М. Дем'яник, А. Суржиця, А. Фармус, Тимець, С. Ходань, І. Лукасевич, К. Гельнер, А. Гребеник, Л. Зілінка, О. Блищак

вечори", на яких переводились збірки на закуп кухонного інвентаря до нового дому. Жертовність і завзяття були направду великі. Ціль осягнено! Згадані вище збірки принесли $6.760. На посвяченню нового Дому Української Молоді кухонне і столове начиння на 500 осіб було власністю Жіночої Ланки. Добре каже наша приповідка „Нитка по нитці — бідному сорочка", або „Громада — великий чоловік".

При управі Жіночої Ланки діє суспільна опіка. Її завданням є відвідувати хворих членкинь. В часі рокових свят пані відвідують доми старших й українців обдаровують солодощами і дрібними речами. Не забуваємо і про залишенців в Европі, а головно дітей, як також потребуючих у Бразілії. Для них посилаємо одягові посилки. При Раді за патріярхат УКЦеркви маємо своїх представниць, які беруть активну участь у праці для завершення патріярхом Української Католицької Церкви.

У час існування Рідної Школи при Осередку СУМ, наше членство допомагало при влаштовуванню шкільних імпрез, як також обдаровували солодощами усю рідношкільну дітвору на св. Миколая. Членкині були і є також опікунами танцювального гуртка та закуповують кожнорічно полотно і нитки для таборовичок для вивчення вишивкарських стібів.

Почесний стіл з нагоди відмічення 15-річчя Жіночої Ланки. 1976 р.

До замітних моментів в нашій праці належить відмічення 25-річчя нашої Ланки спільно з Осередком СУМ. В 1966 р. Осередок СУМ видав „Ювілейну книжечку" з нагоди 15-річчя свого існування, де було поміщено коротко огляд праці за п'ять років існування Жіночої Ланки. В 1976 р. власними силами підготовано і відмічено 15-річчя існування і праці Жіночої Ланки. Для відсвяткування нашого 15-річчя

був покликаний Ювілейний комітет, який дуже добре вив'язався зі свого завдання влаштовуючи великий і чисельний бенкет з гарною програмою. Велике число делегатів від жіночих організацій й українського громадянства було признанням за виконану працю.

Дуже відрадним і радісним явищем для нас є те, що від двох років у членство Жіночої Ланки вступають молоді матері дітей юних сумівців, котрі перебирають помалу працю започатковану тому 20

Управа Жіночої Ланки в 1980 р. Сидять зліва: Х. Головацька, В. Павлівська, М. Грицай, М. Кушнір, М. Гуменна, Е. Кушільник, М. Шафранська — голова, М. Кінах, К. Мазепа, О. Блищак, А. Гарасимович, Х. Фіголь; стоять — 1-ий ряд зліва: Р. Чабан, Данко, М. Швець, К. Гельнер, Т. Малиголовка, А. Хухра, емблема ЖЛ, Наконечна, Н. Дідусь, І. Доманчук, С. Коцур, М. Курицька, М. Білас; 2-ий ряд зліва: Н. Кузишин, А. Болюбаш, Туцька, М. Шило, портрет патронки ЖЛ Людмили Старицької-Черняхівської, С. Осаківська, М. Гавура, М. Грицайків

років. Віримо, що срібний Ювілей Жіночої Ланки відмічуватимемо у великому кругі молодих членкинь та увідмолодженій Управі.

Відмічуючи 20-річчя існування нашої Ланки, доцільно зазнайомити всіх з нашими фінансовими здобутками, які завдяки безінтересовній і жертовній праці управ та членства виказують наступне зіставлення:

Прибутки за час від 1960 р. по жовтень 1980 р.: $113.253,42. Витрати: $111.255,96, з чого видано у більших сумах: 1). На будову Дому Молоді: $25.000. 2). На виховні цілі Осередку СУМ і його клітини: $7.322. 3). На розбудову оселі СУМ „Верховина": $4.000. 4). Різні харитативні пожертви: $3.500. 5). Інвентар Жіночої Ланки (кухонне устат-

кування, начиння і інше): $15.744. 6) Адміністрація Дому Української Молоді (чинш за кімнату): $10.250 та суспільна опіка: $4.180,55.

Від 1962 року при Управі Ж. Л. діяв Комітет для придбання фондів на будову каплички на оселі „Верховина". Будова нового Дому перервала працю цього комітету, бо вся увага була скерована у тому напрямку. Віримо, що в скорому часі на нашій прекрасній „Верховині" буде пишатися стильова церковця на славу Бога, а рівночасно стане пам'ятником 1000-ліття Хрищення України. Зібрані фонди на будову Божого храму заморожені у нашій У.Н. Касі. Віримо, що коли прийде до будови, велика українська громада нашої метрополії напевно допоможе нам у цьому благородному ділі.

Дуже тяжко на кількох сторінках охопити і відмітити працю управ і членкинь Жіночої Ланки протягом цих 20 років. Одначе стверджую, що всі сумівські імпрези відбувалися з участю членкинь, як також тісна співпраця була доказом відданости сумівському кличеві „Бог і Україна". Наше членство безінтересовно посвятило сотки годин для збереження нашої молоді та розвитку сумівської родини. Своєю маловидною, мозольною працею здобуло пошану і признання серед українського загалу нашого великого Монтреалю. Нехай це признання буде заплатою тим всім працівницям, що чимнебудь причинилися у нашому рості. Хотілося відмітити прізвища нестружених пань нашої Ланки, але боюся, щоб пам'ять мене не завела і в цей спосіб не скривдила когось. Всі ми дуже добре знаємо і бачимо їх при праці, яку вони виконують радо та зі завзяттям. Заплатою для Вас хай буде признання громади за осяги нашої праці за цей час.

Не всім членкиням довелося дожити до цього нашого 20-річчя. З волі Всевишнього відійшли від нас: К. Магулішин, А. Хомяк, Марта Левицька, Я. Лабовка, Віра Роман полишивши свій вклад праці у Ланці.

Кожного року відбуваються Загальні Збори Жіночої Ланки, на яких вибираємо Управу, Мировий суд і Контрольну Комісію. Управи очолювали наступні пані:

Стефанія Шнурівська	1960—1965
Марія Кінах	1966
Стефанія Шнурівська	1961—1969
Ніна Антонів	1970—1971
Марія Коваль	1972—1973
Стефанія Шнурівська	1974—1975
Марія Кінах	1976—1977
Марія Шафранська	1978—1980

Управа і членкині Жіночої Ланки з нагоди відмічення 20-річчя. 1980 р.

Кожна голова й члени управи старалися якнайкраще вив'язатися з прийнятих обов'язків і виправдати довір'я членства Жіночої Ланки та Осередку СУМ. Між членством Ланки, Осередку, Батьківського Комітету і Булави Юнацтва завжди була тісна співпраця і взаєморозуміння, що причинилося у великій мірі до гарних і добрих успіхів, як моральних так і матеріяльних..

Кінчаючи цей короткий огляд праці за 20 років, сердечно бажаю багато успіхів у дальшій корисній праці всьому членству Жіночої Ланки на славу Божу і добро нашої нескореної Батьківщини України.

Марія Кінах

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ

Хоч у 1980 році відмічуємо ювілей, 30-ліття існування Осередку СУМ в Монтреалі, то Батьківський Комітет при цьому існує тільки 25 років.

Потреба Батьківського Комітету виринула в самих початках заснування молодіжної організації СУМ на терені міста Монтреалю, як допоміжної клітини Осередку в господарських справах, а рівночасно щоб дати змогу Управі О СУМ займатись в більшості виховними справами.

Батьківський Комітет засновано в Монтреалі 1956 року, а першим головою став друг Пилип Гук.

Через брак комунікаційних засобів, в ті часи Батьківський Комітет не міг охопити все українське поселення, яке було розсіяне в околиці Монтреалю і сусідних містах. Тому було рішено, по можливості, створити Батьківські Комітети по дільницях.

У 1958 році створено Батьківський Комітет в околиці Розмонт-Сан Мішель, а першим головою був вибраний Іван Ходань. Також в 1958 році почав діяти Батьківський Комітет в місті Ляшін, головою якого став А. Шевчук.

Дільниця Монтреалю Пойнт Ст. Чарльс зорганізувала свій Батьківський Комітет у 1959 році, а головою був вибраний Микола Чобич.

Батьківські Комітети по околицях проіснували до 1964 року, коли то Управа Осередку, з метою кращої координації діяльности, рішила з'єднати всі Батьківські Комітети в одну цілість. Першим головою усіх об'єднаних Комітетів став Павло Дубас. Всі кол. голови по дільницях включилися до праці в об'єднаному Комітеті, зайнявши пости заступників голів. Ця традиція продовжувалася декілька років. Інші члени перебрали обов'язки референтів і почалася скоординована праця.

Спільно з Осередком, Батьківський Комітет включився у збіркову акцію для придбання фондів і закупу площі під будову нового модерного дому молоді. Крім грошевої збірки серед членства і прихильників СУМ, Батьківський Комітет бере активну участь у всіх імпрезах, організованих Осередком і Жіночою Ланкою, як також

організує самостійно імпрези, забави і т. п., з метою придбання фондів.

У 1967 — ювілейному році століття Канади, Батьківський Комітет виявив свій хист в допоміжній праці Осередку. Відповідальність за приготування табору на оселі „Верховина" для яких 1 000 таборовиків лежала на плечах Батьківського Комітету. Це був великий обов'язок і багато праці. Батьківський Комітет вив'язався із усіх своїх завдань першорядно.

У 1968 році з ініціятиви Батьківського Комітету видвигнуто ідею створення духової оркестри при Осередку СУМ. Ця ідея увінчалася успіхом. Ще цього самого року вибрано комітет оркестри під головуванням М. Андрусяка. По деяких початкових труднощах, комітет приступив до організування цієї оркестри, яка від самого початку свого існування є під опікою Батьківського Комітету.

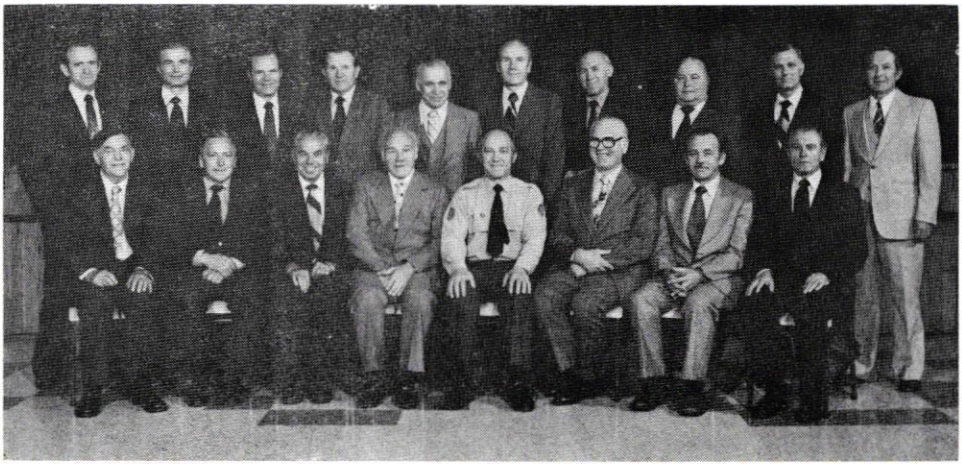
У 1969 році Батьківський Комітет зорганізував і відкрив при Осередку бібліотеку ім. пок. отця Николая Кушнірика, кол. пароха церкви св. архистратига Михаїла в Монтреалі, великого прихильника СУМ. Ця бібліотека існує до сьогодні, але на жаль, останніми роками, дуже мале число українського громадянства користає з неї. Це хвороба модерних часів.

У 1970 році Батьківському Комітетові сповнилось 15 літ існування. Не відзначувано цієї події окремими імпрезами, хіба пожвавленням праці, наприклад посвячено інструменти духової оркести, зорганізовано бенкет оркестри і дві забави з танцями, одну із них на оселі „Верховина". В цьому році, перший раз в житті української громади Монтреалю, Батьківський Комітет зорганізував спільний випуск градуантів із Курсів Українознавства усіх українських шкіл, що дорівнювало ,а навіть перевищав під багатьма оглядами подібні випуски державних шкіл.

У наступні роки праця йшла дальше визначеним руслом. Батьківський Комітет помагав Осередкові і Жіночій Ланці у влаштуванні різних імпрез: забав, базарів, приготуванні заль на Кутю і Свячене. Опіка над Рідною Школою і Курсами Українознавства продовжувалися. Паланки на літні табори були завжди готові, хоч із деякими клопотами через брак рук до праці.

У 1974 році Осередок рішив спільними силами всіх своїх клітини і Організацій Українського Визвольного Фронту розпочати будову Дому Української Молоді. Члени Батьківського Комітету були свідомо того, що на їх плечах лежить велика частина фізичної праці,

якщо ця будова має увінчатись успіхом і не перейти кошторису. Батьківський Комітет вив'язався повністю зі свого завдання, доказом чого був фінансовий звіт Референтури Будови Дому при Осередку, як також посвячення Дому Української Молоді в 1975 році, згідно з передбаченим пляном. Настав час нормалізації життя і праці Батьківського Комітету. Управа Батьківського Комітету під головуванням Івана Коваля зорганізувала в 1977 році Курси вищих українських студій. На курси вписалось 45 учнів із закінченими Курсами Українознавства, які бажали поглибити своє знання. Більшість учасників були із сумівської молоді, поважне число було з Пласту. Викладачами були о. д-р Ігор Мончак, д-р Роман Олійник, мгр. Орест Павлів і голова Осередку СУМ в Монтреалі, мгр. Григорій Ощипко. Тут треба відмітити, що всі викладачі сповняли цю працю без жодної винагороди. Курси увінчались великим успіхом, їх закінчили 28 учасників.

Батьківський Комітет в 1980 р. Голова С. Пастернак.

В цьому ювілейному році, крім буденної фізичної праці, якій ніколи немає кінця, управа Батьківського Комітету зорганізовала культурно-освітній вечір, присвячений українським піонерам в Канаді. З доповідю була запрошена пані Зоня Кейван, авторка книжки „ГРЙТРЕР ДЕН КІНГС". Її доповідь „Українські піонери Західньої Канади" була пов'язана з висвітленням прозірок із життя наших піонерів. Про успіх вечора може посвідчити той факт, що всі книжки, котрі принесла з собою авторка, були розпродані.

Щодо праці різних референтур при Батьківському Комітеті,

треба сказати, що не всі референтури вимагали однакової посвяти і праці. Референтуру господаря від 1970 року перебрав Осередок, а господарем від того часу по сьогодні є член управи Батьківського Комітету Ярослав Гуменний.

Найбільше вкладу праці і посвяти вимагали референтури школи, господарства, оркестри і касира.

Наступні табелі подають склад управ Батьківського Комітету на протязі 15-ти останніх років.

Степан Пастернак

УПРАВИ БАТЬКІВСЬКИХ КОМІТЕТІВ У РОКАХ 1965 — 1973

РІК	ГОЛОВА	ЗАСТУП. ГОЛОВА	СЕКРЕТАР	КУЛЬТ.-ОСВ. РЕФЕРЕНТ	КНИГОВОД	РЕФЕРЕНТ ШКОЛИ	РЕФЕРЕНТ ВЕРХОВИНИ	ГОСПОДАР	КАСІЄР	РЕФЕРЕНТ СУСП. ОПІКИ	КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ	РЕФЕРЕНТ ОРКЕСТРИ	ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РЕФЕРЕНТ
1965	ДУБАС ПАВЛО	БЕРЕЗОВСЬКИЙ Д. МУЗИКА КАРДАШ І. БІЛЕНЬКИЙ Т. ВОРКЕВИЧ	АНДРУСИШИН ПЕТРО	АНТОНІВ ВОЛОДИМИР	СОЛУК СТЕПАН	БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	РОМАН О. ЗІЛІНКА Т. ВАСИЛЕЧКО М. АРДАН	ГУМЕННИЙ ЯРОСЛАВ	КОЦУР МИРОН		КІНАХ М. АНДРУСЯК М. ЛУКІВСЬКИЙ		
1966	АНДРУСИШИН ПЕТРО	БОРОДАЙЛЮК КИРИК П. ПАСКА КАРДАШ ҐОЛЯШ В. ЧОБИЧ	КОВАЛЬЧИК ІВАН	ЦАП ЕВСТАХІЙ	СОЛУК СТЕПАН	МИКУЛИНСЬКИЙ ЗІЛІНКА Т. КУШІЛЬНИК ВАСИЛЕЧКО М. ГЕВАК	РОМАН О. АРДАН	ГУМЕННИЙ ЯРОСЛАВ	КОЦУР МИРОН	СВОБОДА ВАСИЛЬ	КІНАХ М. АНДРУСЯК М. ШЕПТИЦЬКИЙ		
1967	АНДРУСИШИН ПЕТРО	БОРОДАЙЛЮК ЯНІВ МУЗИКА ҐОЛЯШ В. КАРДАШ	КОВАЛЬЧИК ІВАН	ҐЕЛЬНЕР ОСТАП	БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ			ГУМЕННИЙ ЯРОСЛАВ	КОЦУР МИРОН	ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ СВОБОДА В.	ГУК П. МЕЛЬНИЧЕНКО		КУШНІР ПЕТРО
1968	КУШНІР ПЕТРО	ҐОЛЯШ В. АНДРУСЯК М.	ДМИТРІВ В. СВОБОДА В.	ДОМАНЧУК А. АНДРУСЯК М. АНДРУСИШИН	БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ	ҐОЛЯШ В. ЧВИРЕНКО І. МУЗИКА	ЗІЛІНКА Т. КІНАХ П. ГАВУРА П. РОМАН О. ШИШКА ВАСИЛЕЧКО	ГУМЕННИЙ ЯРОСЛАВ	КОЦУР МИРОН	ҐРИЦАЙКІВ СВОБОДА В.	КІНАХ М. ШИЛО С. ЦАП Е.	АНДРУСЯК М. ҐОЛЯШ В. ВАСИЛЕЧКО ГУМЕННИЙ Я.	БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА
1969	КУШНІР ПЕТРО	ҐОЛЯШ В. КАРДАШ І. ШУЛЬГАН В. БІЛЕНЬКИЙ Т.	ДМИТРІВ ВОЛОДИМИР	ДОМАНЧУК А. АНДРУСЯК М. АНДРУСИШИН П.	БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ	МУЗИКА ҐОЛЯШ В. ЧВИРЕНКО І. ШАФРАНСЬКИЙ	ДІДУСЬ С. КУРАШ М. РОМАН О. РОМАНИШИН КОЦУР М. РОМАНЦИШИН ШМЕЛИНЕЦЬ	КАРДАШ І. ГУМЕННИЙ Я.	ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ СТЕПАН	СВОБОДА В. ГУМЕННИЙ Я.	КІНАХ М. ВАСИЛЕЧКО М. КОЦУР М.	АНТОНІВ В. ҐОЛЯШ В. ВАСИЛЕЧКО М. КАРДАШ І. ГУМЕННИЙ	БОРОДАЙЛЮК ЗІНКО П.
1970	БІЛИК МИХАЙЛО	СВОБОДА В. ШУЛЬГАН КАРДАШ І. БІЛЕНЬКИЙ Т.	АНДРУСИШИН ПЕТРО	ДЗЮБА П. ҐОЛЯШ В. ШАФРАНСЬКИЙ ЧВИРЕНКО І. АНТОНІВ В. ГУМЕННИЙ Я. ВАСИЛЕЧКО М.	БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ	ЧВИРЕНКО І. ҐОЛЯШ В. ШАФРАНСЬКИЙ	ДІДУСЬ С. ЛІСОВСЬКИЙ ҐУРАЛЬ М. ГУПАЛІВСЬКИЙ		ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ СТЕПАН	БОРОДАЙЛЮК М. ХОМА С.	КІНАХ М. СОЛУК С. ДМИТРІВ В.	АНТОНІВ В.	КОЦУР МИРОН
1971	БІЛИК МИХАЙЛО	СВОБОДА ВАСИЛЬ	КОВАЛЬЧИК ІВАН	ДУБАС П. АНДРУСИШИН РОМАНЦИШИН		ЧВЕРИНКО І. СЛОБОДЯН М. ПОПРАВА М. ҐАВРИЛЯК І.	КУРАШ М. ШЕПТИЦЬКИЙ ХОМА С. КІНАХ П.		РОМАНИШИН	КОЦУР М. РОМАНІВ О.	ГОЛЬДЕРБЕРГ І. КОВАЛЬ І. ГУК П.	АНТОНІВ В. МАНДЗІЙ З. ДОРОШ П. ГУМЕННИЙ Я.	МИКУЛИНСЬКИЙ ВІВЧАРОВСЬКИЙ ШУЛЬГАН М.
1972	АНДРУСИШИН ПЕТРО	ҐОЛЯШ В. ШУЛЬГАН М.	КУЗИШИН ПЕТРО	КОЦУР М.	СОЛУК СТЕПАН	КОВАЛЬ І. ҐОЛЯШ В. ЧВИРЕНКО І.	ХОМА СТЕПАН		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	ШИШКА ВАСИЛЕЧКО КУРАШ М.	ГОЛЬДЕРБЕРГ	АНТОНІВ В. ДОРОШ П. КОЦУР М.	
1973	МАНДЗІЙ ЗЕНОН	КАРДАШ І. ГОЛЬДЕРБЕРГ І.	КУЗИШИН П.		СОЛУК СТЕПАН	ҐОЛЯШ В. ЧВИРЕНКО І.	КУРАШ М. ШАФРАНСЬКИЙ МАЛИГОЛОВКА		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	КРУТИГОЛОВА ДІДУСЬ С.	АНДРУСИШИН П. АНТОНІВ В. БЕРЕЗОВСЬКИЙ	АНТОНІВ В. ДОРОШ П. КОЦУР М.	ЛАСЛАВСЬКИЙ ДУБАС П.

УПРАВИ БАТЬКІВСЬКИХ КОМІТЕТІВ У РОКАХ 1974 — 1980

РІК	ГОЛОВА	МІСТО ГОЛОВА	СЕКРЕТАР	КУЛЬТ. ОСВ. РЕФЕРЕНТ	КНИГОВОД	РЕФЕРЕНТ ШКОЛИ	РЕФЕРЕНТ ВЕРХОВИНИ	ГОСПОДАР	КАСІЄР	РЕФЕРЕНТ СУСП.ОПІКИ	КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ	РЕФЕРЕНТ ОРКЕСТРИ	ОРГАНІЗАЦ. РЕФЕРЕНТ
1974	МАНДЗІЙ ЗЕНОН	АНДРУСИШИН ПЕТРО КАРДАШ ІВАН	КОВАЛЬЧИК ІВАН		БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ	КІНАХ М. ГАВРИЛЯК І. ПОПРАВА М. ҐОЛЯШ В. ЧВИРЕНКО І. КОСТЮК В.	КУРАШ М. ШАФРАНСЬКИЙ ПАСІЧНЯК В.		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	ДІДУСЬ С. ОСАКІВСЬКИЙ РОМАНИШИН	ГОЛЬДЕРБЕРГ І. СОЛУК С. СВОБОДА В.	КОЦУР М. ДОРОШ П. ХОМА С.	ПАСЛАВСЬКИЙ ГУМЕННИЙ Я. РЕПЕЦЬКИЙ П.
1975	МАНДЗІЙ ЗЕНОН	ГУМЕННИЙ ЯРОСЛАВ КАРДАШ ІВАН	КОВАЛЬЧИК ІВАН		БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ	КІНАХ М. ГАВРИЛЯК І. ПОПРАВА М. ҐОЛЯШ В.	КУРАШ М. ШАФРАНСЬКИЙ ҐАВУРА П. МИКУЛИНСЬКИЙ КИСІЛЬ М.		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	РОМАНИШИН Г. РОМАН О. ЛУКАСЕВИЧ Я.	ГОЛЬДЕРБЕРГ І. СОЛУК С. СВОБОДА В.	ДОРОШ П. КОЦУР М. ЧВИРЕНКО І. ХОМА С.	АНДРУСИШИН ШИШКА Л. ЗІНКО П.
1976	МАНДЗІЙ ЗЕНОН	СЕНЬКІВ М. МИХАЙЛО КАРДАШ ІВАН	КОВАЛЬЧИК ІВАН		БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ	КІНАХ М. ГАВРИЛЯК І. ПОПРАВА М. ҐОЛЯШ В.	КУРАШ М. ШАФРАНСЬКИЙ КИСІЛЬ М. ХУХРА А.		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	РОМАНИШИН Г. РОМАН О. ЛУКАСЕВИЧ Я.	ГОЛЬДЕРБЕРГ І. СВОБОДА В. ПАСЛАВСЬКИЙ	ДОРОШ П. КОЦУР М. ЧВИРЕНКО І. ХОМА С.	АНДРУСИШИН П. ШИШКА Л. КОТИК О.
1977	КОВАЛЬ ІВАН		КОВАЛЬЧИК ІВАН		БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ		КУРАШ М.		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	РОМАНИШИН Г.	ҐЕЛЬНЕР О.	ДОРОШ П. КОЦУР М. ЧВИРЕНКО І.	АНДРУСИШИН
1978	КОВАЛЬ ІВАН	ПАСТЕРНАК СТЕПАН	АНДРУСИШИН ПЕТРО		БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ		КУРАШ М. ШАФРАНСЬКИЙ КИСІЛЬ М. СЛОБОДЯН П.		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	РОМАНИШИН Г. ЧВИРЕНКО І. МАЛИГОЛОВКА	ҐЕЛЬНЕР О. СЕНЬКІВ М. СВОБОДА В.	ДОРОШ П. КОЦУР М. МАНДЗІЙ З. ПОПРАВА М.	БОРОДАЙЛЮК ҐОЛЯШ В. ХУХРА А.
1979	ПАСТЕРНАК СТЕПАН	КОВАЛЬ ІВАН	АНДРУСИШИН ПЕТРО		БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ	ШКОЛА ПЕРЕСТАЛА ІСНУВАТИ	КУРАШ М. СЛОБОДЯН П.		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	РОМАНИШИН ЧВИРЕНКО І. МАЛИГОЛОВКА	ҐЕЛЬНЕР О. СЕНЬКІВ М. СВОБОДА В.	ДОРОШ П. КОЦУР М. КОВАЛЬ І. ПОПРАВА М.	ВІТКОВСЬКИЙ СВОБОДА В. - ТУРЧМАНОВИЧ ХУХРА А. КОТИК О.
1980	ПАСТЕРНАК СТЕПАН	КОВАЛЬ ІВАН	АНДРУСИШИН ПЕТРО		БЕРЕЗОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ		КУРАШ М. КИСІЛЬ М. СЛОБОДЯН П.		БОРОДАЙЛЮК МИКОЛА	РОМАНИШИН МАЛИГОЛОВКА ВАСИЛЕЧКО ЧВИРЕНКО І.	ҐЕЛЬНЕР О. СЕНЬКІВ М. СВОБОДА В.	КУШНІР П. КОЦУР М. ДОРОШ П. ПОПРАВА М. ГАРАСИМОВИЧ КОВАЛЬ І.	ВІТКОВСЬКИЙ ТУРЧМАНОВИЧ КОТИК О. ГАРАСИМОВИЧ

ШАХОВА ЛАНКА

при Осередку СУМ

Приємною розривкою для багатьох членів нашого Осередку була гра в шахи. Займалися нею в першу чергу батьки, які привозили своїх дітей на сумівські сходини чи до Рідної Школи. Сильніші шахісти брали участь у турнірах, що їх у початкових роках нашого поселення в Монтреалі організувало з великим успіхом Спортове Товариство „Україна". Коли ж ця шахова діяльність занепала і через кілька років не було жодних змагань, за ініціятивою Комітету в складі Володимира Антоніва, Степана Гарасимовича і Петра Грицака створено у 1960 р. при О СУМ в Монтреалі Шахову ланку. З того часу рік-річно переводжувано шахові змаги за першість сумівської оселі „Верховина", а зимою змагання за український чемпіонат Монтреалю. Нагородами у цих змаганнях були переходові чаші, що їх уфундували д-р Павло Таращук та Батьківський Комітет Ю СУМ, а 1961 р. додатково Видавництво святкових карток і календарів Тараса Барана. До першої управи входили: Степан Гарасимович, Омелян Королюс і Микола Бородайлюк. У 1965 р. управу доповнили Микола Теодорович і Остап Гельнер, а членами Контрольної комісії і суддями були: Йосип Юрчишин, Володимир Антонів і Волошин.

Дуже важливою та відповідальною імпрезою був „Симультан у шахах", в якому 40 наших шахістів грало з проф. Степаном Попелем, шаховим майстром і чемпіоном Львова, Парижа та Англії. На ці змагання він прилетів до Монтреалю із міста Фарго в ЗСА. Ця небувала ще у нашому житті зустріч відбулася 9 червня 1962 р. у сумівській домівці на вул. Дулют. Хоч коштувала багато труду і грошових витрат, вона розбурхала шахові сили монтреальських українців, заохотила до чесного шахового змагу та звела нас усіх на шлях зорганізованого шахового життя. „Симультан у шахах" увійшов в історію Шахової ланки при нашому Осередку, як її перша вдала публічна імпреза.

У наступних роках відбувалися ще три симультанні гри з місцевими шаховими майстрами: Леслі Віттом, Леоном Вільямсом і Камілем

Кударі. Цей останній симультан із 22 учасниками організувала Шахова ланка під проводом Остапа і Олеся Гельнерів. З різних причин змагань за мистецтво „Верховини" чи Монтреалю в тому часі не було.

Оглядаючи обі переходові нагороди, бачимо вириті на них прізвища першунів. Чашу за першість „Верховини" здобули: у 1960 р. померлий вже Петро Грицак, у 1961 і 1962 рр. Остап Гельнер, у 1963 р. Йосип Юрчишин, у 1964 р. Евстахій Цап, у 1965 р. Йосип Юрчишин, у 1968 р. Петро Наконечний, у 1970 р. Остап Гельнер, у 1972 р. Степан Гарасимович, а в 1973 р. юнак Олесь Гельнер. Нагороду за українську першість Монтреалю здобули: у 1963 р. Йосип Юрчишин, а в 1972 і 1973 рр. Остап Гельнер.

Управа Шахової ланки не занедбувала і виховної діляпки. Вона по своїй змозі заохочувала і приучувала дітей і молодь ставати в ряди любителів цієї „королівської гри". На щорічних таборах сумівської молоді на „Верховині", почавши вже від 1958 р., відбувалися також шахові гри та змагання, де виростали молоді грачі-шахісти. З браку місця згадую тут тільки про один такий юнацький турнір.

Було це у 1972 р. Заходом Шахової ланки та при допомозі команди табору відбувся у днях 17-20 липня шаховий змаг за таборову першість молодшого юнацтва. У фінальній зустрічі Петро Кузишин переміг у третій партії Михася Шевця і став першуном мол. юнацтва на 1972/73 рік. Третє місце зайняв Михайло Щербанюк а четверте Маркіян Швець.

Під час гри юнацтво виказало змагову дисципліну, дружню поведінку та велике зрозуміння правильної гри. Учасники давали багато запитів про техніку гри, як також цікавилися вістками про світові шахові змагання, які в той час проходили поміж Фішером і Спаским в Ісляндії. Згідно із рішенням Шахової ланки, усі юнаки, які здобули перші чотири місця одержали у місяці вересні призначені для них нагороди.

Закінчуючи історію Шахової ланки, треба з приємністю подати до відома, що цього літа відновлено шаховий турнір на „Верховині". Взяло в ньому участь 11 грачів. Фінальна гра відбудеться поміж Остапом Гельнером і молодим Богданом Чолієм, а переходову чашу одержить переможець на бенкеті у 30-річчя О СУМ.

Степан Гарасимович

БІБЛІОГРАФІЯ ВИДАНЬ ОСЕРЕДКУ СУМ

Від самого початку заснування Осередку Спілки СУМ Української Молоді в Монтреалі виринула конечна потреба повної інформації для української громади про основні цілі й завдання тієї молодіжної організації на території міста Монтреалю і його околиць. Такі інформації про працю Осередку СУМ були подані в різних формах як: ширші сходини громадянства, на яких обговорювалися виховні справи юнацтва, різного роду летючки і звернення з нагоди місяця юного сумісця, як також були видавані виховні матеріяли для виховників, що провадила працю по роях.

Після закуплення оселі „Верховина" та приготування її для виховно-відпочинкових таборів, треба було мати виховні матеріяли для ведення таких таборів. Щоправда ми такі матеріяли діставали від Крайової Управи СУМ, але дещо треба було додаткового підготувати в Монтреалі. Для опрацювання таких матеріялів при Булаві Юнацтва була створена Виховна Рада. Із усіх тих видань, що їх опрацювала Виховна Рада, не залишилося нічого тому, що вони були видані по одному примірникові, які після таборування залишалися у таборовій канцелярії для вжитку в наступному році, або попадали до приватної бібліотеки.

У час таборування на оселі „Верховина" кожнорічна таборова команда випускала стінну газетку. Перша газетка, що появилася в 1958 р., мала назву „Трембіта". З цієї газетки мабуть не залишилося

ані одного примірника, бо багато цінних архівних матеріялів згоріло разом із будинками на оселі 24 червня 1968 р. Я не можу знайти в якому році й чому змінено назву стінної газетки „Трембіта" на „Таборові Вісті".

Завдяки другові Антонові Доманчукові, який запровадив архів

сумівського майна, залишилося декілька примірників стінної газетки „Таборові Вісті" та багато інших матеріялів Монтреальського Осередку.

Подаю у хронологічному порядку випуски таборової газети і других видань, що появлялися на „Верховині":

1. **Таборові Вісті** — „Верховина": липень-серпень 1974. 20 випусків.
2. **Світовий зліт Спілки Української Молоді** — Монтреаль — „Верховина", 18-26 липня 1976 р. Цю однодівку видав Діловий Комітет Світового злету СУМ в Торонті з нагоди XXI Олімпіяди, яка відбулася в Монтреалі, тираж 3.000 прим.
3. **Світовий зліт 76** — „Верховина", Канада, 5 випусків. Цю газетку видавала таборова команда Світового злету СУМ з нагоди XXI Олімпіяди, що відбулася в Монтреалі 1976 р.
4. **Таборові Вісті** — „Верховина": липень 1978. 20 випусків.
5. **Таборовий Щоденник** — Оселя СУМ „Верховина": липень 1979. 20 випусків.
6. **Таборові Вісті** — „Верховина": липень 1980. 23 випуски.

Булава Юнацтва СУМ видавала свій журнал, який не появлявся регулярно, а лише в міру можливостей та залежно від редакційного складу та диспонованого часу. Його редакторами були студенти університетів, які не завжди мали змогу займатися видавничими справами. Журнал був „органом Булави в Монтреалі". З уваги на його неперіодичність подаємо місяці, роки й числа його появи.

1. **Юнацьким Шляхом** ч. 1. — Монтреаль: травень-червень 1969. З наступним числом заголовок змінився на :
2. **Юнацький Шлях** ч. 2. — лютий-березень-квітень 1970.
3. **Юнацький Шлях** ч. 3. — Монтреаль: червень-липень-серпень 1970.
4. **Юнацький Шлях** ч. 4. — Монтреаль: вересень-жовтень-листопад 1970.
5. **Юнацький Шлях** ч. 5. — Монтреаль: січень-лютий 1971.
6. **Юнацький Шлях** ч. 6. — Монтреаль: березень-квітень 1971.
7. **Юнацький Шлях** ч. 7. — Монтераль: січень-лютий-березень 1972.
8. **Юнацький Шлях** ч. 8. — Монтреаль: квітень-травень-червень 1972.
9. **Юнацький Шлях** ч. 9. — Монтреаль: осінь 1972.
10. **Юнацький Шлях** ч. 10. — Монтреаль: зима 1973.

Редакторами „Юнацького Шляху" були Ігор Осаківський (сьогодні професійний журналіст), Зенон Андрусишин та Зенон Доманчук.

Кожне число було багато ілюстроване, з оголошеннями україньс-

ких фірм, величиною 20-25 не нумерованих сторінок, циклостилевого друку.

Весною 1976 р. група молодших ентузіястів відновила журнал під новою назвою та з новою нумерацією:

1. **Стежі Молоді**: сумівська юнацька газетка ч. 1. — Монтреаль: весна 1976.
2. **Стежі Молоді** ч. 2. — Монтреаль: літо 1976.
3. **Стежі Молоді** ч. 3. — Монтреаль: осінь-зима 1976.
4. **Стежі Молоді** ч. 4. — Монтреаль: зима 1978.
5. **Стежі Молоді** ч. 5. — Монтреаль: літо 1978.

Редакторами трьох перших чисел були: Петро Гуменний та Леся Березовська, а двох останніх: Євген Чолій та Орест Гуменний. Число сторінок 25, тираж 300 прим.

У цьому журналі знаходимо статті на виховні та сумівські теми, спомини про різних діячів нашої історії, вірші присвячені нашим героям, куток сатири й гумору та дрібні платні оголошення. Вартість журналу в тому, що студенти в різний спосіб стараються причинитися для розвитку нашого Осередку. Громадянство радо його купує та підтримує.

Крім цих видань, слід ще згадати про сумівські видання Осередку, які появлялися з різних нагод та більшим тиражем, а саме:

1. Календарець СУМ — Монтреаль, 1963, 48 ст. Видано заходом Батьківського Комітету Ю. СУМ. Тираж 500 прим.

2. XV-річчя Осередку Спілки Української Молоді 1950-1965, 22 ст. Видано старанням Ювілейного Комітету СУМ. Тираж 1 000 прим.

3. Пропам'ятна однодневка „Трембіта": посвячення інструментів духової оркестри „Трембіта". Монтреаль, 1970. 24 ст. Видала Референтура оркестри. Тираж 1 000 прим.

4. Ювілейна зустріч: Рідна Школа 1954—1974, Курси Українознавства 1964-1974. Видання Референтури Рідної Школи за ред. М. Кінаха. Тираж 1 000 прим.

5. Дім Молоді Організацій Українського Визвольного Фронту: відкриття і посвячення 8 червня 1975 р. 64 ст. Видав Комітет посвячення Дому тиражем 1 000 прим.

Я подав усі знані мені видання, що вийшли силами нашого Осередку. Кожне видання має для нас місцеву історичну вартість. До кожного видання ми старалися підшукати якнайбільше дописувачів з-посеред нашого членства. Думаю, що видані матеріяли послужать молодшому поколінню для випуску ювілейної книги у 50-річчя нашого Осередку Спілки Української Молоді.

Методій Кінах

Не забудьте пом'янути...

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

На протязі 30 років 31 членів СУМ і Батьківського Комітету залишили наші ряди і перенеслися у вічність. Померлих членкинь Жіночої Ланки містимо окремо. Їхні праця і труди причинилися до розвитку нашого Осередку. Хай пам'ять про них зберігається між нами завжди.

ЧЛЕНИ СУМ

о. Микола МАРКІВ, капелян
Богдан БІЛАШЕВСЬКИЙ
Василь БУГАЙ
Іван БУЦЯК
Ярослав ГАТАЙЛО
Осип ГОРОБЙОВСЬКИЙ
Давид ГРИНЯК
Володимир ҐОЛЯШ
Любомир ДМИТРІВ
Теодор ЗЕЛІНКА
Оля КОЗАР
Володимир КОМАРЯНСЬКИЙ
Богдан КУШНІР
Любомир ЛАЗОР
Микола МАҐОЛІШИН
Василь МЕЛЬНИЧЕНКО
Дмитро ПОПОВИЧ
Петро СЕМЕНЮК
Степан СМЕТРУК
Теодор СУНАК
Мирон ФАРМУС
Осип ЧАБАН
Володимир ШУЛЬГАН

ЧЛЕНИ БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ

Іван ВОРКЕВИЧ
Іван ГАВРИЛЯК
Григорій ГОЛЬДЕНБЕРГ
Григорій ДАНИЛКІВ
Іван КОВАЛЬЧУК
Дмитро КОЗАК
Ілія РІЖОК
Осип ФЕДЧИШИН
Іван ХОДАНЬ
Степан ХОМА

ASSOCIATION DE LA JEUNESSE UKRAINIENNE SUM DU QUEBEC, INC.

L'année 1980 marque le 30e anniversaire de l'Association de la Jeunesse Ukrainienne (sigles ukrainiens: SUM), qui fut fondé en 1950 à Montréal. L'association se proposa de regrouper des jeunes de tous les milieux autour d'un dénominateur commun qui est la *culture ukrainienne*. Un programme englobant diverses activités fut mis au point. L'accent est mis sur activités folkloriques (danses, chants), mais aussi la formation culturelle et nationale (journées d'étude, cercles littéraires, artistiques, cinématographiques).

L'association comprend trois catégories de membres:

— les juniors (de 6 à 18 ans)
— les membres effectifs (de 19 à 35 ans)
— les seniors (plus de 35 ans)

Dans ces 30 ans l'association a atteint des résultats très remarquables: des centaines de spectacles de tous les genres ici à Montréal et dans d'autres villes, des camps d'été, des voyages de groupes au Canada, aux Etats-Unis et en Europe, des journées d'étude, des concours, des soirées récréatives, etc).

L'association possède une chorale composée d'une centaine de jeunes gens, une fanfare, deux groupes de danse, des cercles de tous les genres.

Le présent livre-souvenir, publié à l'occasion du 30e anniversaire, met en relief les principales activités de notre association qui dans leur ensemble constituent ce qu'on pourrait appeler le milieu culturel ukrainien dans lequel nos jeunes devraient découvrir les racines de leur origine.

UKRAINIAN YOUTH ASSOCIATION SUM OF QUEBEC, INC.

The year 1980 marks the 30th anniversary of the *Ukrainian Youth Association,* which was founded in 1950 in Montreal. The objective of this association was to unite youth of different backgrounds under a common denominator – their Ukrainian culture.

In view of this, a program including diverse activities was set up. Emphasis was placed on folkloric activities such as singing and dancing, as well as cultural and national formation through the use of study groups, literature circles, artistic and cinematographic clubs, and the like.

The association includes three categories of members:

— The juniors (from 6-18 years)
— The active members (from 19-35 years)
— The seniors (35 years and over)

The past thirty years have left behind a record of remarkable accomplishments. Among these, are a countless number of shows (both local and out-of-town), summer camps, and group tours across Canada, the U.S.A. and Europe. The Association has a choir composed of close to one hundred young people, a brass band, two dance groups, and a variety of clubs.

This souvenir booklet aims to highlight those activities which, taken as a whole, make up the Ukrainian cultural milieu which is our heritage and to which our youth turns in search of its unique and far-reaching roots.

Сумівче, сонце над тобою!
Ти молодий, ти ранку син,
Ти лицар завтрішнього бою,
Що героїчний збудить чин!

З нагоди 30-річчя Осередку Спілки Української Молоді щиро і дружньо вітаємо основноположників і членів Осередку, Батьківського Комітету і Булаву Юнацтва та бажаємо якнайкращих успіхів у праці для Бога і України.

ЖІНОЧА ЛАНКА

ім. Людмили Старицької-Черняхівської

при Осередку СУМ

З нагоди 30-річчя Осередку Спілки Української Молоді ім. ген. Грицая-Перебийноса в Монтреалі

Щирі вітання та побажання

складає

PHOTO IRENE

власники панство **Вахнянин**

З нагоди 30-річчя Осередку СУМ у Монтреалі управа й членство Української Народньої Каси складають щиросердечні ґратуляції за виховну працю української молоді.

Ярема САВКА — голова

Ярослав ЧОЛІЙ — секретар

LE PRESIDENT ET CHACUN DES MEMBRES

DE NOTRE PERSONNEL VOUS OFFRENT

LEURS FELICITATIONS LES PLUS EMPRESSEES,

A L'OCCASION DU

30-EME ANNIVERSAIRE DE L'ETABLISSEMENT

DE VOTRE ASSOCIATION A MONTREAL.

ALFRED DALLAIRE, INC.

Duvernay, Laval. Que.

Tel. 663-9900.

2159 East, Boul. St.-Martin

З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ

у Монтреалі

ЩИРИЙ ТА ДРУЖНІЙ ПРИВІТ

пересилають

Володимир і Віра БЛИЩАКИ
з синами РОМАНОМ І ПЕТРОМ

та

Іван і Ольга БЛИЩАКИ
з доньками НАТАЛКОЮ і ГАЛИНОЮ

фахівці контрактори вкладання карпетів
хатніх і публічних

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, Інк.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

P. O. Box 76 ▪ 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

Telephones: (201) 451-2200, N.Y. Line (212) 227-5250-1

Найстарша і найбільша українська забезпеченева
Організація у вільному світі

ВІТАЄ МОЛОДЕЧУ ОРГАНІЗАЦІЮ СУМ

з нагоди

З 0 - Р І Ч Н О Г О Ю В І Л Е Ю

та бажає дальших успіхів у виховній праці нашої молоді.

Український Народній Союз дає стипендії університетській українській молоді, веде Курси Українознавства, дитячий табір на „Союзівці", влаштовує спортові змагання і видає журнал „Веселка".

Запрошуємо Вас стати членами Українського Народнього Союзу і включитися активно в ряди УНСоюзу, щоб разом з його 87.000 членством користати з дешевого життєвого забезпечення і працювати для своєї української спільноти.

Зацікавлених просимо звертатися телефонічно до понижчих осіб:

Відділи	434	А. Дольницька	Тел. 722-1992
	448	О. Плешкевич	365-2623
	465	Т. Мороз	637-4011
	471	П. Дубас	722-2293
	473	В. Баніт	324-1405
	474	Д. Манило	679-8806
	475	Е. Орищук	728-7598
	492	В. Боцюрків, Оттава	733-1555

За Управу Окружного Комітету Відділів УНСоюзу:

ТЕКЛЯ МОРОЗ, Голова і Гол. Радна

ОСИП ДЯЧИШИН, Секретар

MAPLE LEAF SHOE

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

пересилають

Власники:

РОДИНА ШНУРІВСЬКИХ

375 LEBEAU

Montreal, Quebec

З нагоди

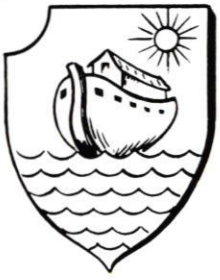
30-РІЧЧЯ

ОСЕРЕДКУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
ІМ. ГЕН. ГРИЦАЯ-ПЕРЕБИЙНОСА
В МОНТРЕАЛІ

щирий привіт та побажання найкращих успіхів у дальшій праці

від

3656 ST. LAWRENCE BLVD.
Montreal, Que. H2X 2V4
Tel. 842-3496

АРКА
УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
UKRAINIAN BOOKSTORE
ARKA
LIBRAIRIE UKRAINIENNE

ВЛАСНИЦЯ: ЕМІЛІЯ МЕЛЬНИЧЕНКО

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди 30-річчя Осередку СУМ у Монтреалі

пересилають

М. і О. КОСАРЕВИЧІ **В. і П. ДУБАСИ**

Українська Католицька Парафія

УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ Роземонт-Монтреаль

засилає щирий привіт з нагоди 30-тої річниці існування Спілки Української Молоді в Монтералі

о. митрат Іван Гаврилюк,
духовний провідник

Стефанія Ракуш
голова Сестрицтва Апостольства Молитви

Василь Гладкий
голова Церковного Комітету

Галина Кріса
голова Ліги Українських Католицьких Жінок

Іван Кріса
голова Українського Католицького Юнацтва

Управа Відділів Ліги Визволення України і Об'єднання Жінок Ліги Визволення України в Монтреалі

пересилають свої дружні й найкращі побажання та ґратуляції за проведену працю над вихованням і збереженням української молоді на протязі 30 років.

Бажаємо Вам, щоб у дальшій праці споконвічний Дух Рідної Матері України, віра в Його невмирущість були тією силою, яка лучитиме Ваших членів у звена борців за свободу і розвиток культури нашого народу та за право бути господарем на своїй землі. Хай Всевишній додає Вам сил і витривалости до дальших змагань.

За Управи:

Л В У:
Ярослав Чолій, голова
Володимир Білик, секретар

О Ж Л В У:
Євстахія Андрухів, голова
Стефанія Меренюк, секретар

Хвальній Управі та членству

Спілки Української Молоді в Монтреалі

з нагоди 30-річного ювілею

найкращі побажання та привіт

складає

Ігор ПРИШЛЯК, нотар

EDIFICE FIDES

235 Dorchester E. Suite 301

Montreal

НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПОБАЖАННЯ

У 30-РІЧЧЯ ДІЯЛЬНОСТИ

засилають

Управа і парафіяни Собору св. Софії

Союз Українок Канади, відділ ім. Доньки Українки

Товариство Українців Самостійників

Союз Української Молоді Канади ім. гет. П. Полуботка.

Від Управи і членства Українського Відділу

КОРОЛІВСЬКОГО КАНАДСЬКОГО ЛЕҐІОНУ

ім. гетьм. Івана Мазепи ч. 183
і нашої Жіночої Секції

Вітаємо сердечно провід і членство Спілки Української Молоді в Монтреалі з нагоди 30-річчя діяльности в провінції Квебеку та бажаємо ще більше успіху у Вашій дальшій праці для добра українського народу та поневоленої Батьківщини України, а заразом і для добра прибраної Батьківщини Канади.

Микола Нагорняк
голова

Василь Мельник
секретар

ОКУММ

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА ПОБАЖАННЯ
НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У ДАЛЬШІЙ ПРАЦІ
ДЛЯ ДОБРА НАШОГО НАРОДУ

складають

Об'єднання Католицьких Українських Молодих Мужчин

та

Фундація отця Жана Інк.

В. Шокало — голова ОКУММ

Суддя Василь Данчишин — голова Фундації

З НАГОДИ ЮВІЛЕЇВ СУМ:

30-річчя Осередку,

25-річчя Батьківського Комітету та

20-річчя Жіночої Ланки

найкращі побажання у виховній праці
для добра української молоді

пересилає

ПАРАФІЯ СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО В ЛЯШІН

о. Василь БРИНЯВСЬКИЙ, парох — **Михайло ЧЕРЕШНЕВСЬКИЙ,** голова Парафіяльного Комітету

З нагоди 30-річчя Осередку СУМ,

25-річчя Батьківського Комітету та

20-річчя Жіночої Ланки

вітаємо

все членство та бажаємо гарних успіхів на майбутнє

L & M FUEL CO., LTD

6490 – 13 Avenue, Rosemont
Montreal, Que. H1X 2Y7
Tel. 376-5621

За дирекцію:

І. Шнурівський — **Б. Лісовський**

Українська Католицька Парафія св. Івана Хрестителя
Парк Екстеншен

СКЛАДАЄ НАЛЕЖНЕ ПРИЗНАННЯ

за 30-літню працю і великі осяги СУМ
Бажаємо сповнення Ваших мрій і плянів на майбутнє,
за що молимо Всевишнього

о. Василь БРИНЯВСЬКИЙ,
парох

М. ТЕЛЕНЬКО
голова Комітету

І. КОШТУБАЙДА
скарбник

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ПЕРЕСИЛАЄ

GARAGE CENTRE SHELL DE L'EST

General Mechanic Specialties, Tune-up & Brakes, Towing

Open 6 a.m. to 12 p.m.
5915 Hochelage, Montreal, tel. 254-2121
Prop. **Steve SEMIENCHUK**

НАЙЩИРІШИЙ ПРИВІТ ТА ПОБАЖАННЯ

пересилає

Dr George J. HARASYMOWYCZ

дентист

спеціяліст від корон, містків і протез
3550 Cotes des Neiges, Suite 320 tel. 937-9101

СЕРДЕЧНО І ДРУЖНЬО ВІТАЄМО

все членство сумівської родини

з

30-літтям Осередку СУМ та 20-літтям Жіночої Ланки
та ґратулюємо за корисну працю і бажаємо якнайкращих успіхів у майбутньому

Марія і Методій КІНАХИ

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди ювілею Осередку СУМ. Вітаємо все членство, а особливо молодь і дружинників

Оркестра **„КАШТАНИ"**

ПРИВІТ ВІД

A.B.C. Parcel Service

3891 St. Lawrence Blvd. Tel. (514) 844-9098
MONTREAL

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ ТА ҐРАТУЛЯЦІЇ

за довголітню працю над вихованням української молоді
з нагоди 30-літнього ювілею СУМ

складають

NICK'S GROCERY STORE

4100 Jean Rivard Tel. 721-8239
MONTREAL

Власники **ФЕДІР І МИКОЛА БОРОДАЙЛЮКИ** з родинами

З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ СУМ у МОНТРЕАЛІ
щирий привіт і побажання

засилає

Парафія св. Михаїла
душпастир о. д-р Ігор Мончак

ЩИРИЙ ПРИВІТ ПЕРЕСИЛАЄ

МИКОЛА ЛЕПЕЦЬКИЙ

PRINCE ARTHUR BARBER SHOP

ЩИРИЙ ПРИВІТ З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ПРАЦІ СУМ

для усім нам дорогої молоді

ЩАСТИ ВАМ, БОЖЕ, НА МНОГІ ЛІТА!

Братство кол. вояків
1-шої Дивізії УНА
Станиця Монтреаль

З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ДІЯЛЬНОСТИ ОСЕРЕДКУ СУМ

дружній привіт, щирі признання й найкращі побажання
витривалости й успіхів у дальшій праці для
виховання нашої молоді на славу Бога й України

пересилають

Провід і членство С.Т. „Україна"
в Монтреалі

д-р С. Томюк
голова

Р. Дейнека
секретар

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ

для Осередку СУМ

складає

ПАРАФІЯ СВ. ДУХА
душпастир о. Сергій Ґар

ЩИРИЙ ПРИВІТ ПЕРЕСИЛАЮТЬ

Товариство Українських Канадських Професіоналістів

і Підприємців у Монтреалі

та

Фундація Культурного Розвитку Українських Канадців

ВІТАЄМО СПІЛКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

в Монтреалі

з 30-річчям діяльности і бажаємо дальших успіхів
у праці для добра української молоді

Укаріньске Національне Об'єднання
в Монтреалі

У 30-ТУ РІЧНИЦЮ ОСЕРЕДКУ СУМ

висловлюємо гарячі вітання та признання
за Вашу працю на полі виховання української молоді

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПОМОЧІ
В МОНТРЕАЛІ

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди 30-літнього ювілею Осередку СУМ

пересилає

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРАФІЯ
СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА

разом

З ПАРАФІЯЛЬНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ
2388 Iberville, Montreal, Qye. H2K 3C6

З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
в Монтреалі
найкращі побажання та успіхів у дальшій праці

бажає

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ

в Монтреалі

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА ПОБАЖАННЯ УСПІХІВ

пересилають

Ф. КУКЛЕВСЬКИЙ **Г. БОЛЮБАШ**

власники

NOTRE DAME PUBLIC MEAT MARKET, REG'D
1740 Notre-Dame West
Montreal, Tel. 933-4293

З НАГОДИ РАДІСНИХ ЮВІЛЕЇВ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ У МОНТРЕАЛІ
ТА ЇЇ СКЛАДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

висилаємо наші ґратуляції усьому членству та бажаємо гарних успіхів на майбутнє у виховній праці нашої молоді. Хай Ваше виховання приспішить світлий день волі українського народу

ТОВАРИСТВО КОЛ. ВОЯКІВ УПА
Станиця у Монтреалі

У СВІТЛИЙ ДЕНЬ СВЯТКУВАННЯ 30-РІЧЧЯ
ОСЕРЕДКУ СУМ У МОНТРЕАЛІ

складаємо

щиросердечні ґратуляції за Ваші великі організаційні осяги для нашої громади та висловлюємо признання Шановному Проводові і всім Членам СУМ, як теж складаємо побажання якнайкращих успіхів у дальшій праці для добра нашого народу. Щасти Вам, Боже!

Управа Товариства „ПРОСВІТА"
ім. Т. Шевченка, Вердон

М. Бурий — голова **П. Лихач** — секретар

Управа Жіночого Товариства
ім. Лесі Українки

М. Шустер — голова **О. Баб'як** — секретар

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА ПОБАЖАННЯ
з нагоди 30-річчя Осередку СУМ у Монтреалі

засилає

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
Північної Америки
Відділ у Монтреалі

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА ҐРАТУЛЯЦІЇ

пересилає

M. LOGUSH Inc.
Chartered Insurance Brokers
P.O. Box 356 Station Mt. Royal, Que.
Tel. 738-1486

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди 30-річчя Осередку СУМ

складають

Пилип і Наталія ГУКИ з родиною

власники

MARCHE LECOURS

250 Pine Avenue East Tel. 845-1295

Montreal, Que.

З НАГОДИ 30-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ

щиро вітаємо все членство СУМ
та всю танцюючу молодь

Оркестра „ВЕСЕЛКА"

ПЕРЕСИЛАЄМО ЩИРИЙ ПРИВІТ

для всіх членів СУМ та всіх наших друзів з Монтреалю

Зенон і Меріен АНДРУСИШИН

Брендон, Манітоба

ЩИРО ВІТАЄМО

всіх членів СУМ,
Батьківського Комітету
та Жіночої Ланки
з нагоди їхніх ювілеїв

Петро і Катерина АНДРУСИШИН

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ ПЕРЕСИЛАЄ

M. LOGUSH INC.

ASSURANCES GENERALES
GENERAL INSURANCE

Всі роди обезпечення

P.O. BOX 356, STATION MOUNT ROYAL
MONTREAL, QUE. H3P 3C6

TELEPHONE: 738-1486

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ СУМ У МОНТРЕАЛІ

пересилає

UKRAINIAN ADAPTATIONS
2306 A Rosemount Blvd. Montreal Tel. 272-8050
Власники: Володимир і Славка Лелюх
Дарунки на всі нагоди. Ми є декораторами порцеляни і кераміки. Декоруємо на замовлення

CONGRATULATIONS AND BEST WISHES
ON YOUR 30th ANNIVERSARY

ANDRE RIOPEL
Fruits et Legumes
7750 rue Principale
Chersey, P.Q.
Tel: (514) 882-2953

VARITES CHERTSEY
Articles de Sports
Gloria & Andre RIOPEL
Tel: (514) 882-2953

FELICATION A L'OCCASION DU 30-eme ANNIVERSAIRE
RENOVATION MICHEL TREMBLAY, Inc.
MATERIAUX DE CONSTRUCTION
7000 Route 125, CHERTSEY
Tel. 882-2727

ЩИРО ВІТАЮТЬ

з приводу

30-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ
ІСНУВАННЯ і ПРАЦІ
ОСЕРЕДКУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

ЕВСТАХІЙ і СОФІЯ ЦАП
З РОДИНОЮ

МАРІЙКА і ВАСИЛЬ ҐРЕСЬКО
З РОДИНОЮ

ДОМЕТЕЙ і МАРІЯ ГРИЦАЙКІВ

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ПЕРЕСИЛАЄ
WILTON ALUMINUM PRODUCTS Ltd.
11004 Masse St., Montreal North, H1G 4G3
Prop. **W. HLADKY** Tel. 325-1555

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди

30-РІЧЧЯ СУМ У МОНТРЕАЛІ

складають

ІГОР і ГАЛИНА БЛИЩАКИ

ЩИРИЙ ПРИВІТ І ҐРАТУЛЯЦІЇ

пересилають

Богдан і Орися ВАСИЛЕЧКО

Вітаємо усіх сумівців Монтреальського осередку
та бажаємо успіхів

Орест і Марія СВОБОДА
МІСІСАҐУА

СКЛАДАЄМО СЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ І ВІТАННЯ

Мирон і Стефанія КОЦУРИ

ВІТАЄМО ВСІХ ЧЛЕНІВ СУМ

і бажаємо дальших успіхів

Степан і Стелла СОЛУКИ

З великими ювілеями вітаємо усю сумівську родину
та складаємо найкращі ґратуляції

Юрко і Оксана ШТИКИ

Шлемо дружні привітання для наших приятелів-сумівців
та поздровляємо з ювілеєм

Ігор і Ірина ОСАКІВСЬКІ
Торонто

З нагоди 30-річчя Осередку СУМ у Монтералі

найщиріші побажання засилають

Ярослав і Ірина ЛУКАСЕВИЧІ

та сини **БОГДАН І МИРОСЛАВ** з дружиною **МИРОСЛАВОЮ**

З ЮВІЛЕЙНИМИ СВЯТКУВАННЯМИ ОСЕРЕДКУ СУМ

щиро вітаємо все членство СУМ
та бажаємо гарних успіхів у праці

Орест і Леся МИТКИ

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ з нагоди 30-річчя СУМ у Монтреалі
складають

Зенон і Надя ІЛЬЧИНИ
з родиною

НАЙЩИРІШИЙ ПРИВІТ І ПОБАЖАННЯ
з нагоди 30-річчя СУМ у Монтреалі
пересилає

Анна ШТУРИН

Дружній привіт для всіх сумівців,
приятелів і знайомих у Монтералі
пересилають

Петро і Анна КУШНІРИ
Ванкувер

ДРУЖНІ ВІТАННЯ, ҐРАТУЛЯЦІЇ
за успіхи та побажання на майбутнє
пересилають

Ярослав і Марійка ЧОЛІЇ з родиною

ЩИРО ВІТАЄМО
все членство СУМ, Жіночої Ланки та
Батьківського Комітету

Павло і Матильда ДЕМ'ЯНИК

НАЙКРАЩІ ПРИВІТАННЯ І ПОБАЖАННЯ
пересилають

Олекса і Єва СИДОРИ

ЩИРИЙ ПРИВІТ, ҐРАТУЛЯЦІЇ І ПОБАЖАННЯ
пересилає

Павло ДОРОШ з родиною

НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ ТА ЩИРИЙ ПРИВІТ
пересилає

Михайло КУКА з родиною

ДРУЖНІ ВІТАННЯ ТА ҐРАТУЛЯЦІЇ
для всіх членів і членкинь СУМ
пересилають
Євген і Галя ГОЛОВКО з родиною

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
пересилає
Ілько ҐЕРЕЛЮК

ЩИРИЙ ПРИВІТ ДЛЯ ВСІХ СУМІВЦІВ
пересилають
Петро і Анна СУРЖИЦЯ

ДРУЖНІЙ ПРИВІТ ТА НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
ДЛЯ СУМ
пересилають
Андрій і Ляриса ГАРАСИМОВИ з родиною

УСІХ ДРУЗІВ СУМІВЦІВ, ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ
щиро вітає
Григорій ОЩИПКО

З НАГОДИ 30-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ СУМ
щирі побажання передає
Богдан ГОЛОВАЦЬКИЙ з родиною

З НАГОДИ 30-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В МОНТРЕАЛІ
найщиріші побажання членам та проводові
засилають
ДРУЗІ З КАЛІФОРНІЇ

ЩИРИЙ ПРИВІТ
з нагоди 30-річчя Осередку СУМ
ім. ген. Грицая-Перебийноса в Монтреалі
передають
Петро і Марія КУШНІРІ з родиною

НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
для Осередку СУМ в Монтреалі
у 30-ліття існування
засилають
Степан, Жанет, Михайло, Зенон і Соня
ПАСТЕРНАКИ

Щирі побажання і привіт для всіх сумівців
засилають
Федір і Марія ШАФРАНСЬКІ з родиною

ПРИВІТ ТА ПОБАЖАННЯ БАГАТЬОХ УСПІХІВ
засилають
Остап і Катерина ҐЕЛЬНЕР з родиною

УСІМ СУМІВЦЯМ ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА ВІТАННЯ
передають
Марія і Іван ШАФРАНСЬКІ з родиною

ЩИРІ ВІТАННЯ І ҐРАТУЛЯЦІЇ ДЛЯ СУМ
передають
Михайло і Стефанія БІЛИКИ

Вітаємо все членство СУМ,
всіх приятелів і знайомих
Мирон і Христя ФІҐОЛЬ

З 30-літнім ЮВІЛЕЄМ
щиро вітаємо всіх сумівців
Федір і Надія БЕЗПАЛЬОК з родиною

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА ПОБАЖАННЯ
успіхів для сумівської сім'ї
засилають
Григорій й Оля ШВЕЦЬ з родиною

ВІТАЄМО УСІХ ЧЛЕНІВ СУМ,
БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ І ЖІНОЧОЇ ЛАНКИ
та бажаємо дальших успіхів
Микола і Євстахія АНДРУХІВ з родиною

Ukrainian Time	Temps Ukrainien 5765 Maricourt St. Leonard Montreal, H1P 1L4	Український Час
Producer	I. Opariek	Tel. 322-8849
Assistants	N.&O. Diduch	

Екзекутива Монтреальського відділу
КОМІТЕТУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ
щиро вітає Спілку Української Молоді з 30-річним ювілеєм
і бажає обильних ласк Божих для дальшої праці
в користь нашого народу.

Ярослав Кульба — голова
Т. Димитришин — секретар

Щ И Р І П Р И В І Т А Н Н Я
з нагоди
Ю В І Л Е Ю О С Е Р Е Д К У С У М
пересилають
СТЕПАН і МАРІЯ РЕБІЗАНТ
З РОДИНОЮ

K O C I S K O - S E N E C A L
& Associates Ltd. — Associes Ltee.
Courtiers d'Assurance — Insurance Brokers
Assurances Generales — Vie — Invalidite et Fonds de Pension
9750 Lajeunesse, suite 102
Montreal, Quebec H3L 2C6
Joseph Kocisko, C.I.B., C. d'A.A.
382-7854

З нагоди

30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ У МОНТРЕАЛІ

щиросердечні побажання і ґратуляції за виховну працю

пересилає

ЯРОСЛАВ ПРИШЛЯК

власник

P E R F E C T I O N

Chaussures — Shoes
3636 St. Lawrence Blvd., Montreal, Tel. 844-5457

ЩИРИЙ ПРИВІТ ПЕРЕСИЛАЄ

З нагоди

30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ У МОНТРЕАЛІ

TÉL. 729-8110

FLEURISTE

"Je T'Aime"

FLEURS POUR TOUTES OCCASIONS
FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
PROP. T. KUSHNIR

5175 EST, BÉLANGER **MONTRÉAL, QUÉ.**

З нагоди

30-РІЧЧЯ ОСЕРЕДКУ СУМ,

25-РІЧЧЯ БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ

та

20-РІЧЧЯ ЖІНОЧОЇ ЛАНКИ

ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА ПОБАЖАННЯ

пересилають

Петро Климчук з родиною
Микола Безпальок
Ярослав Гуменний з родиною
Павло і Наталка Кузишини з родиною
Антін Доманчук з родиною
Іван Коваль з родиною
Петро Слободян з родиною
Розалія і Володимир Пехи
Теодор і Марія Біленькі
Василь Березовський з родиною
Осип Судомляк
Василь Щербанюк з родиною
Іван Турчманович
Михайло і Віра Кушніри
Петро Некига
Роман і Даня Коцури
Стефанія Блищак
Ерика і Роман Сенькові
Ґеня і Михайло Мисаки
Михайло Сеньків з родиною
Клявдія і Іван Чверинки з родиною
Люба Левицька
Микола і Олеся Чобичі
Іван Кардаш з родиною
Степан Гарасимович з родиною
Данило Ковальчук з дружиною
Валентина і Лев Кураші
Василь Горбатюк з дружиною
Степан Дідусь з родиною
Богдан і Віра Павловські
Степан Шило з родиною
Антін Білинський з родиною

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ!

УКРАЇНСЬКА ВЗАЄМНА ПОМІЧ В МОНРЕАЛІ

Entraide Ukrainienne de Montréal Inc.

Ukrainian Mutual Aid of Montreal Inc

3150 Rosemount Blvd. TEL. 729-9540, Apt. 4-

Урядові години; Понеділок-10-2, Середа-10-2, Пятниця-12-4.

ВІТАЄМО З 30-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ!

BOUTIQUE YEVSHAN

Gifts for all occasions

● книжки ● подарунки ● хустини ● нитки
● різьба ● золото ● газети ● ОКО

3207 Beaubien St. E.

CHARGEX

Tel.: 725-6954

master charge

З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ О СУМ

НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ

пересилають

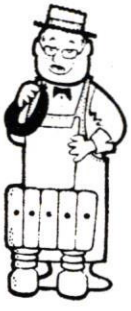
(514) 721-9625
Юрко

(514) 843-6129
Василь

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ і ВІТАННЯ

пересилає

BUS. 932.4545

BUFFET

European Sausage

CATERING

Walter B. Lylynsky

GENERAL MANAGER, CATERING DIVISION

1746 RICHARDSON STREET MONTREAL, QUE. K3K 1G5

В І Т А Є М О
ОСЕРЕДОК СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
В МОНТРЕАЛІ

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПОМІЧ

БРАТСЬКО-ДОПОМОГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

МАЄ 15 РОДІВ МОДЕРНИХ РІЗНОРІДНИХ КЛЯС
ЖИТТЄВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

- забезпечення на ціле життя
- забезпечення до 65 років життя
- забезпечення на 20 років
- вивінуване забезпечення після 15 і 20 років платности і в 65-му році життя
- спеціяльне ощадностеве забезпечення оплачуване впродовж 20 років
- стипендійна грамота для дітей і молоді оплачувана до 18 років життя
- фамілійне забезпечення
- „екцидентове" забезпечення
- термінове забезпечення
- забезпечення платника грамот малолітніх
- подвійне забезпечення тощо.

ПОМІРКОВАНІ РАТИ ЧЛЕНСЬКИХ ВКЛАДОК
І ВИСОКИЙ ЗВОРОТ ДИВІДЕНДИ

Відділи УНП в Монтреалі:

ОКРУЖНА РАДА УНП: Я. ПРИШЛЯК — ГОЛОВА. СЕКРЕТАРІ:
А. ДОМАНЧУК — Відділ ч. 166 Г. ШВЕЦЬ — Відділ ч. 180
П. ГУПАЛІВСЬКИЙ — Відділ ч. 181

HEAD OFFICE:
527 Second Avenue
Pittsburg, Pa., USA 15230
Telephone 261-2807

CANADIAN OFFICE:
140 Bathurst Street
Toronto, Ont. M5V 2R3
Telephone 869-0687

ВИДАВНИЦТВО

ГОМІН УКРАЇНИ

ВІТАЄ УПРАВУ і ЧЛЕНСТВО

ОСЕРЕДКУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

В МОНТРЕАЛІ

з нагоди

30-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ і АКТИВНОЇ ПРАЦІ

ЩАСТИ ВАМ, БОЖЕ!

Дирекція Видавництва
„Гомін України"
140 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5V 2R3

З М І С Т

	Сторінки
Ген. Дмитро Грицай-Перебийніс — патрон О СУМ	5
Привіти	6-18
Слово голови — До 30-річчя Спілки Української Молоді в Монтреалі — Григорій Ощипко	19-21
Вступне слово	22-23
На слідах наших попередників і сучасників... До історії Спілки Української Молоді в Монтреалі — С. Гарасимович	24-49
На щаблі відповідальности... Голови Осередку СУМ	50
Дещо з минулого сумівських любителів сцени — В. Ф. Гук	51-53
Шляхами юнацькими... 1-ий відділ Юнацтва СУМ „Київ" — Петро Гуменний	54-62
Наші фотосторінки	63-66
На шкільній лавці... Рідна Школа — Григорій Ощипко	67-76
У дружбі з піснею і танком — С. Склярчук, В. Ф. Гук, Віра Блищак	77-82
Трубна оркестра „Трембіта" — Мирон Коцур	83-87
Мрія стала дійсністю... До історії побудови Дому Української Молоді — Іван Коваль	88-94
Ода тим, що будують — Володимир Гаврилюк	95
Стежками верховинськими... Сумівська оселя „Верховина" — Марія Кінах	96-103
Мандоліново-гітаровий гурток Ю СУМ — С. Г.	104-105
20-річчя Жіночої Ланки ім. Людмили Старицької-Черняхівської — Марія Кінах	106-114
Батьківський Комітет — Степан Пастернак	115-118
Управи Батьківських Комітетів	119-120
Шахова Ланка при О СУМ — Степан Гарасимович	121-122
Бібліографія видань Осередку СУМ — Методій Кінах	123-125
Не забудьте пом'янути... Відійшли у вічність	127
Ukrainian Youth Association SUM of Quebec, Inc.	129
Association de la Jeunesse Ukrainienne	129
Привіти від установ, організацій, підприємств і поодиноких осіб	131-164